

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ PENTRU COPII „ION CREANGĂ”

**DOAMNA
DIN CASTELUL-CU-ZIDURI-DE-CARTE**

**(Claudia Balaban – specialist în biblioteconomie
și om de cultură)**

CHIȘINĂU 2011

CZU 016:929 Balaban, C.V.
02(478)(092)(01)
D 57

Ediție îngrijită de *Eugenia Bejan*
Lilia Tcaci
Redactor: *Claudia Gurschi*

Bibliografie: *Sabina Dodul*

CLAUDIA BALABAN

Tabel cronologic

1941, *13 aprilie* – Se naște în s. Burlănești, Edineț, fiind al treilea copil în familia țăranilor gospodari Vasile și Nadejda Șoric.

1947–1955 – Își face studiile la Școala de șapte ani din localitatea de baștină.

1959 – Este angajată la Biblioteca publică din s. Burlănești.

1964–1968 – Studiază la Facultatea de Filologie a Universității de Stat din Moldova, specialitatea Biblioteconomie și Bibliografie (Secția frecvență redusă).

1965, *august* – Este angajată bibliotecar la Biblioteca Raională din Comrat.

septembrie – Este numită în funcția de inspector responsabil de biblioteci la Secția Raională de Cultură din Comrat.

1968 – Este distinsă cu Insigna „Lucrător Eminent al Culturii din RSSM”.

1971, *iunie* – Este numită în funcția de șef al Secției Raionale de Cultură din Comrat. În perioada de activitate la Secția de Cultură se preocupă în mod deosebit de organizarea, pe principii profesionale, a bibliotecilor din teritoriu, de asigurarea cu cadre calificate a instituțiilor de cultură din raion. O realizare importantă o constituie reactivarea Ansamblului de dansuri populare „Düz-Ava”, care obține Premiul I în cadrul Festivalului al II-lea Unional de Creație Populară (1975).

1976 – Este distinsă cu Ordinul „Insigna de Onoare”.

1978, *mai* – Este transferată, prin ordinul Ministerului Culturii, în funcția de director al Bibliotecii de Stat pentru Copii „A.S. Pușkin”, actualmente Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, unde activează până în prezent. În calitate de director demonstrează capacități manageriale deosebite. Schimbările, pe care le-a întreprins de-a lungul anilor, au modificat atât forma, cât și conținutul activității Bibliotecii, transformând-o într-un veritabil centru biblioteconomic național, într-o performantă instituție de cultură, informare și agrement pentru copii.

1987 – I se decernează Medalia de bronz a EREN (Expoziția Realizărilor Economiei Naționale) de la Moscova „pentru participare activă la educația estetică a elevilor”.

1988 – Este numită președinte al Comisiei de Stat pentru Examinare la Facultatea de Biblioteconomie și Bibliografie a USM, activitate pe care o va onora mai mulți ani la rând.

1990 – I se conferă Titlul onorific „Lucrător Emerit al Culturii din Republica Moldova” „pentru contribuție la dezvoltarea biblioteconomiei în republică, merite deosebite pe tărâmul educației morale și estetice a copiilor și adolescenților”.

1991 – Inițiază organizarea Concursului literar „La izvoarele înțelepciunii”. Această activitate, ajunsă la peste 20 de ediții, devine o „carte de vizită” a BNC „Ion Creangă”, căpătând amploare în întreaga republică și peste hotarele ei (din 1992 la concurs participă elevii din județul Galați, din 1995 – elevii din județul Iași, iar din 2003 – și copiii din județul Vaslui, România).

noiembrie – Are loc Conferința de constituire a Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova, Claudia Balaban fiind aleasă primul președinte al ABRM. În calitate de președinte (1991–1995), vicepreședinte (1996–2000), membru al Biroului ABRM (2000 – prezent) organizează Congresul al III-lea al Bibliotecarilor din Republica Moldova (1995), contribuie activ la ridicarea statutului și prestigiului profesiei de bibliotecar în comunitate, la sporirea protecției sociale a bibliotecarilor.

1992, *octombrie* – Participă la prima ediție a Salonului de Carte Românească de la Iași. Până în 2007 va fi prezentă la toate edițiile Salonului, organizând participarea scriitorilor, editorilor din Republica Moldova la această activitate prestigioasă. Începând de la ediția a XI-a (2002), organizează și moderează „Ziua cărții pentru copii”. În cadrul Salonului de la Iași i-au fost acordate câteva premii importante printre care: Premiul „Meritul cultural” (1994), Premiul pentru activitate bibliologică (1999), Premiul „Relații culturale” (2004).

noiembrie – Ctitorește, împreună cu Nicolae Busuioc, directorul Bibliotecii Județene „Gh. Asachi” din Iași, Filiala de Carte Românească a bibliotecilor „Ion Creangă” Chișinău și „Gh. Asachi” Iași.

1992–2009 – Membru al subredacției Chișinău a revistei *Biblioteca* (București).

1993 – Inițiază editarea buletinului metodic–bibliografic semestrial *Cartea. Biblioteca. Cititorul*.

1994 – I se decernează Medalia „Mihai Eminescu”.

1995 – Participă la cea de-a 61-a Conferință Generală IFLA (Istanbul, Turcia). Ulterior va reprezenta biblioteconomia Moldovei la Conferințele IFLA de la Copenhaga (1997), Amsterdam (1998), Ierusalim (2000), Glasgow (2002), Berlin (2003), Buenos Aires (2004), Milan (2009), Gothenburg (2010).

1996 – Fondează Secția Națională din Republica Moldova a Consiliului Internațional al Cărții pentru Copii și Tineret (IBBY). Din 1996 până în prezent este președinte al Secției Naționale IBBY, contribuind la promovarea cărții pentru copii, a autorilor și ilustratorilor de carte din Republica Moldova prin realizarea unor proiecte, acțiuni de nivel național și internațional. Astfel, în perioada 2002–2010, la propunerea Secției Naționale IBBY, Diploma de Onoare IBBY a fost acordată scriitorilor V. Romanciuc,

A. Suceveanu, A. Scobioală, C. Partole, I. Hadârcă, ilustratorilor I. Severin, S. Puică, A. Colâbneac, V. Zăbulica–Diordiev, S. Samsonov și traducătorilor B. Deleanu, A. Bujor.

Înființează organizația nonguvernamentală Fundația Cărții din Moldova. Ca președinte al Fundației (de la constituire până în prezent) și-a adus aportul la modernizarea colecțiilor de carte în bibliotecile din republică, la realizarea unor programe, proiecte de editare și difuzare a cărții.

1997, *aprilie* – Organizează prima ediție a Salonului Internațional de Carte pentru Copii. Ajuns la a XV-a ediție (2011), Salonul s-a afirmat printre activitățile de anvergură în viața culturală a țării, întrunind anual sute de edituri din Republica Moldova, Belarus, China, Franța, Germania, Polonia, România, Rusia, SUA, Suedia, Ucraina.

Coordonează Proiectul de informatizare a BNC „Ion Creangă”, susținut de Fundația „Soros-Moldova”.

Apare la Editura „Litera” biobibliografia *Grigore Vieru*, prima din seria de publicații biobibliografice editate de BNC „Ion Creangă” sub îngrijirea și coordonarea Clădiei Balaban (*Vasile Romanciuc*, 1997; *Spiridon Vangheli*, 1998; *Arcadie Suceveanu*, 2002; *Scriitorii Moldovei în lectura copiilor și adolescenților*, 2004; *Scriitori – laureați ai Premiului Hans Christian Andersen*, 2004; *Claudia Partole*, 2005; *Grigore Vieru*, ediția a II-a, 2011 ș.a.).

1997–2001 – În calitate de vicepreședinte al Consiliului Biblioteconomic Național din Republica Moldova contribuie la dezvoltarea Sistemului Național de Biblioteci, la crearea cadrului legislativ și de reglementare în domeniu.

1998 – Inițiază editarea, într-un concept nou, a publicației anuale *Aniversări culturale*.

2000 – La invitația Institutului Suedez din Stockholm, întreprinde o vizită de documentare în Suedia, care va pune începutul unei rodnice colaborări cu partenerii din această țară, având ca rezultat realizarea diverselor programe pentru copii, scriitori, editori, bibliotecari (Proiectul „Cultura pentru copii în Suedia și Moldova” (2000), Programul „Astrid Lindgren și drepturile copiilor” (2007), Proiectul „BIBLIOTECA PICILOR – Dotarea și amenajarea serviciului Activitate cu preșcolari și copii de 7-10 ani” (2008–2010), Proiectul de editare în română a cărții „Unde este sora mea” de autorul suedez Sven Nordqvist (2010) ș.a.).

2000–prezent – Membru al Colegiului de redacție al revistei pentru copii „a”MIC”.

2001 – I se conferă titlul „Cel mai bun bibliotecar al anului 2000” în cadrul Concursului național organizat de ABRM.

2002 – Participă la Congresul al 28-lea al IBBY (Basel, Elveția). Ulterior va participa la Congresele IBBY de la Macau, China (2006), Copenhaga, Danemarca (2008), Santiago de Compostela, Spania (2010).

Inaugurează, la BNC „Ion Creangă”, Cenaclul „Dialogul generațiilor” pe care îl moderează de la constituire până în prezent, organizând întâlniri ale copiilor și adolescenților cu personalități marcante din diverse domenii (B. Melnic, V. Micu, A. Gromov, V. Vasilache, M. Bahnaru, E. Gudumac, L. Scalnâi, M. Cimpoi, C. Rusnac, A. Dănilă, S. Ciuhrii, N. Darie, Gh. Ghidirim ș.a.).

2004 – I se decernează Ordinul „Gloria Muncii”.

Lansează, în parteneriat cu Biblioteca Județeană „G.T. Kirileanu” Neamț, Proiectul „Centrul Internațional de Informare Bibliografică „Ion Creangă”, în cadrul căruia este constituită o amplă bază de date referitoare la editarea și receptarea operei crengiene în România, Republica Moldova și alte țări.

2007 – Inițiază și coordonează Proiectul Național „Spre cultură și civilizație prin lectură”. În perioada februarie 2007–decembrie 2010, în cadrul acestui proiect au fost oferite donații de carte în valoare de circa 2 mln. lei bibliotecilor din republică, au fost organizate Saloane de Carte pentru Copii și Tineret la Criuleni, Bălți, Drochia, Hâncești, Leova, Cahul, sesiuni de autografe și prezentări de carte, întâlniri cu cititorii la baștina scriitorilor.

Participă la Festivalul Internațional de Carte pentru Copii NAMBOOK–007, organizat de Secția Națională IBBY din Coreea de Sud. Printre cele 78 de țări participante, pentru prima dată a fost prezentă și Republica Moldova cu peste 100 de titluri de carte pentru copii ale celor mai prestigioase edituri din țară.

2009 – Membru al Comitetului Internațional pentru organizarea Festivalului de Carte pentru Copii NAMBOOK–010.

Sub îngrijirea sa apare indexul cumulativ *Cartea pentru copii editată în Republica Moldova. 1975-2000*, care obține Premiul I la Concursul național pentru cele mai reușite lucrări ale anului 2009 în domeniul biblioteconomiei și științei informării (2010).

2010 – Participă la realizarea Proiectului de editare a culegerii de povestiri despre pace „Peace Story” (în colaborare cu Secția Națională IBBY din Coreea de Sud), lansată în cadrul Festivalului NAMBOOK–010.

23 aprilie – I se decernează Ordinul de Onoare „pentru merite în dezvoltarea biblioteconomiei, contribuție la diversificarea serviciilor informaționale și colaborare interbibliotecară prodigioasă”.

CLAUDIA BALABAN

DESPRE CLAUDIA BALABAN

Sunt un copil al războiului. M-am născut într-un sat pitoresc de la nordul Moldovei, Burlănești, raionul Edineț. Prin satul meu curge un râuleț numit Draghiștea, în care de nenumărate ori era să mă ia apele.

Pe tatăl meu, Vasile Șoric, aproape că nu l-am cunoscut. A murit în al Doilea Război Mondial, cu câteva zile înainte de sfârșitul războiului. Am în casă o singură fotografie a tatălui, în formă militară de ostaș român, pe care o păstrez ca pe o icoană.

Mama, Nadejda Șoric, a rămas văduvă cu patru copii la 27 de ani. Cel mai mare frate al meu, Semion, avea unsprezece ani, sora cea mică, Eugenia, era abia de un an, eu, cea mijlocie, aveam patru ani și sora Elena avea cu doi ani mai mult decât mine.

Copilăria pentru fiecare e foarte frumoasă, pentru noi, însă, a fost și foarte grea. După război a început foamea. Mama muncea din greu tare, ca să ne poată hrăni și să poată pune pe noi câte o hăinuță. Salvarea noastră a fost „Bălănuța” – așa o numeam noi pe vacuța noastră, care era albă ca zăpada, iar noi o spălam și o periam în fiecare zi și eram mândri de ea, pentru că era cea mai frumoasă și cea mai curată vacă din cireada satului.

Foamea, care a trecut ca o ciumă peste noi, a lăsat urme adânci în sufletul meu. O hrincuță de pâine albă, pe care ne-o putea da o soră de-a tatălui meu, nașa Dochița, era cea mai delicioasă mâncare. Acum, de obicei, mănânc foarte puțină pâine, dar uneori mi-e gust de pâine și o mănânc, cu plăcere, fără nimic, aducându-mi aminte în acele clipe de bucată de pâine coaptă în cuptorul nașei Dochița.

Apoi a urmat colectivizarea. Mama, având 5 hectare de pământ, trei ani a fost „edinolicinikă”, adică n-a intrat în colhoz. Îi era frică că, după ani grei de foame, să nu aibă cu ce ne hrăni. Aveam un cal și cu el prelucram pământul. Dar roadele trebuia să le dăm „postavkă” și, dacă nu le dădeam la timp, veneau de la sovietul sătesc și curăteau toate podurile.

Într-o zi, când eram acasă cu sora cea mică, au venit reprezentanții sovietului sătesc, urmași de cei de la sovietul raional, ca să verifice dacă nu mai avem ceva ascuns (grâu, secară, porumb). Mică cum eram, am încuiat ușa, m-am așezat pe prag și le-am spus, că numai peste mine vor intra în casă. E clar, nu s-au speriat ei de mine, dar nici n-au îndrăznit să intre în casă, să curețe podul de ceea ce mai rămăsese pentru 4 copii ca să nu moară de foame.

Au trecut trei ani de la începutul colectivizării. Ne-a pierit calul și nu mai aveam cu ce prelucra pământul. Mama a fost nevoită să intre în colhoz.

Noi, mici cum eram, o ajutam, primii terminam normele de prășit, de cules tutun, de strâns roadele. Trăiam foarte greu, dar aveam o mamă care a știut să ne educe prin muncă, prin exemplul ei. Ne-a crescut cu cuvinte bune, fără a ne pedepsi. În copilărie am primit o singură dată bătaie. Într-o zi, când rămăsesem acasă să am grijă de răuște, boboeci, porci, capră (mama vânduse vaca, fiindcă o dată cu colectivizarea nu

mai aveam pășune), a venit mama de la muncă și a găsit treucile uscate, boboceii și rășuștele însetați, purceii flămânzi, iar capra gățuită de copacul de care am legat-o. Eu, îmbrăcată în rochița cea nouă, eram pe toloacă la joacă. Desigur, mama știa unde să mă găsească și a venit după mine cu „Sfântul Nicolae din cui”. A fost prima și ultima dată când mama a fost nevoită să mă pedepsească.

Am înțeles de mică că, dacă vrei să obții ceva în viață, trebuie să muncești din greu. Asta am făcut toată viața. Am muncit din greu.

Dar, oricât de grea ar fi copilăria, ea își are farmecul său. În copilăria mea magazinele nu erau pline de jucării și, chiar dacă ar fi fost, mama tot nu putea să ni le cumpere. Așa că noi ne mulțumeam cu jucăriile pe care le confecționam singuri.

Îmi plăceau și îmi plac și acum sărbătorile de Paști, Crăciun, Duminica Mare, hramul satului. Când eram mică, aceste sărbători se organizau în sat frumos, cu horă mare în centrul satului. De Paști se aducea scrânciobul cel mare și, ce noroc pentru mine că, șeful scrânciobului era unchiul meu, naș Vasile. Scrânciobul ținea trei zile. Mă sculam dis-de-dimineată, luam 2–3 ouă roșii (copiii plăteau pentru scrânciob cu ouă) și plecam la scrânciob. Astea îmi ajungeau cel mult pentru o oră, după care naș Vasile ducea primele căldări cu ouă acasă. Trăia nu departe de scrânciob, așa că reușeam să mă duc după ouă de 4–5 ori în zi. Iar după prânz veneau flăcăii, care invitau fetele mari. Cele patru scaune ale scrânciobului, ca să meargă mai ușor, trebuiau să aibă cam aceeași greutate și întotdeauna la o pereche mai trebuia ceva greutate pentru echilibru. Acea greutate eram eu. Și stăteam de dimineată până seara în scrânciob.

Recunosc, de mică eram hotărâtă, ambițioasă, dacă îmi doream ceva neapărat obțineam. Îmi aduc aminte că îmi plăceau fetele care purtau cercei. Aș fi purtat și eu, că aveam cercei – mi-i dăruise nașa Dochța la o zi de naștere, dar nu aveam găuri în urechi. Auzisem de la fetele mari din mahala cum se pot face acestea. Zis și făcut! Într-o zi, am chemat prietenele mele, care niciuna nu avea găuri în urechi, și m-am lăudat că eu știu să le fac și, dacă vor să poarte cercei, să se dea pe mâinile mele. Desigur, am început cu mine. Mi-am frecat bine urechile cu sare, am luat acul cu ață și am băgat în ureche acul, scoțându-l cu ață cu tot. Am lăsat ață cât trebuia, am legat-o (auzisem eu că ața se pune ca să nu se infecteze rana din urechi). După două săptămâni toate fetele din mahala purtau cercei.

Cu nostalgie și mare dragoste îmi amintesc de casa părintească. O căsuță mică, acoperită cu stuf, cu prispele mari, ca la Casa–muzeu „Ion Creangă” din Humulești. Cu tavanele de lemn, cu grinzile mari și trainice și podea de lut. Fiind trei fete, în toată săptămâna scuturam așternuturile și ungeam podeaua cu lut, iar sub grinzi puneam frunze de nuc, crenguțe de salcâm, liliac sau cimbru înflorit. Aveam în grădină un salcâm cu floare roz, mășcată și foarte mirositoare. Astfel de salcâm nu mai era la nimeni în sat.

A venit timpul când sora cea mare a împlinit 7 ani și a plecat la școală. Un an de zile nu prea am înțeles eu ce înseamnă școală. Însă când a plecat în clasa a doua

eu împlinisem șase ani și mama n-a mai putut să mă țină acasă. Până la jumătate de an nu m-au înscris în catalog. Primul meu învățător, Mihail Carcea, care era și director de școală, după jumătate de an, a vorbit cu mama să continuu școala, că mă descurc destul de bine. M-a înscris în catalog și, astfel, a început drumul meu spre cunoștințe. Am învățat bine – prevalau notele de 4 și 5, cum era pe atunci. Mama niciodată n-a fost chemată la școală pentru nereușitele mele la învățătură. În schimb, a fost chemată la școală pentru faptul că mă băteam cu băieții. Ei nu se plângeau învățătorului, fiindcă se temeau că nu le voi da să copie. Dar într-o bună zi mama unui băiat s-a plâns directorului de școală, că îi bat odorul, astfel a aflat și mama despre isprăvile mele...

Am absolvit școala medie de șapte ani în satul natal. Din cele două clase paralele, numai 3 elevi am continuat studiile – doi băieți și eu. Am fost ultima promoție formată din copii din mai multe sate vecine: Brânzeni, Bădragii-Noi, Bădragii-Vechi, Viișoara.

Dar, din păcate, mama nu a avut posibilitate să mă ajute să-mi continuu studiile imediat după școală. Pentru a obține un ajutor din colhoz, trebuia să lucrezi acolo 2 ani. Eu, însă, am lucrat numai un an și jumătate. Tocmai se eliberase postul de șef al bibliotecii, ocupat anterior de Lidia Oprea, care a plecat să-și facă studiile la Institutul de Arte „Gavriil Muzicescu” și a devenit cântăreață de operă.

În sfârșit, eu am devenit stăpâna cărților. Biblioteca îmi era cunoscută, pentru că citisem deja toate cărțile și fusesem ajutor de bibliotecar.

Pe atunci nu se prea organizau prin sate întâlniri cu scriitorii, destul de departe era satul nostru de capitală. Eu auzisem că în satul vecin, Bleșteni, de care ne despărțea doar pădurea și râulețul Racovăț, trăia Moș Trifan Baltă, un povestitor înăscut. Într-o zi, cu două fete din mahala, am mers la Bleșteni. Găsindu-l pe Moș Trifan Baltă, ne-am înțeles pentru o întâlnire peste câteva zile, la care s-a adunat tot satul. Președintele sovietului sătesc, Nicolae Strelețchi, mi-a spus cuvinte de laudă față de toți sătenii, m-a încurajat și mi-a zis că profesia de bibliotecar este foarte frumoasă și că merită să-mi fac și studiile în acest domeniu.

Peste jumătate de an am fost trimisă la Chișinău, la cursuri de bibliotecar, și acolo am aflat că, pe lângă Facultatea de Filologie, s-a deschis Catedra de Biblioteconomie.

La facultate mi-a fost profesoară Vera Olihovik, șef Direcție Bibliotecii la Ministerul Culturii. Era o ucraineană frumoasă, pe care am îndrăgit-o de la primele lecții, o profesionistă excelentă, care, aflând despre biografia mea și situația materială, mi-a propus să plec la lucru în Comrat și să-mi continuu studiile la secția fără frecvență. Am ținut cont de sfatul celei, care era o autoritate în profesie și care m-a luat sub ocrotirea sa, de fapt, jucând un rol important în cariera mea de bibliotecar.

La Comrat nu mă așteptau câinii cu colaci în coadă. Primeam un salariu de 60 de ruble, din care trebuia să plătesc chiria și multe alte cheltuieli. Ajutor nu aveam de unde aștepta.

Venise acolo vara, iar, o dată cu venirea iernii, mi-am dat seama că nu am palton cald, care costa 120 de ruble. Am economisit vreo trei luni și am adunat

doar o jumătate din sumă. Cealaltă jumătate mi-a împrumutat-o șefa bibliotecii raionale, doamna Olga Vasilioglo. Bani i-am împrumutat cu o condiție – să-i restitui timp de un an, câte 5 ruble în fiecare lună. Așa m-am făcut cu primul meu palton de iarnă.

În acel an la Comrat venise să lucreze și o familie tânără, din Belarus. Soțul lucra la Secția Raională de Cinema, iar soția, Vanda, la Casa de Cultură. Nu știu ce s-a întâmplat, dar peste câteva luni acești tineri s-au despărțit. Ea, o femeie blondă, foarte frumoasă, nu cunoștea pe nimeni în Comrat. Ne-am împrietenit și am împărțit cu ea și patul aflat într-o odaie, unde locuiam împreună cu bătrânica gazdă.

La Comrat am lucrat mai întâi, vreo câteva luni, în calitate de bibliotecar, apoi am fost transferată în postul de inspector responsabil de biblioteci, la Secția Raională Cultură.

Peste un an am fost invitată la Chișinău, la cursuri de perfecționare a inspectorilor secțiilor raionale de cultură. Cursurile erau organizate la cel mai înalt nivel, atât teoretic, cât și practic, cu ieșiri în teritoriu, responsabilă fiind mult stimata Vera Olihovik. Una din lecțiile practice a avut loc în Biblioteca Raională din Hâncești. Doamnei Vera Olihovik nu i-a plăcut amenajarea colecției. Cu mâinile ei a dat jos toate cărțile și apoi, împreună, le-am aranjat pe rafturi conform sistemului CZU. Am plecat din Hâncești cu sentimentul că am făcut un lucru bun, dar și cu o lecție învățată, din care am înțeles că, dacă vrei să obții ceva, trebuie să-ți sufleci mânecile și să lucrezi împreună cu toții, fiind și un exemplu în muncă.

Metoda aceasta am folosit-o și eu nu o singură dată în raionul Comrat, organizând grupe de 3–4 bibliotecari și împreună amenajam colecțiile și alcătuiam cataloage sistematice, care practic nu existau în bibliotecile sătești. Lucrând în așa mod, timp de câțiva ani, am făcut ordine în bibliotecile din raion.

Între timp, m-am căsătorit. Aveam o căsătorie fericită, dar au apărut probleme de sănătate.

În 1971 eram la un tratament în Sergeevka, sanatoriul „Sănătatea”. Într-o zi de joi a venit după mine mașina Comitetului raional executiv din Comrat, aducându-mi o scrisoare de la președintele executivului, doamna Maria Șihova, care insista să fiu în ziua de vineri prezentă la prima sesiune de după alegerile locale, la care se aprobau șefii de secții ai Executivului raional.

Mi-am dat bine seama de ce insista dumneaei, pentru că, ceva mai înainte, avusesem o convorbire și nu ajunsesem la o decizie. Ea pusese totul la cale împreună cu secretarul raional de partid, Mihail Tuzlov, o persoană bine cunoscută, Erou al Muncii Socialiste. Eu, fiind pe atunci unicul specialist cu studii superioare în domeniu, trebuia să preiau conducerea Secției Raionale Cultură. Și, n-am avut încotro, am acceptat. În acea zi, am fost aprobată în calitate de șef al Secției Raionale Cultură, dar mi s-a permis să-mi continuu tratamentul.

Întorcându-mă de la tratament, am preluat secția și am mers la Chișinău, pentru a fi aprobată în funcție de Colegiul Ministerului Culturii.

Pe atunci, ministru al culturii era Leonid Culiuc, un om de o inteligență rară. La colegiu mi s-a pus ca sarcină să „reînvii” Ansamblul de dansuri și cântece „Düz-Ava”, care nu mai activa timp de 15 ani.

Știam că la Casa Raională de Cultură activa o fanfară și un ansamblu de estradă, care organiza de trei ori pe săptămână dansuri pentru tineret. Și astea erau toate activitățile.

Spre norocul meu, tocmai atunci a absolvit Școala Republicană de Muzică „Ștefan Neaga”, secția instrumente populare, Semion Pometco, care a venit la Secția Cultură cu îndreptare de la Ministerul Culturii pentru angajare. Angajându-l în calitate de conducător al orchestrei populare, am făcut primul pas spre realizarea sarcinii puse de Ministerul Culturii.

Semion Pometco se născuse în Comrat, cunoștea bine băieții, care ar putea să cânte în orchestra populară. Peste o lună orchestra avea primele succese. Rămânea să constituie colectivul de dansatori.

Peste puțin timp am primit ordin de la Ministerul Culturii, prin care eram obligați să participăm la Primul festival unional de creație populară cu Ansamblul de cântece și dansuri „Düz-Ava”. Era necesară o pregătire serioasă, aveam nevoie de costume pentru orchestră, câteva complete de costume pentru dansatori. Am înțeles că singuri nu vom reuși să ne pregătim pentru un festival atât de serios. Atunci am apelat după ajutor la Vladimir Curbet – să ajute dansatorii, și la Serghei Ciuhrii – pentru orchestră. Comitetul Executiv Raional a emis o hotărâre prin care ne-a alocat mijloace financiare pentru costume.

A început Festivalul Unional, care era organizat pe zone. Raioanele de sud trebuiau să se prezinte la festival la Bender (Tighina), la Palatul de Cultură al Combinatului de Mătase. Am evoluat bine, dar mai aveam de lucru. Oricum, sarcina, pe care mi-a pus-o Ministerul Culturii, am îndeplinit-o. Ansamblul de cântece și dansuri „Düz-Ava” a renăscut.

În anul 1975 a avut loc al 2-lea Festival unional de creație populară. De data aceasta raioanele de sud s-au adunat la Casa de Cultură din Ciadâr-Lunga. Juriul, alcătuit din specialiști de la Ministerul Culturii al Republicii Moldova și Ministerul Culturii al Uniunii Sovietice, a fost foarte exigent. Lupta cea mare s-a dat între două colective: „Izvoraș”, Cahul, și „Düz-Ava”, Comrat. Locul întâi l-a ocupat „Düz-Ava”. După festival am fost invitați la Expoziția Unională din Moscova, pentru a da un șir de concerte. Sosiți la Moscova, am fost invitați și la Televiziunea Centrală. Concertul de aici a fost un eveniment nu numai pentru „Düz-Ava”, dar și pentru întreaga republică. Despre concertele Ansamblului „Düz-Ava” la Moscova s-a scris și în ziarul unional „Советская культура”. Peste un an acest ansamblu a fost invitat în Ungaria, Turcia și alte țări.

În 7 ani, cât am lucrat ca șef al Secției Raionale Cultură din Comrat, m-am afirmat ca specialist, manager, om căruia i se pot încredința lucruri serioase.

Cu sentimente de nostalgie îmi amintesc de Zilele Muncii organizate în sate, în cadrul cărora evoluau artiști amatori, se organizau expoziții și lansări de carte, expoziții ale meșterilor populari. Cabinetul Metodic al Ministerului Culturii a editat

o pliantă despre experiența organizării Zilelor Muncii în raion și a promovat-o în toată republica ca experiență înaintată. Despre experiența Zilelor Muncii am relatat și la Ședința Colegiului Ministerului Culturii al Uniunii Sovietice, condus atunci de Piotr Demicev. Din delegația noastră la ședința Colegiului Ministerului Culturii al Uniunii Sovietice, în afară de mine, făceau parte ministrul culturii al Republicii Moldova Anton Constantinov, șeful Direcției Bibliotecii Grigore Sudacevschi și șeful Secției Cultură din raionul Orhei. Nu pot să descriu emoțiile pe care le-am avut la acea ședință. În primul rând, eram un specialist tânăr, fără prea mare experiență, în al doilea rând, până atunci nu prezentasem vreun raport oarecare nici la Colegiul Ministerului Culturii al Republicii Moldova, nici la Comitetul Raional Executiv, în al treilea rând, una e să fii invitat pentru a raporta despre întreaga activitate a Secției Raionale Cultură și cu totul altceva e să fii invitat la Colegiul Ministerului Culturii Unional pentru a raporta despre o experiență înaintată într-un anumit domeniu. Trebuia să fiu la nivel, să promovez nu numai experiența înaintată, dar și imaginea republicii.

În anul 1978, prin ordinul Ministerului Culturii, am fost transferată la Chișinău, în calitate de director al Bibliotecii de Stat pentru Copii „A. S. Pușkin”. Am acceptat acest transfer ca să fiu cu 100 km mai aproape de mama.

Ce am găsit în această instituție, pe care am onoarea să o conduc și în prezent? Colecții amenajate pe rafturi din scânduri mâncate de carii, care se înșirau din perete în perete; în fiecare birou – câte o sobă, la care se făcea focul, în cazuri mai fericite, din coridor, iar în altele, chiar și în biroul directorului, se făcea focul din birou, în sălile de lectură sobele erau în mijlocul sălii (în total 22 de sobe).

În ziua, când vice-ministrul culturii, doamna Alexandra Primac, m-a prezentat colectivului, m-am îngrozit. La Comrat tocmai terminasem reparația capitală a Casei de Cultură, unde îmi era și biroul, o reparație modernă pe acele timpuri făcută cu specialiști din Odesa. Atunci, ascultând-o pe doamna Primac, mă gândeam: sau schimb totul, sau plec.

Colectivul bibliotecii, unde lucrau ruși, ucraineni, evrei și câțiva moldoveni, m-a primit rece. În față nu mi-au spus nimic, însă în ochii lor citeam clar: și în colectivul bibliotecii s-ar fi putut găsi o persoană care să fie numită în funcția de director.

Nu le-am spus nici eu nimic, dar am început o muncă foarte grea. La Comrat fusem stimată și apreciată pentru muncă, dar aici parcă nu mă regăseam, nu aveam prieteni, nu aveam susținere de la nimeni. Chiar m-am speriat la început. Am vorbit cu domnul Grigore Sudacevschi, pe atunci șef Direcție Bibliotecii la Ministerul Culturii, mi-am spus temerile, însă el m-a sfătuit să rezist și încet-încet voi găsi posibilități să aplanez situația.

Peste două luni trebuia să fac un raport în fața colectivului despre activitatea bibliotecii în prima jumătate a anului. Nu s-a gândit nimeni că acest raport putea să-l facă altcineva și nu eu, care lucrasem doar două luni. Special m-au lăsat să vadă cum mă voi descurca. M-am mobilizat și mi-am zis că pot, aveam o experiență de șef al

Secției Raionale Cultură Comrat. A venit ziua raportului, s-a adunat tot colectivul, curios cum voi raporta. M-am descurcat, am făcut o analiză amplă, punând mai mult accent pe problemele pe care izbutisem să le remarc pe parcursul a două luni.

După raport, doamna Lilia Ponomarenko, șefa serviciului metodic, o profesionistă excelentă (pregătea toate informațiile, rapoartele și luările de cuvânt ale fostului director), dar cam răutăcioasă, mi-a spus: „ați trecut examenul cu brio”. A fost ca un balsam pe sufletul meu, dar și o lecție perfectă, care m-a ajutat pe tot parcursul activității mele în calitate de manager de nici mai mult, nici mai puțin de 40 de ani.

Gândul că trebuie să fac ceva pentru a îmbunătăți condițiile de muncă ale colaboratorilor și baza tehnico-materială a bibliotecii nu mă lăsa în pace nici când dormeam.

Am început să caut persoane, care m-ar putea ajuta să elaborez condițiile tehnice și proiectul propriu-zis de conectare la sistemul de încălzire central. Am avut norocul de o cititoare pasionată, Ludmila Kalașnikova, care lucra la Departamentul Arhitectură Primăria Chișinău. Proiectul nu era foarte dificil, deoarece casele de vizavi de bibliotecă erau conectate la sistemul central de termoficare a orașului. Cea mai greu de realizat a fost schimbarea acoperișului, lichidarea sobelor și hotelor.

În anul 1979 biblioteca a activat fără căldură, iar în primăvara anului 1980 am început reparația capitală și instalarea sistemului de încălzire. Numai cel care a făcut o reparație capitală într-o bibliotecă va înțelege prin ce am trecut. De două ori am mutat colecția dintr-o parte în alta, uneori a fost nevoie să mă adresez la Ministerul Apărării pentru a mă ajuta cu forțe de muncă.

În sezonul de iarnă 1980–1981 am intrat cu căldură, cu reparația capitală terminată, cu mobilier nou și, desigur, atât cititorii, cât și angajații bibliotecii au aprobat pozitiv schimbarea.

Dar numai schimbarea condițiilor de muncă nu era suficientă pentru o bibliotecă de rang național, trebuia revigorată și întreaga activitate biblioteconomică și bibliografică.

A început munca de zi cu zi. Uneori trebuia să înfrunt reticența și atitudinea ostilă a unor colaboratori cu un stagiu mare de lucru, dar care nu aprobau schimbările promovate de mine în activitatea cu utilizatorii bibliotecii și în constituirea instituției ca centru biblioteconomic pentru bibliotecile ce servesc copiii (publice și școlare).

Era nevoie de schimbări radicale nu numai în ceea ce privește promovarea lecturii și a cărții pentru copii, dar și în promovarea imaginii bibliotecii.

Valoarea unei biblioteci se exprimă prin colecții. Făcând o analiză a colecțiilor bibliotecii, am rămas disperată. Cota literaturii în limba română constituia doar 6%, iar cota literaturii în limbi moderne 0,03%. Practic se lucra numai cu publicațiile în limba rusă. Am propus colegilor să fim mai creativi la capitoul dezvoltarea colecțiilor, să realizăm o politică eficientă de selecție, achiziție și deselecție a publicațiilor în corespundere cu specificul contingentului de beneficiari. Atenția acordată dezvoltării colecțiilor a dat rezultate pozitive. La 01.01.2011 cota literaturii române constituie 51,5%, iar cea a literaturii în limbi moderne 6,5%.

Cu multă grijă și profesionalism a început selecția pentru colecția exemplarului legal, care se constituie în bibliotecă conform statutului. La moment, colecția exemplarului legal conține 13684 titluri, dintre care 11518 titluri în limba română, 1966 titluri în limbile minorităților naționale și 200 titluri în limbi moderne.

Din anul 1990, biblioteca este vegheată de marele povestitor din Humulești, Ion Creangă. Pentru a cunoaște mai bine viața și activitatea patronului spiritual Ion Creangă, s-a purces la crearea colecției „Crengiana”. S-au selectat operele de Ion Creangă și publicațiile despre el din colecțiile bibliotecii, am apelat la mai multe biblioteci județene din România cu rugămintea de a ne ceda câte un exemplar din dublete. La toate târgurile de carte și în librăriile, pe care le vizitam, cumpărăm tot ce este legat de colecția „Crengiana”. Actualmente această colecție conține peste 600 de cărți. A fost elaborat și un catalog al colecției „Homer al nostru”.

Cu scopul de a avea mai multă informație de/despre Ion Creangă, în cadrul Proiectului „Centrul Internațional de Informare Bibliografică „Ion Creangă”, am creat, de comun acord cu Biblioteca Județeană „G. T. Kirileanu” Neamț, România, baza de date bibliografice referitoare la editarea și receptarea operei de/despre Ion Creangă în România, Republica Moldova și alte țări. La 1 ianuarie 2011 baza locală a publicațiilor de/despre Ion Creangă, aflate în colecțiile BNC „Ion Creangă”, conține 2294 înregistrări.

Un loc aparte în fondurile bibliotecii îl ocupă colecția „Cărți cu autografe”, care păstrează o istorie vie a bibliotecii. Răsfoind această colecție îți crezi o imagine despre bibliotecă, despre scriitorii, care au colaborat cu biblioteca, despre lansările de carte, despre cele mai importante evenimente ce au avut loc în bibliotecă pe parcursul anilor. S-a constituit și un catalog „Cărți cu autografe”. La moment această colecție conține circa 800 exemplare cărți.

Un principiu, pe care l-am urmărit în activitatea mea, este continuitatea. Am depus eforturi pentru ca biblioteca, fiind un centru biblioteconomic național în domeniul activității bibliotecare cu copiii, să perfecționeze și să editeze periodic buletinul „Cartea. Biblioteca. Cititorul”, calendarul „Aniversări culturale”, almanahul „La Creangă”, indicii bibliografici „Bibliografia cărții pentru copii”, „În ajutor programei de studiu”. Am susținut și participat la elaborarea biobibliografiilor laureaților Diplomei de Onoare a Consiliului Internațional al Cărții pentru Copii și Tineret (IBBY): Spiridon Vangheli, Grigore Vieru, Arcadie Suceveanu, Vasile Romanciuc, Claudia Partole, indicelui biobibliografic „Laureații Premiului Hans Christian Andersen”, dicționarului biobibliografic „Scriitorii Moldovei în lectura copiilor”, indicelui cumulativ „Cartea pentru copii editată în Republica Moldova (1975-2000)”.

O dovadă a continuității sunt și Concursul „La izvoarele înțelepciunii”, ajuns la cea de-a XXI ediție, ediția a XV-a a Salonului Internațional de Carte pentru Copii și Tineret, ediția a XXI-a a „Zilelor Creangă”, ediția a XV-a a „Săptămânii Cunoștințelor”, ediția a XVIII-a a „Zilelor limbii române”, ediția a VI-a a Concursului pentru titlul „Cititor model”, ediția a IX-a a Concursului de inteligență și creativitate „Miss Smărăndița”. Permanent activează Salonul Muzical, cenaclurile „La Creangă”,

„Conștiința Națională”, „Arta de a Deveni Om”, „Dialogul generațiilor”, cluburile „Tinerii traducători”, „Deceluș”, „Generația NEXT”.

În anul 1992, în Republica Moldova a fost creată Asociația Bibliotecarilor, iar eu am fost aleasă ca primul președinte al asociației pe un termen de 4 ani. Nu aveam niciun fel de experiență în astfel de activități. Am înregistrat asociația la Ministerul Justiției, apoi la IFLA. În acea perioadă s-a lucrat mult asupra consolidării comunității bibliotecare, asupra ridicării statutului social și al prestigiului profesiei de bibliotecar. Am organizat Congresul III al Bibliotecarilor din Moldova.

În anul 1995, pentru prima dată, am reprezentat Republica Moldova la Conferința IFLA de la Istanbul (Turcia). M-au impresionat lucrările Conferinței IFLA. În primul rând, prin multitudinea problemelor puse în discuție, prin numărul participanților (circa 5000), și, desigur, frumusețea orașului Istanbul și a podului peste Bosfor.

Peste 4 ani a fost ales alt președinte al ABRM, eu însă am rămas a fi atrasă ca un magnet de Conferințele IFLA. În calitate de delegat am participat la Conferințele IFLA din Danemarca, Olanda, Israel, Marea Britanie, Germania, Argentina, Italia, Suedia.

De la fiecare conferință mă întorceam cu idei noi, pe care, în măsura posibilităților, le implementam în bibliotecă, concomitent le împărtășeam colegilor din Sistemul Național de Biblioteci prin intermediul unor publicații sau întruniri profesionale.

Întotdeauna mi-am dorit să ajut colegii din teritoriu, mai ales în problema dezvoltării colecțiilor. În anul 1996 a apărut așa posibilitate. Cu susținerea financiară a Fundației Soros–Moldova am deschis pe lângă bibliotecă „Fundația Cărții”, cu scopul de a colecta cărți și a le distribui prin bibliotecile SNB. Am elaborat statutul Fundației, am înregistrat-o la Ministerul Justiției și am început activitatea. Fundația Cărții, pe care am onoarea să o conduc peste 15 ani, a distribuit gratuit bibliotecilor circa un milion exemplare de carte în sumă de peste 10 mln lei. Pentru unele biblioteci, Fundația Cărții a fost izvorul principal în dezvoltarea colecțiilor.

Și totuși cartea pentru copii rămânea undeva în umbră. Era nevoie de un catalizator, o unitate a celor care muncesc în arealul cărții pentru copii. Elementul unificator a devenit Secția Națională a Consiliului Internațional al Cărții pentru Copii și Tineret (IBBY), creată în anul 1996, pe lângă bibliotecă. Și în acest caz, a fost elaborat Statutul Secției Naționale, înregistrat la Ministerul Justiției. Odată legalizată, secția și-a ales organul de conducere și a început activitatea. Mie mi-a revenit funcția de președinte al secției, poetul Vasile Romanciuc a fost ales ca vice președinte, Eugenia Bejan – secretar. Scopul principal al secției este promovarea lecturii și a cărții pentru copii și tineret, stimularea, susținerea și încurajarea scriitorilor, ilustratorilor, traducătorilor, editorilor, tipografilor în crearea cărților de valoare pentru copii și tineret.

Printre manifestările principale ale Secției Naționale IBBY se înscrie Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret, ajuns la ediția a XV-a. De-a lungul anilor, salonul a cunoscut o creștere continuă, a acumulat experiențe, care ne-au ajutat să promovăm cartea pentru copii nu numai la nivel național, dar și internațional. Astfel, Republica Moldova la Festivalul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret

din Coreea de Sud nu numai că a participat cu expoziția de carte, dar și ca membru al comitetului de organizare a festivalului.

O acțiune importantă în cadrul salonului este Forumul Copiilor, la care participă copiii-laureați ai concursurilor republicane: „Ce carte aş scrie eu” – 2007, „Ofrandă pentru biblioteca mea” – 2008, „Cărți manuscrise” – 2009, „Descoperă povestea prin teatru” – 2010, „Părinții, bunicii și eu, prieteni ai cărții suntem” – 2011, ultimele două fiind organizate în memoria Alexandrinei Rusu, fost redactor-șef la revista „a”MIC”.

O altă realizare importantă este Proiectul Național „Spre cultură și civilizație prin lectură”, a cărui coordonare îmi aparține. În cadrul acestui proiect s-au oferit donații de carte în valoare de circa 2 mln lei în bibliotecile din republică; s-au organizat Sa-loane de Carte pentru Copii și Tineret la Criuleni, Bălți, Drochia, Hâncești, Leova, Cahul, sesiuni de autografe și întâlniri cu scriitorii Mihai Cimpoi, Vasile Romanciuc, Claudia Partole, Arcadie Suceveanu, Iulian Filip, Ianoș Țurcanu, Ioan Mânăscută, Nicolae Rusu, Emilian Galaicu-Păun, Marcela Mardare, Titus Știrbu, Gheorghe Marin, întâlniri la baștina scriitorilor: Sofia (Drochia) cu Iulian Filip, Larga (Briceni) cu Mihai Cimpoi, Bădragii Noi (Edineț) cu Vasile Romanciuc, Cășlița-Prut (Cahul) cu Gheorghe Marin, la baștina regretaților Aurel Scobioală, Vasile Coroban, Gheorghe Vodă, Moș Trifan Baltă.

Timp de 15 ani, de când Republica Moldova, prin intermediul Secției Naționale IBBY, este membru al Consiliului Internațional al Cărții pentru Copii și Tineret, s-au obținut 16 Diplome de Onoare IBBY. La compartimentul *Autor* au fost menționați scriitorii Vasile Romanciuc, Arcadie Suceveanu, Aurel Scobioală, Claudia Partole, Ion Hadârcă; la compartimentul *Ilustrator* de carte pentru copii – artiștii plastici Ion Severin, Sergiu Puică, Alexei Colâbneac, Violeta Diordiev, Serghei Samsonov; la compartimentul *Traducător* – Baca Deleanu, Ala Bujor. De asemenea, pentru meritul de a promova cartea pentru copii, de Diplome de Onoare IBBY s-au învrednicit editurile „Prut Internațional”, „Magna Princeps”, „Epigraf”, „Iulian”.

Sunt mândră de faptul că la promovarea imaginii Republicii Moldova participă și Cartea pentru Copii.

În calitate de membru al Consiliului Internațional al Cărții pentru Copii și Tineret, am participat la Congresele IBBY din Elveția, China, Danemarca, Spania.

O altă activitate a Secției Naționale IBBY este organizarea participării artiștilor plastici din Republica Moldova la unul din cele mai importante concursuri de ilustrație de carte pentru copii în original, ce are loc o dată la doi ani în Bratislava. Pe parcursul acestor ani la BIB au participat 22 de ilustratori de carte pentru copii și cele mai bune lucrări ale lor au fost incluse în catalogul acestui prestigios concurs.

În viața fiecărui om sunt momente stimulente care, fără să-ți dai seama, dau un colorit consistent activității tale.

Am avut și eu astfel de momente. De exemplu, anul 1992, când cu sprijinul Bibliotecii Județene „Gh. Asachi” Iași, condusă de directorul Nicolae Busuioc, a fost inaugurată Filiala de Carte Românească în incinta Teatrului Republican de Păpuși

„Licurici”. Orice ajutor e binevenit, dar cel venit la timp e mai scump de zeci de ori. Afirm acest lucru, fiindcă la acel moment biblioteca practic nu avea cu ce servi cititorul de limbă română, mai ales elevii din clasele primare, care nu cunoșteau altă grafie, decât cea latină, la care am revenit cu atâta dragoste în anul 1990.

Conducerea Bibliotecii Județene „Gh. Asachi” Iași, directorul Nicolae Busuioc, nu numai că ne-au pus la dispoziție circa 6000 de volume de carte cu grafie latină, dar au și organizat nenumărate întâlniri ale cititorilor noștri cu criticii literari și scriitorii din Iași Constantin Ciopraga, Gavriil Istrati, Virgil Cuțitaru, Horia Zilieru, Dumitru Vacariu, Ion Muscalu, Alexandru Husar, Valentin Ciucă, Daniel Corbu, Emilian Marcu, Constantin Parascan ș.a.

În Filiala de Carte Românească au avut loc cele mai frumoase întâlniri cu scriitorii autohtoni Grigore Vieru, Spiridon Vangheli, Mihai Cimpoi, Vasile Romanciuc, Arcadie Suceveanu, Ion Hadârcă, Claudia Partole, Iulian Filip, Ianoș Țurcanu, Ion Anton, Aurelian Silvestru ș.a.; cu personalități marcante în cadrul Cenaclului „Dialogul generațiilor” (Vasile Micu, Boris Melnic, Eva Gudumac, Gheorghe Ghidirim, Domnica Darienco, Veronica Garștea, Serghei Ciuhrii, Aurelian Dănilă, Mariana Bahnaru, Ludmila Scalinăi, Alexandru Gromov, Vasile Vasilache ș.a.).

Un caz și hazliu și trist – după câțiva ani de activitate a Filialei de Carte Românească, în ziarul „Кишиневские новости”, un „binefăcător” scria că, Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” s-a transformat într-un „cuibușor de creștere a românașilor”. Eu sunt mândră pentru copiii, care vin la bibliotecă, care vor să-și cunoască istoria, tradițiile și obiceiurile, literatura, să vorbească într-o limbă dulce românească.

În 2012 Filiala de Carte Românească va împlini 20 de ani. În toți acești ani am lucrat cot la cot cu talentatul regizor și director al Teatrului Republican de Păpuși „Licurici”, domnul Titus Jucov. Mulțumesc Domnului că l-am avut în preajmă. În toți acești ani, domnul Titus Jucov a fost nu numai o gazdă excelentă, dar și prieten bun al bibliotecii, bucurându-se împreună cu noi de succesele noastre, primind binevoitor atât miile de cititori, cât și râulețele de copii, vizitatori ai Salonului Internațional de Carte pentru Copii și Tineret la cele 12 ediții organizate în Teatrul Republican de Păpuși „Licurici”.

În calitate de director general al Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”, am fost ajutată și de colaborarea de peste 12 ani cu Institutul Suedez. Vizitele de documentare prin bibliotecile din Suedia, pe care ni le-a organizat Institutul Suedez, au fost lecții practice de bună organizare a activității unei biblioteci publice pentru copii. Grija pentru copii în Suedia este o rațiune de stat și, în primul rând, pentru educarea copiilor prin carte. În acest timp, Institutul Suedez ne-a ajutat să organizăm un șir de seminare ale scriitorilor și bibliotecarilor din Suedia cu bibliotecari și scriitori din Republica Moldova, ne-au organizat două expoziții.

Iar în anul 2010, cu ajutorul Institutului Suedez, am inaugurat „Biblioteca Picilor” după proiectul și în stilul suedez. O bibliotecă atrăgătoare, frumos amenajată, în culori care îți bucură ochii, cu multe cărți frumoase, cu o căsuță în care preșcolarii

nu-și dau rîndul să intre, cu o scenă mică, cu rafturi colorate și multe, multe jucării. „Biblioteca Picilor” a devenit locul preferat nu numai al preșcolarilor și elevilor din clasele primare, dar și al părinților, și al bunicilor, mai ales, duminicile această bibliotecă devine neîncăpătoare.

Un alt moment, care a dat colorit activității mele în calitate de director general al Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”, este cunoașterea strănepotei lui Ion Creangă, Olguța Caia și a familiei sale, părintelui Teoctist Caia și celor trei fiice, Ana-Maria, Claudița și Olguța.

Anul 1994, când la Chișinău a avut loc prima întâlnire cu familia Caia, la lansarea cărții „Nemțșor izvor de dor” de Olguța Caia, a fost punctul de pornire a unei colaborări fructuoase între Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” și familia Caia din Târgu-Neamț, România.

Pe parcursul anilor, familia Caia a găzduit sute de copii din Republica Moldova, organizându-le pelerinaje la zeci de mănăstiri. Mă emoționeam până la lacrimi, văzându-i pe copiii noștri îngenunchind la mormântul lui Ștefan cel Mare și Sfânt de la Mănăstirea Putna. Aceste pelerinaje au fost pentru noi adevărate lecții de istorie, literatură, cultură și sinceră prietenie.

Familia Caia m-a găzduit de nenumărate ori cu grupurile de scriitori, organizând prin liceele din Târgu-Neamț întâlniri și prezentări de carte, astfel familiarizând copiii de peste Prut cu literatura din Republica Moldova.

Am avut și câteva întâlniri pline de haz și peripeții.

Era o toamnă frumoasă. După închiderea Salonului Internațional de Carte Românească de la Iași, cu un grup de scriitori din Republica Moldova: Ion Hadârcă, Claudia Partole și, desigur, Grigore Vieru, Catinca Agache din Iași, Lucian Marina din Voievodina, Serbia, am plecat la Târgu-Neamț, la părintele Teoctist Caia și strănepoata lui Ion Creangă, Olguța Caia. Pe drum, în satul Gâstești, s-a defectat mașina. Șoferul se ocupa de reparația ei, iar noi, cu toții, am ieșit și admiram toamna frumoasă. În dreapta și în stânga circulau mașini, aproape toți șoferii se opreau și-l întrebau pe Grigore Vieru: „Maestre, aveți nevoie de ajutor?”, la care Domnia sa răspundea, zâmbind: „Nu e nevoie, ne descurcăm singuri”. Ne-am apropiat de o grădină, unde un băiețel culegea nuci. Poetul îl întreabă: „Îmi dai și mie o nucă?”, la care băiatul a ridicat capul, a deschis larg ochii, n-a spus un cuvânt și a zbughit-o la fugă, strigând: „Mamă, tată, Grigore Vieru e lângă grădina noastră!”. Acestea strigând, a alergat mai departe. Încetșor ne-am apropiat de poarta stăpânilor. N-au trecut nici 10 minute și în jurul nostru s-a adunat o jumătate de sat. A fost cea mai frumoasă întâlnire din sutele și sutele pe care le-am avut. Copiii adunați au recitat din creația lui Grigore Vieru, adulții l-au întrebat de sănătate și planuri pentru viitor. Nici n-am observat cum se înserase, iar noi eram așteptați la o întâlnire la Liceul „Ștefan cel Mare” din Târgu-Neamț și la Mănăstirea Sihăstria. Părintele Teoctist Caia, voind să fie sigur că vom ajunge cel puțin la mănăstire în acea zi, a venit după noi. Am urcat în mașină și am plecat spre mănăstire, unde am ajuns pe la orele 10 seara. Acolo ne așteptau cumiți călugării

și starețul mănăstirii. S-a citit din opera poetului, au fost întrebări și răspunsuri, iar eu m-am convins încă o dată cât de iubit, cunoscut și citit este poetul Grigore Vieru.

A doua zi au urmat alte două întâlniri la Liceul „Ștefan cel Mare” și la Biserica „Sf. Haralambie” din Târgu-Neamț, unde slujește părintele Teoctist Caia. Ambele întâlniri au fost emoționante până la lacrimi, însă m-a impresionat foarte mult întâlnirea cu enoriașii de la Biserica „Sf. Haralambie”. Întâlnirea a durat 4 ore și nimeni nu se grăbea pe la casele lor. Corul „Angeli” a interpretat imnul orașelului Târgu-Neamț pe versuri de Grigore Vieru și muzică de Olguța Caia. Copiii au avut un recital din creația poetului, iar Claudița și Olguța Caia-junioara au interpretat cântece din repertoriul Doinei și Ion Aldea-Teodorovici pe versuri de Grigore Vieru. Surpriza cea mare a fost prezentarea volumului „Strigat-am către tine”. În liniștea totală, vocea blândă a poetului suna ca un clopot, care chema lumea la unire, bună-tate, dragoste de mamă, neam și de țară, fiindcă anume asta a cântat Grigore Vieru în opera sa – operă plină de înțelepciune, adunând în jurul său pe toți – și pe cei buni, și pe cei mai puțin buni.

O altă întâmplare hazlie a fost vizita mea la familia Caia împreună cu corala „Vocile primăverii”, conducător artistic domnul Ștefan Andronic. În aceeași perioadă familia Caia a găzduit și un cor de copii din Turda, județul Cluj. În ambele colective erau peste o sută de copii. Am sosit într-o zi de vineri. Cazați am fost în satul Nemțișor, unde pe atunci părintele Caia slujea în biserica din sat. Într-o parte de sat, prin familii, erau cazați copiii din Turda, în altă parte de sat, copiii din corala „Vocile primăverii”. Sâmbătă, cu două autocare mari, am plecat în pelerinaj pe la mănăstirile Agapia, Vărațic, Secu, Sihăstria, Neamț. Seara, obosiți, ne-am dus fiecare pe la casele lor. Statul major era la gazda mea, familia Ion și Ana Solomon, care mă primeau cu dragoste și afecțiune de fiecare dată. Sâmbătă seara ne-am adunat toți cei adulți, care însoțeam colectivele, familia Caia și familia Solomon, pentru a pune la cale acțiunile pentru ziua de Duminică. Pe prim plan era slujba de dimineață la biserica din Nemțișor.

Niciodată nu voi uita acea duminică. Biserica din Nemțișor era arhiplină. Pe o parte corala „Vocile primăverii”, pe de altă parte – corul din Turda, la mijloc enoriașii din Nemțișor. S-a început slujba. Părintele Caia are o voce puternică și foarte plăcută. În vremea slujbei, la locul convenit, se intercalau pe rând vocile colectivelor corale, ambele interpretând cântece bisericesti. Slujba a durat 4 ore, dar nimeni nu se grăbea acasă. Pe fața multor enoriași curgeau lacrimi. Curgeau lacrimi și pe obrajii mei, emoțiile erau prea mari.

După slujbă, copiii au plecat cu familiile, unde erau cazați, să ia prânzul. După prânz, am plecat în excursie la Cetatea Neamț și la Casa-muzeu „Ion Creangă” din Humulești.

Pentru seară, familia Caia și familia Solomon ne pregătise altă surpriză. De data aceasta, cei adulți au plecat la stâna familiei Solomon, iar copiii au rămas cu fiica domnului Ion Solomon, Ancuța, și familiile la care erau cazați, să facă un foc de tabără pe toloaca de lângă râul Nemțișor și să se distreze cu muzică și cântece.

Pe la ora zece seara, eu și cu doamna Olguța Caia am venit în sat să vedem ce fac copiii, cu gândul de a le propune să plece fiecare pe la gazdele lor. Într-un singur glas ne-au rugat să-i mai lăsăm o oră.

Pe la ora douăsprezece noaptea, când ne-am întors în sat, petrecerea era în toi și în jurul focului se adunase tot satul. Abia pe la orele unu am izbutit să-i convingem pe toți să plece pe la casele lor.

Dimineața urma să plecăm la Suceava, cetatea de scaun a lui Ștefan cel Mare și Sfânt, iar acolo să ne despărțim și să mergem spre casă.

Familia Solomon, o familie de o cumsecădenie rară, de fiecare dată când plecam spre casă, ne pregătea pentru drum plăcinte, coapte chiar la brutăria din ograda lor. Au pregătit aluatul de cu seară, iar dimineața, când s-au dus să ia lemne pentru cuptor, au descoperit că lemnele au mers la focul de pe toloaca.

Au împrumutat lemne de la vecini, dar au cam întârziat cu plăcintele. Doamna Ana mai că plângea, pentru că n-a izbutit să facă la timp plăcintele. Noi am pornit la drum, vroiam să ajungem ziua la Chișinău. Dar la o bucată de drum ne-a ajuns din urmă familia Solomon. Doamna Ana a scos coșurile cu plăcinte calde și rumene, numai bune de mâncat. Oare așa ceva se poate uita?

Ca orice om am avut în viață și momente foarte triste.

În 1999 a decedat mama, cea mai bună mamă din lume, care a muncit din răsputeri să ne crească, să ne dea o bucată de pâine, uitând uneori că ea nu mâncase de câteva zile. Cu pierderea ei, am rămas complet orfani, cu durerea sfâșietoare pe care o simte fiecare copil, indiferent ce vârstă are.

În anul 2004 a plecat din viață soțul Vasile. Disperarea a fost cumplită, or el timp de 37 de ani mi-a fost și tată, și mamă, și frate, și soră, prieten și soț iubitor, înțelegător și mândru că mă avea alături. În acea noapte de iunie, când a plecat din viață, mi s-a părut că s-a prăbușit cerul peste mine. Am avut noroc de prieteni, de familia Elisaveta și Valeriu Smochină, Nadejda și Ionel Ambroci, finii Tamara Maleru și Tudor Bunăcale, care m-au ajutat să trec și peste acele zile grele.

Cel mai mult m-a ajutat munca, colegii, care mi-au fost alături, m-au susținut în realizarea performanțelor bibliotecare.

Mă simt un om fericit. Am avut o căsnicie foarte frumoasă. Am o profesie, în care m-am regăsit și pe care o iubesc foarte mult. Am 600 m² de pământ, o căsuță, cu lumină, gaz natural, telefon, o fântână adâncă de 19 m cu apă rece și gustoasă și multe, multe flori, începând de la ghiocci, crocuși, peste 40 de soiuri de lalele, peste 60 tufe de trandafiri cățărători, înalți, tufe mijlocii și pitici, multe soiuri de clopoței și crini, lăcrimioare, salvie, bujori, lupini și, desigur, busuioc, țigăncușe, astre, crăițe și multe alte flori moldovenești. Această bucățică de pământ este împărăția mea, locul unde mă simt foarte bine, alături de flori și păsările (pădurea se află la 10 m de grădina mea).

Aici, în mijlocul naturii, îmi găsesc liniștea, pot vorbi cu florile, cu copacii, cu strugurii de vie, care coboară până în fereastră.

Sunt un om fericit și pentru faptul că am avut în preajmă oameni foarte buni și,

nu în ultimul rând, am avut de-a lungul anilor o echipă perfectă – echipa Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”, căreia îi mulțumesc pentru înțelegere, răbdare și mult profesionalism.

Succesele obținute pe plan profesional sunt cele peste 90 publicații în diferite reviste de specialitate naționale și internaționale, distincțiile de stat – Titlul onorific „Lucrător emerit al culturii din Republica Moldova”, Medalia „Mihai Eminescu”, Ordinele „Insigna de onoare”, „Gloria Muncii”, „Ordinul de onoare”.

Dar cel mai mare succes sunt performanțele Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”, pe care am onoarea s-o conduc 33 de ani. În acest colectiv eu nu am avut subalterni. Eu am avut doar colegi, cărora le-am furnizat și de la care am primit idei, pe care împreună le-am realizat.

OMAGII. EVOCĂRI

MESAJ DE FELICITARE

Numele Claudiei Balaban este unul de referință în perimetrul cultural și biblioteconomic național, activitatea sa fiind un exemplu elocvent de dăruire generoasă și permanentă domeniului pe care îl profesază.

Și-a asumat această misiune acum 50 de ani, în tot acest răstimp întruchipând perfect, prin competență și performanțe realizate, sintagma „omul potrivit la locul potrivit”. Pe parcursul anilor a acumulat cunoștințe și experiență, a învățat să persevereze, să nu cedeze în fața obstacolelor de orice gen, reușind să se afirme în comunitate prin implicații și eforturi susținute în promovarea valorilor culturale și profesionale, prin ambiția de a impune valoarea și prestigiul profesiei și instituției bibliotecare.

Profesionalismul, responsabilitatea, competențele și abilitățile manageriale, deschiderea spre colaborare, acceptarea schimbării și modernizării, capacitatea de a identifica problemele și modalitățile de rezolvare a acestora, consecvența și perseverența, voința de a reuși – aceste și alte calități, pe care le demonstrează permanent, formează imaginea unui lider de succes.

Claudia Balaban este un bun manager, reușind să modeleze o echipă de calitate și să poziționeze biblioteca pe care o dirijează printre instituțiile cele mai performante din domeniu.

Om al acțiunii, fiind un generator și realizator al ideilor și proiectelor de succes, Claudia Balaban face parte din tagma profesioniștilor de valoare care știu ce, când și cum trebuie să facă. „Dacă există un scop, există și o cale pentru a-l realiza” – acesta este crezul pe care îl urmează constant, având curajul să-și asume riscuri și responsabilități, dar și abilitatea de a depăși situații din cele mai dificile.

În vremuri deloc ușoare reușește să inițieze și să realizeze activități de angajare și proiecte ambițioase. Dintre activitățile de referință pe care le susține vom menționa în mod special Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret, Proiectul Național „Spre cultură și civilizație prin lectură”, proiectele de modernizare a bibliotecii, reuniunile profesionale cu participarea specialiștilor din țară și de peste hotare, programele și acțiunile de promovare a lecturii și cărții pentru copii realizate la nivel național și internațional.

Aportul doamnei Claudia Balaban este substanțial și la dezvoltarea sistemului național de biblioteci. În calitate de președinte, vicepreședinte al Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova, vicepreședinte și membru al Consiliului Biblioteconomic Național, președinte al Fundației Cărții din RM, a contribuit activ la realizarea reformei bibliotecare și modernizarea activității bibliotecilor din republică, la

ridicarea statutului și prestigiului profesiei de bibliotecar, crearea cadrului legislativ și de reglementare în domeniu.

Aprețim înalt și implicarea doamnei Claudia Balaban în realizarea unor proiecte de colaborare internațională în domeniul cărții și bibliotecilor, contribuția importantă la promovarea cărții pentru copii, a autorilor și ilustratorilor de carte din Republica Moldova în cadrul unor concursuri internaționale, expoziții, festivaluri și târguri de carte.

Momentul aniversar, pe care doamna Claudia Balaban îl marchează, ne oferă plăcutul prilej de a o felicita pentru toate realizările și performanțele deosebite de până acum, dorindu-i ani mulți și împliniri cât mai frumoase în misiunea de slujire a Cărții și Bibliotecii.

Boris FOCȘA,
Ministrul Culturii al Republicii Moldova

BIRTHDAY GREETINGS

Dear Claudia,

Every birthday is special, but some are more special than others! This year as you celebrate the very important anniversary the International Board on Books for Young People – IBBY – wishes to send you special congratulations.

You have been a part of IBBY for many years and have been a constant supporter, attending meetings and congresses worldwide. The Moldovan section of IBBY has grown under your guidance and with your support.

IBBY is proud that you stand with us in the never-ending task of bringing children and books together throughout the world.

With most sincere best wishes on your special day.

Ahmad Redza Ahmad Khairuddin,
IBBY President

MESAJ DE FELICITARE

Dragă Claudia,

Orice zi de naștere este specială, dar unele sunt mai speciale decât altele. În acest an, când sărbătoriți o importantă aniversare, Consiliul Internațional al Cărții pentru Copii și Tineret – IBBY – vă adresează felicitări speciale.

Faceți parte din IBBY de mai mulți ani și sunteți un susținător constant, participând la întrunirile și congresele din toată lumea. Secția IBBY din Moldova a avansat sub conducerea și cu suportul Dumneavoastră.

IBBY este mândru că sunteți părtașă la îndeplinirea unei sarcini fără sfârșit – apropierea copiilor din toată lumea de carte.

Cu cele mai sincere urări de bine în ziua Dumneavoastră specială.

*Ahmad Redza Ahmad Khairuddin,
Președinte al IBBY*

VIVAT, DIRECTORE!

Modul de funcționare a întregului mecanism al unei biblioteci pentru mulți oameni este o necunoscută. Dacă nu ești inițiat în mod special, nu-ți poți imagina nenumăratele operațiuni și procese, care se desfășoară în această instituție, pentru ca publicul utilizator să beneficieze de colecții corespunzătoare, organizate după un sistem ce permite regăsirea rapidă a documentului solicitat, de cataloage și baze de date, de servicii și programe care să-i satisfacă necesitățile de informare, dezvoltare și recreere. La fel și activitatea „din culisele activității” unui director de bibliotecă nu este foarte cunoscută.

Care este viața „de după cortină” a unui director, care dirijează o bibliotecă timp de 33 de ani, are nenumărate angajamente în fundații, asociații profesionale și obștești, și care se numește Claudia Balaban?

Directoarea Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” este cea mai maturală din întregul colectiv, cu excepția dereticătoarelor și măturătorului. Deseori o găsești în birou și la șapte dimineața, începându-și ziua prin a-și verifica și completa agenda de lucru. De la ora opt începe timpul potrivit pentru telefoane adresate șefilor de la minister, altor conducători de instituții, pe care, ne învață doamna directoare, îi găsești cu siguranță doar în această perioadă. Telefoanele pentru scriitori și alți oameni de creație sunt lăsate pentru mai târziu, după ora douăsprezece. Un director de bibliotecă cunoaște că dimineața unii dintre aceștia încă dorm, pentru că au lucrat până noaptea târziu, iar alții tocmai atunci au inspirație și fie că scriu, fie pictează, fie compun muzică.

Până la nouă, când începe programul instituției, directoarea reușește să treacă în revistă presa, pentru că un bibliotecar, în viziunea Domniei sale, trebuie să fie la curent cu toate câte se întâmplă în cultură, literatură, artă, politică și economie. Mai reușește să verifice și dacă s-au făcut actualizări la site-ul web și la blog-ul bibliotecii, pentru că este important ca lumea să fie informată despre ce se întâmplă în Biblioteca „Ion Creangă”.

Diminețile zilelor de Luni sunt rezervate pentru ședințele cu șefii de servicii și directorii adjuncți, care, deși provoacă multora emoții la început de săptămâna, sunt foarte necesare. Aceste ședințe ne mobilizează, ne ajută să ne programăm și coordonăm activitatea, să punem pe tapet problemele existente și să găsim împreună soluții.

Ședințele de Luni sunt și un test de disciplină și cei ce întârzie trebuie să reziste la replica moralizatoare, dar plină de adevăr a doamnei directoare: „Cel ce se respectă pe sine, îi respectă și pe alții și nu-și permite să întârzie”. La fel de necesare sunt și ședințele întregului personal de specialitate al bibliotecii, organizate trimestrial, semestrial și anual, când, respectiv, șefii de servicii, directorii adjuncți și directoarea prezintă rapoarte de activitate.

Punctualitatea, corectitudinea, respectarea promisiunii date sunt principii impuse de directorul Claudia Balaban nu doar în colectivul Bibliotecii „Ion Creangă”, dar și în alte organizații unde activează, în relațiile ei de colaborare. Zicala ei preferată în susținerea acestor principii este: „Ce ție nu-ți place, altuia nu face”.

Agenda pentru o zi a directorului Bibliotecii „Ion Creangă” este variată și, deseori, foarte încărcată.

Zilnic doamna Claudia Balaban trebuie să rezolve probleme legate de asigurarea funcționalității instituției în condiții când mijloacele financiare sunt insuficiente sau chiar lipsesc. Dar întotdeauna dă dovadă de abilități manageriale excepționale și găsește soluții. Este de-a dreptul fenomenal curajul ei de a se supune unor riscuri ce par iminente și nouă, angajaților bibliotecii, și altor persoane care îi cunosc activitatea. Convingerea Domniei sale este că, dacă îți este frică să riști, nu vei obține nimic în viață. Doar un exemplu - aproape de fiecare dată se ajunge în preajma Salonului Internațional de Carte pentru Copii și Tineret, al cărui coordonator este, fără a avea acoperire pentru toate cheltuielile. Cum reușește, totuși, să ducă la capăt toate proiectele? Rețeta este universală, dar trebuie să vrei să o aplici și doamna Claudia Balaban o aplică cu succes: „Cere și ți se va da, bate și ți se va deschide”. Insistența și perseverența ei sunt proverbiale și, chiar dacă pe unii îi deranjează acest lucru, până la urmă îi apreciază efortul, acesta fiind depus într-o binele copiilor, cărții, culturii.

Claudia Balaban este directorul care întotdeauna are ușa biroului deschisă, aceasta însemnând că oricine poate intra la ea, fără a avea programare. Nu este un lucru întâmplător, ci o decizie luată din convingere – s-ar putea ca cel ce a intrat să aibă nevoie să discute, să rezolve o problemă anume în acel moment. Astfel, uneori trebuie să faci față unei adevărate avalanșe de vizitatori. Bine ar fi ca toți aceștia să facă uz de regulile bunului simț și să nu-i răpească timpul, pe care doamna directoare îl prețuiește deosebit de mult.

Un conducător bun trebuie să știe cum să-și mobilizeze echipa și să o motiveze pentru a realiza proiecte de succes. Claudia Balaban este un director care are un entuziasm debordant și molipsitor. Chiar și colegii cei mai „melancolici” se înviorază și se implică în activități. Oare poți să stai deoparte atunci când liderul instituției este primul la descărcat cărți, stă zile și nopți în vamă pentru a aduce cărți pentru bibliotecă, rezistă tensiunii și oboselii din maratonul numit, de exemplu, Salonul de Carte pentru Copii și Tineret sau Concursul literar „La izvoarele înțelepciunii”.

Potențialul creativ și capacitatea de a genera idei a doamnei Claudia Balaban este recunoscut de întreaga comunitate profesională. Dar noi, colegii din Biblioteca „Ion

Creangă”, prețuim în mod deosebit faptul că, directoarea ne provoacă, ne îndeamnă să fim generatori de idei, să căutăm mereu noi soluții, să fim originali și să nu ne temem să încercăm, chiar dacă uneori suferim eșec. „Doar cel ce nu face nimic nu greșește”, repetă deseori doamna Balaban.

O altă frază dintre cele deseori rostite de doamna directoară, este următoarea: „Eu m-am născut prea devreme și îmi pare rău că nu am avut posibilitățile pe care le au tinerii de astăzi.” Dar regretul nu o face invidioasă, ci mai curând generoasă, de aici venind, probabil, ardoarea cu care îi sprijină pe cei tineri. Chiar îi și ceartă uneori că nu studiază limbi străine, nu urmează studii post-universitare, nu se implică în activități de cercetare, nu participă cu relatări și comunicări la diverse întruniri profesionale.

Doamna directoară este o fire exigentă, severă, dar și foarte înțelegătoare în relația cu angajații. Deși pune pe primul loc interesele instituției, lucru absolut firesc pentru un conducător, este îngăduitoare și își sprijină colegii în rezolvarea problemelor personale sau de familie. Cea mai mare bucurie o manifestă când află că una dintre tinerele angajate va deveni pentru prima dată sau din nou mămică. Chiar le încurajează, spunându-le că nașterea unui copil este prima datorie pe care o are o femeie.

Claudia Balaban este nu doar directorul Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”, dar și imaginea acestei instituții, catalizatorul ei. Portretul ei ca manager și, simplu, ca om, pe care am încercat să-l schițăm, nici pe departe nu este definitivat. Mai avem multe de descoperit în personalitatea doamnei directoară. În același timp, sperăm că omagiile și evocările dedicate Domniei sale, scrise de colaboratori, colegi, prieteni, simpatizanți și adunate în acest volum aniversar, vor completa în mod fericit acest portret.

La mulți ani, doamnă directoară! Vivat, directoare!!!

*Colectivul Bibliotecii Naționale
pentru Copii „Ion Creangă”*

O FIINȚĂ A IMPERATIVELOR CULTURALE

De mai mulți ani mă trezesc cu câte-un apel telefonic gingaș și totodată cu o notă aspră, în care se ascunde conștiința că trebuie făcut un lucru serios. Distingi imediat în el un *trebuie* imperativ, necesar, imposibil de neglijat. Sună, fără discuție, ca un comandament, ca o poruncă discretă, ca un îndemn în fața căruia te pomenești dezarmat și angajat. Este vorba, bineînțeles, de o lansare, de un nou Salon de Carte, de un proiect care trebuie realizat, de o deplasare la țară sau în alte țări.

De la un „bună ziua” amabil inițial, care poate include și o mică supărare că te-a mai sunat și n-ai răspuns, identifiți vocea inconfundabilă a Claudiei Balaban, care nu este decât o ființă a imperativelor culturale.

Spre deosebire de noi, haoticii, improvizatorii, ad-hocii, ea lucrează cu un sistem bine pus la punct „nemțește”. Oricine i-a văzut grădina din preajma locuinței de vară de la Hulboaca, a putut vedea și acolo o ordine, un sistem constituit din straturi geometric amplasate de plante, pomi, legume și trufandale, rezerve de apă, uluce și canale de scurgere. E o adevărată varietate vegetală pusă într-o ordine anumită, după un plan bine chibzuit și un gust estetic natural.

Claudia Balaban este, în altă ordine de idei, o ființă–liant, o constructoare de punți, rapide și eficiente, între Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” și scriitori, între aceeași Bibliotecă și editori. Nu mai vorbim de ecuația numărul unu bibliotecă–cititori (utilizatori cum se spune în limbaj postmodern), care sunt chiar micii cititori, cei avizi de cunoaștere, de inițiere, de călătorii delectabile și instructive în acel mirabolant Univers care se cheamă Cartea.

E o ființă *argint viu*, de acțiune și de faptă, dinamică, străină parcă prin această calitate rasei noastre latină, înclinată mai mult spre vorbe, spre retorică.

Ea are, prin excelență, conștiința unității spațiului cultural românesc, construind o relație trainică cu Biblioteca Județeană „Gh. Asachi” din Iași, cu fostul director al acesteia, prof. Nicolae Busuioc, cu oamenii de cultură ieșeni –bibliotecari, editori, profesori universitari, scriitori. Filiala acestei biblioteci e găzduită de Titus Jucov, directorul Teatrului „Licurici”, arătând ca o rotondă spirituală unde te simți aproape, familial/familiar, fără aerul apăsător al stranieții de „convivi”. Zic „convivi”, deoarece disputele și întâlnirile cordiale de aci se încheie și cu câte o gustare frugală și un vin bun adus, de obicei, chiar din podgoria amfitrioanei.

Nu mai puțin importantă mi se pare și deschiderea acestei ființe lucrătoare întru cultura națională, întru promovarea valorilor noastre, care se creează și azi, spre orizonturile europene și universale, datorită bunei cunoașteri a biblioteconomiei, a limbii engleze, a organismelor internaționale, aducându-ne de la IBBY câte o distincție răsplătitoare a unor autori de cărți sau ilustratori și editori.

Este cea care ne reprezintă cu inteligența și noblețea – prin profesionalism și dragostea de profesie (lucru mai rar întâlnit astăzi), prin disponibilitatea pentru colaborare, comunicare cu alții, atât de imperativă în dialogul inter/multicultural de astăzi.

Mihai CIMPOI,
academician

DOAMNA DIN CASTELUL-CU-ZIDURI-DE-CARTE

Putem afirma fără teama de exagerare că Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” și-a depășit demult funcția de simplu local public în care micii cititori se întâlnesc cu cartea, ea devenind în timp o adevărată instituție de cultură. Acest statut și l-a dobândit grație unei vaste și intense activități de informare, culturalizare și

antrenare a copiilor în diverse programe de lectură și creație; unei activități multilaterale ce depășește perimetrul strict (devenit de-a dreptul sufocant și neîncăpător, ca locație) al instituției.

Fluxul creator al acestei impresionante activități este generat și dirijat spre sufletele copiilor de către un colectiv de bibliotecare și metodiste profesioniste, dotate cu talentul și priceperea de a întreține în jurul lor acea atmosferă de bucurie spirituală, de înaripare a minții, pe care l-aș numi câmpul magnetic al cărții. Aici, în acest câmp al minunilor, cartea și copilul se contopesc și devin una, ideile și sentimentele scriitorului, ilustratorului rezonează cu cele ale „micului Prinț” mereu doritor de călătorii miraculoase și întâmplări inedite.

Sufletul acestui colectiv bine armonizat, aflat într-o continuă, perfectă sincronizare, este distinsa Doamnă Claudia Balaban, directoarea instituției. Distinsă, disciplinată, principială și imperativă... Toți cei care se află în preajma ei, inclusiv noi, scriitorii pentru copii, îi cunoaștem și îi apreciem cu deosebire aceste virtuți ce o disting și o singularizează în peisajul vieții culturale a Chișinăului. Orice acțiune, indiferent de anvergura și importanța ei – fie Concursul republican „La izvoarele înțelepciunii”, fie Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret, ajuns în acest an la cea de-a XV-a ediție, fie o întâlnire a scriitorilor cu cititorii în vreo localitate din republică în cadrul Proiectului „Spre cultură și civilizație prin lectură” – este pusă în derulare conform unui plan riguros, gândit până la ultimul detaliu, îndeplinit cu seriozitate și punctualitate „nemțească”. Standurile cu cărți, sala de expoziție, premiile, diplomele, numele invitațiilor, noutățile editoriale, ambasadele și editurile prezente în cadrul saloanelor, ora plecării, ora sosirii etc., etc. – toate sunt verificate, coordonate și ținute în câmpul de preocupare al doamnei directoare, pentru a merge totul perfect, pentru a exclude orice abatere, orice „fisură”. De regulă, lipsurile de la „apel” nu sunt acceptate. Întârzierile sunt taxate și ele... În schimb, de fiecare dată și în orice împrejurare, acolo unde se află doamna Balaban domină armonia și voia bună, satisfacția lucrului bine făcut, bucuria de a vedea duse la bun sfârșit proiecte de anvergură.

Fără îndoială, cei care i-au umplut cu sens viața sunt copiii și cărțile. Preocuparea ei dintotdeauna a fost și este să îi adune împreună, într-o nedeazămințită comuniune de taină, în acel câmp magnetic al lecturii și jocului copilăresc, unde prind chip minunile firii, taina și frumusețea lumii. În același timp, ea urmărește și scopul de a-i face „complici” la aceste întâlniri de taină pe cei mai buni scriitori pentru copii, pe cei mai aleși traducători, ilustratori, editori și redactori de carte. La Chișinău, Iași și în alte centre culturale se știe bine și de foarte mult timp că sub cupola impresionantelor Saloane de Carte, organizate de doamna Balaban împreună cu echipa ei de bibliotecare – „furnicuțe”, se adună „toată floarea cea aleasă” a scriitorilor, editorilor și „prețlăuitorilor” de carte pentru copii și nu numai. Unor scriitori importanți (Grigore Vieru, Spiridon Vangheli ș.a.) instituția pe care o conduce le-a tipărit biobibliografiile într-o colecție pe cât de frumoasă, pe atât de necesară școlilor și bibliotecilor noastre. Grație eforturilor dumneaei, care este și președinte al Secției Naționale IBBY,

Republica Moldova a devenit membru al Consiliului Internațional al Cărții pentru Copii și Tineret, iar mai mulți scriitori, ilustratori și traducători din R. Moldova au devenit deținători ai prestigioasei Diplome IBBY.

Prietenii și colegii din preajma doamnei Balaban știu că o altă pasiune a ei, în afară de cea pentru cărți și copii, sunt florile. Cine îi vede grădina în primăvară-toamnă sau cel puțin albumele cu imaginea florilor și arbuștilor rari, de origine paradiziacă, îi poate înțelege mai bine noblețea și delicatețea sufletească.

Cartea, copiii, florile... Aceste trei dimensiuni i-au format arcul existențial. Aceste trei simboluri îi sunt chiar însemnele destinului.

Acum, la ceas aniversar, aleg cel mai frumos și mai „inedit” trandafir și îi bat la geamul înalt al celui mai frumos castel pe care l-am văzut vreodată – Castelul-cuziduri-de-carte. Sărut mâna, Doamnă!

*Arcadie SUCEVEANU,
Președinte al Uniunii Scriitorilor din Moldova*

NANA BALABANA

Știm noi să apreciem omul? Mai rar, ades ne înecăm în cuvinte și spunem numai jumătate de adevăr. Iată copilul, o face mai bine, mai laconic și spune adevărul întreg. Avem exemplu clasic – copilul lui Andersen cu „împăratul e gol”. O fetiță de patru ani, Anais, nepoata celebrei doamne Olguța Caia, despre doamna Claudia Balaban a zis numai două cuvinte – nana Balabana.

Ne-a pus jos, așa e? Aceasta, cred eu, e aprecierea cea mai completă. Cine, dacă nu nana Balabana, a botezat eroii cărților noastre pentru copii?! A început-o cu Guguța, încă în 1995, când a adus ansamblul „Moștenitorii” – acele ființe extrasimpatice. Și acum le văd cum leagănă cartea, făcându-i cruce lui Guguța și stropindu-l cu agheasmă înmiresmată cu busuioc. Tabloul a căpătat și mai multă semnificație alături de dragul nostru părinte Teoctist Caia și preoteasa, doamna Olguța Caia cu fetele lor Claudia și Olguța, care ne-au răvășit sufletul cu cântecul lor.

Nana Balabana nu s-a mai astâmpărat de atunci, câte alte cărți a mai botezat! Multe însă chiar s-au născut aici, la Salonul de Carte! Ar fi bine să le enumerăm. Dacă au fost 14 Saloane de Carte, înseamnă că, datorită bibliotecii și numai datorită ei, s-au născut 14 cărți–surpriză și mai este una în fașă, a 15-a. Aceasta e o întregă bibliotecă!

A-i obliga pe scriitori să scrie?! Și nu așa, cumva, ci o carte mai bună decât alta! E un miracol! Mai ales acum când cartea a căzut în dizgrație, umbrită fiind de calculator și televizor.

Cartea, mai mult ca oricând, are acum nevoie de susținere, cum are nevoie omul înghețat de focul acela din sobă. De unde ia nana Balabana atâta energie, ca să aprindă acest foc – e o taină. E drept, are un colectiv de ispravă, dar nana e nană.

Un nimb al Bibliotecii Naționale pentru Copii e frumoasa prietenie cu familia Caia strănepoata lui Ion Creangă. Salut această lungă și trainică prietenie – roada atâtor și atâtor călătorii ale copiilor basarabeni în Imperiul de la Humulești și revenirea, ca o aghiasmă, a familiei Caia la Chișinău.

Felicitări, doamnă Claudia! Să trăiască nana Balabana ani mulți și să vă întoarcă viața măcar o parte din bucuriile pe care le-ați dăruit copiilor și nouă, tuturor.

Spiridon VANGHELLI,
scriitor

UN SALON DE FRUMUSEȚE SUFLETEASCĂ...

Aprilie este luna în care s-au născut doamna Claudia Balaban și... Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret...

Deși am putea face cu ușurință o listă impresionantă a lucrurilor frumoase pe care descoperim monograma **C. B.**, Salonul o reprezintă în primul rând. Este o realizare cu totul și cu totul deosebită, este, cu certitudine, „capodopera” sa, *cartea sa de vizită*... Este *ceva* de care Domnia sa poate fi mândră cu adevărat. Astăzi. Măine. Oricând. Și nu numai ea. Salonul este bucuria a mii și mii de copii basarabeni... Pentru ei, acest eveniment remarcabil anunță venirea Primăverii. Anunță Deșteptarea. Anunță Un Nou Început.

Claudia Balaban și Salonul sunt mai mult decât sinonime. Sunt același suflet... Acei care o cunosc bine pe directoarea Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”, nu mai zic acum *Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret*... Zic simplu : *Salonul Claudiei Balaban* (doamna Balaban este, am putea spune, creatoarea unui *Salon de frumusețe... sufletească*). Și nu mi se pare deloc o exagerare. Cu toate că la buna organizare a fiecărei ediții își dau concursul personalități de marcă – editori, scriitori, pictori, bibliotecari, învățători, profesori ș.a., „motorul” Salonului este Ea, distinsa doamnă Balaban – un caracter puternic, o inimă generoasă, un profesionist al Bibliotecii.

Chiar de la bun început, când le-a „dăruit” copiilor Salonul, Claudia Balaban ca și cum s-ar fi născut a doua oară. Și astăzi, de ziua Domniei sale, adresându-i alese urări de bine, ne amintim cu plăcere că Salonul nu e decât la cea de-a 15-a ediție...

Mulți ani, sănătate, succes, doamnă Claudia! Și de acum înainte, vă vom felicita cu drag, de multe-multe ori, cu ocazia acestei zile minunate. Pentru că, lucru știut, arborele longevității își are rădăcinile în temeinicia faptelor noastre...

Vasile ROMANCIUC,
scriitor

BIBLIOTECA, PRECUM UN SANCTUAR...

Pentru Claudia Balaban biblioteca e o biserică. Ea nu promovează cartea, ea o propovăduiește.

Liniștea de sanctuar a bisericii, tăcerea în care se oficiază cuvântul citit cu ochiul minții, taina locului unde se întâlnește visul și faptul real, sunt lucruri care o însoțesc de o viață pe această preoteasă a cărții.

Seamănă și ea cu o carte, care nu face zgomot, care, dacă o deschizi, știe să-ți sporească sufletul.

De o viață Claudia Balaban e o călăuză a copiilor: trece printre cărți ca printr-o junglă în care numai ea cunoaște potecile, sau, cum ar zice Baudelaire, „printr-o pădure de simboluri”.

Ca să recomanzi o carte, trebuie să citești o bibliotecă, afirmă Claudia Balaban.

„Am văzut copiii cuminiți de cărți, zice ea. Am văzut oameni întineriți de cărți”. Cartea te face mai bun, ea e izvor de tinerețe, de dragoste de Neam și de semeni – aceasta ar fi credința ei de slujitoare în altar a acestei religii numită cartea, căreia i s-a dăruit cu trup și suflet.

...Cine iubește cartea învață prin ea să existe.

O carte citită e ca o prietenie câștigată.

Am văzut biblioteci pline cu cărți triste –

cărți pe care nu le-a deschis nimeni vreodată...

Cărți vesele, cărți triste, cărți fericite, cărți însingurate, cărți treze, cărți somnoroase – despre ele îți poate vorbi ore întregi, zile întregi, luni întregi, ani întregi Claudia Balaban, bibliotecarul de vocație care zi de zi pășește pragul bibliotecii, parcă ar pătrunde într-un sanctuar, ca să-și îndemne semenii să se regăsească în cărți, să descopere lumea din cărți, cele în care se reflectă timpul: ca cerul în icoane.

Un popor fără cărți e un popor care moare.

Un popor cu cărți e unul salvat, crede Claudia Balaban, bibliotecarul care promovează cartea, ca și cum ar propovădui-o.

Nicolae DABIJA,
scriitor, redactor-șef al săptămânalului
„Literatura și arta”

PÂNĂ LA ÎMPLINIREA ULTIMĂ A ÎNTREGULUI

Biblioteca pentru Claudia Balaban a fost rațiunea de a fi, în ea și-a aflat adevărata chemare, forță și pasiune. Ceea ce a urmărit toată viața, înainte de toate, a fost transpunerea unui timp bibliologic într-un spațiu recreat al cărții prin animarea spiritului

de organizare și a inteligenței, dându-și seama că trăirile și sentimentele pot fi adunate generos și rediate semenilor.

Fac parte din aceeași breaslă și, împreună cu distinsa mea colaboratoare și prietenă, am înțeles că orice demers într-o competiție acerbă, care însușește ideea de căutare până la împlinirea ultimă a întregului, nu și-ar avea rostul dacă nu ar lua chipul unei finalizări în imperiul atât de fastuos-existențial al memoriei tezaurizate. Cine își mai poate imagina azi o comunitate fără biblioteci, dar mai ales fără Biblioteca „Ion Creangă” din capitala Basarabiei, păstorită cu atâta dăruire de Claudia Balaban?

Aș spune că o tristețe calmă plutește peste lume, ca un poem încărcat de nostalgice amintiri. Și câte amintiri nu ne învăluie acum, la ceas de aniversare, încercând să reconstitui o atmosferă ca stare de grație aparent pasivă, ca într-o poveste de neuitat, unde accentele luminoase se asociază cu acordurile și armoniile de lângă noi. Dincolo de identificarea atâtor și atâtor fapte petrecute de-a lungul celor douăzeci de ani de cooperare biblioteconomică, căutăm să definim esența, caracterul și personalitatea celei care s-a aflat în miezul lucrurilor din dorința de a întrona ordinea și cunoașterea, de a împărtăși puritatea emoției pe care o trăiește clipă de clipă.

În peisajul cultural actual al Chișinăului, Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” este notorie, este o instituție a cărei existență confirmă faptul că lectura continuă să fie una dintre valorile pozitive ale vieții oamenilor, cartea fiind aceea care proiectează o perspectivă fascinantă asupra lumii. Sistemul de organizare a lecturii, mai ales pentru micii cititori, are obligația fizică și morală de a le oferi oricând bucuria apropierei de mirajul bibliotecii. Prin reguli bine gândite ale lecturii, literatura poate însemna un stimulent esențial în educarea spiritului, dar pe drumul acesta cititorul are nevoie de o povăț, de un sprijin. Citind și recitind, se menține contactul cu valorile aparținătoare diferitelor literaturi și culturi, se menține deschiderea spre dialogul incitant, proiectându-l în ansambluri semnificative și durabile. Este conștiința valorilor prin opere ce s-au născut ca niște arcade solare cu menirea salvării ființei umane. Oare deja celebrele *saloane ale cărții*, ca rezultat al inițiativei energice și înțeleptei Claudia Balaban, nu vor rămâne pentru totdeauna în memoria copiilor și tinerilor ca niște magice și sclipitoare arcade solare?

La acest ceas aniversar, vorbim de personajul care se confundă cu cel care a trăit în umbra cărților și în foșnetul lor miraculos. Ni-l închipuim în ipostazele și drumurile din labirintul fără de sfârșit, purtând prin mâini atâtea și atâtea „vechituri”, scormonind printre rafturile cu cărți înnegrite de vreme. Cine l-a „condamnat” la așa ceva? Poate anticul spirit din inscripția de la Teba „leac pentru suflet”, poate niște tipărituri de secol XV semnate cu nume de vrajă, în mod cert cărțile de ieri și de azi care ispitesc micii cititori cu o forță irezistibilă. Amintirile ne obligă obsesiv să luăm aminte la semnele destinului născut o dată cu ființa aceea mică și nevinovată. Ne întoarcem la copilărie pentru că suntem marcați de nostalgia începutului, a clipei în care am avut revelația existenței, apoi la descoperirea lecturii când înseamnă debutul dezlegării tainelor cititului. Cititorul navighează când pe o mare calmă și nespuse de albastră,

când pe pajiștea plină de tonuri pastelate și de simfonia nuanțelor cromatice, acolo în mijlocul naturii. La primele lecturi, doar fantezia și imaginația îl ajută să transforme realitatea într-o lume de basm, de farmec și de vis. Dar de formarea deprinderilor de lectură cine se ocupă? Răspunsul îl găsim în însăși existența bibliotecii, în însuși rolul pe care îl are bibliotecarul și iată cum aflăm din nou locul și menirea de-o viață a Claudiei Balaban.

Mai energică și simțitoare ca oricând, la vârsta rotundă și frumoasă la care a ajuns, respirând prin toți porii o contagioasă forță stenică, Claudia Balaban este prezentă în roluri solicitante, într-un evantai larg de registre și partituri – de la inițiator, fondator, stimulator de fapte acoperitoare și temeinice, de la conducător de instituție culturală la organizator perfect al diverselor întâlniri întru spirit: saloane, expoziții, dezbateri, colocvii, lansări, spectacole dăruite celor ce caută mereu cartea și cuvântul din ea. Pe o asemenea scenă de desfășurare, ea știe să focalizeze întotdeauna energiile și priceperile partenerilor săi, le adună ca într-un inexpugnabil nod gordian, apoi le redistribuie cu tact și proporțional cu scopul de un maxim efect. Este aici o întregă știință a organizării, este poate un fler, un fel de al șaselea simț, care se acumulează în timp, din cărți, din viață, din experiență. Este mereu proaspătă, credibilă, dăruită, sensibilă, cordială, dar și intolerabilă când e cazul. Face subtile volute și piruete, se adaptează de fiecare dată contextului sau unor lumi contrastante, cu un dezarmant firesc, însă fără urmă de compromis. Iese din orice încurcătură, trece într-un galop de sănătate de la inutilități și tergiversări provocate de lumea mărunță, devoratoare și pragmatică la starea de satisfacție pe care o oferă spiritul cărții, cu prestigiul breslei și cu recunoașterea necondiționată a publicului ei drag. Este aceasta o schiță fugitivă pe care am creionat-o, incapabilă a reda, fie și parțial, un portret al omului autentic și nobil, o schiță incapabilă să postfațeze de fapt un timp al colaborării și al dialogului viu, incitant, benefic, franc, prietenesc, ca între parteneri ce-și merită destinul.

Dar nu pot să trec peste o formă anecdotică de *captatio benevolentiae*, amintind de o constatare categorică: Claudia Balaban a fost prea statornică, a fost în chip fundamental prea constantă în statornicie, de unde ireproșabila neabatere de la principii, de la ceea ce și-a propus hotărât și iremediabil să facă. Vă dați seama cât de greu ne-a venit nouă, celor din jurul ei, să acceptăm și să păstrăm această neabatere de la consecvență și principiu, noi cei cu o fire mai capricioasă, mai șovăielnică, mai delăsătoare. Dar nu ne-a mers. Am fi ajuns la un fel de risipă de sine și la un eșec al inițiativelor noastre. Iată de ce toată prețuirea și iubirea noastră se îndreaptă spre Claudia Balaban, căreia îi dorim din inimă viață lungă, senină și fericire, cel puțin pe măsura a ceea ce a făcut atât de durabil, decisiv și esențial de-a lungul anilor.

Nicolae BUSUIOC,
scriitor,
Iași, România

CLAUDIA BALABAN – PELERIN PE DRUMURI NEMȚENE

„Nu aprind făclie și o pun sub obroc,
ci în sfeșnic și luminează tuturor celor din casă.”

(Matei 5,5)

Cu două decenii în urmă ne uitam la TV Chișinău la „Casa Mare” și îl vedeam pe Grigore Vieru, un Eminescu de peste Prut. Era pentru noi o prefigurare a evenimentelor din Decembrie 1989 și întrezăream reîntregirea țării, deziderat al românilor. Inspirată din istoria adevărată și din emisiunile din „Casa Mare”, am compus câteva cântece în care Basarabia era fiica pierdută de mama sa România.

În acei ani s-a înființat la București Asociația „Pro Basarabia și Bucovina” și am fost aleasă de către Nicolae Lupan, Nicolae Pan Halippa și Gellu Caraza, Secretar General al acesteia pentru zona Moldovei. Așa am putut fi printre organizatorii și realizatorii acțiunii „Drumul Crucii”.

În orașul, în care locuiesc, Târgu Neamț, am înființat o filială și un cor „Pro Basarabia și Bucovina” format din patruzeci de intelectuali ai orașului și împreună am concertat în Basarabia și în Bucovina de Nord, cerând ajutorul lui Dumnezeu pentru a veni frații acasă.

Prin aceste împrejurări am ajuns să-mi lansez cartea de cântece „Izvor de Dor” la un Congres „Pro Basarabia și Bucovina” ce a avut loc la Galați. Cartea mi-a fost prezentată de Nicolae Lupan și Gellu Caraza. Am avut câteva sute de exemplare din care, după lansare, am rămas cu unul. Mergeam spre Nicolae Lupan cu gândul să îi dau această ultim volum, când în cale îmi iese o doamnă care venea spre mine val vârtej și-mi cere cartea. Inițial îi spun că nu mai am, dar, văzând hotărârea ei, am scos exemplarul păstrat și am întrebat-o cum o cheamă ca să-i scriu autograf. Ea îmi spune că renunță la carte în favoarea Claudiei Balaban. Eu o întreb, nedumerită, cine este aceasta, iar ea îmi zice: „Uitați-vă în oglindă și o s-o vedeți, vă seamănă leit”.

Am ascultat-o și i-am dăruit autograf acelei Claudia Balaban. Nici nu visam ce se va întâmpla mai departe.

După câteva zile mă trezesc cu o invitație din partea Claudiei Balaban ca să-mi lansez cartea cu pricina la Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” din Chișinău. Pe coperta acelei cărți, poetul Nicolae Turtureanu menționase faptul că sunt strănepoată Creangă.

A fost atunci o toamnă cum numai în povești găsești, cu soare și caldă. Dar pe măsură ce se apropia data lansării, 25 noiembrie 1993, a început așa din senin o vreme pe care doar în satul lui Guguță al lui Spiridon Vangheli o poți întâlni, era zăpada cât gardul, trenurile nu mergeau, iar drumul de la Târgu Neamț la Chișinău era, la propriu, împotmolit. Eu mă gândeam și la fetițele mele care erau tare mici și care urmau să interpreteze cântece din cartea mea. Claudia Balaban, văzând că ezit

a-mi ține promisiunea din cauza vremii, îmi țipă la telefon și foarte ferm îmi zice: „Doamna Olguța, vă așteaptă copiii Basarabiei și dacă ești strănepoată Creangă, ai să vii, dacă nu, nu”. Îi spun părintelui Teoctist, soțul meu, și acesta ne îndeamnă să pornim la drum. În câteva clipe ne-am făcut bocceluța și dimpreună cu cele trei fetițe, Ana-Maria, Claudia și Olga, duși am fost spre Chișinău.

Aici, sugestiv, am fost cazați la hotelul „Dacia”, noi am venit cu mașina „Dacia”, din Dacia și în sinea mea mă gândeam ce mai dorește oare Claudia Balaban? Dar mi-am dat seama că dânsa premeditase apostolatul ce trebuia să-l facem împreună și bine a mai făcut. Mi-a arătat o altă cale spre mântuire, totuși soră cu cea dinainte.

Când am întâlnit-o pe Claudia Balaban, parcă o cunoșteam de când lumea, am și uitat că țipase la telefon și că îmi poruncise să vin. Oglindindu-mă precum a zis doamna de la Galați, Zenoveva Scobioală, eu am văzut în oglindă un chip mai frumos, mai ferm și mai deștept decât era al meu. Toate aceste lucruri m-au bucurat nespun. Claudia Balaban ne-a întâmpinat la bibliotecă, unde era scris: „Din cărți culegi multă înțelepciune...”. Doamna părea în bibliotecă o regină peste albinele lucrătoare de aici.

Eu, având trei copii, am întrebat-o câți copii are și ea, zâmbitoare și sigură pe sine, dezinvoltă, îmi zice: „Doamna Olguța, eu am câteva sute de mii de copii înscriși în toate filialele din Basarabia, dar vedeți dumneavoastră că acasă își mai împrumută aceste cărți și frații între ei, deci este greu de apreciat”. Mi-a plăcut mult răspunsul. Ce să mai replici, stai și ascultă mai bine. Această doamnă, pesemne că așa este dată de la Dumnezeu spre a conduce, mă gândeam eu. Deși nu eram angajata Bibliotecii, Claudia Balaban ne-a angajat pe toată familia Caia și am făcut și un fond de carte.

Să revin la lansarea cărții mele „Izvor de Dor”, parcă anume intitulată așa. Au fost prezenți: Grigore Vieru, Spiridon Vangheli, Mihai Cimpoi, Ion Borșevici, Nicolae Dabija, Ion Hadârcă, Constantin Dragomir, Claudia Partole și mulți de o ființă cu dânsii. Claudia Balaban a prezentat cartea și pe autor încât m-am bucurat de toată cinstea și ca strănepoată Creangă. Au cântat copiii din corul „Vocile primăverii” sub bagheta maestrului Ștefan Andronic și „Moștenitorii” lui Valeriu Chiper. Acești copii ne-au dat lacrimă la rugăciune și mie, și părintelui Teoctist, dar cred că și Claudiei Balaban. Am făcut cunoștință și cu Spiridon Vangheli, cel a cărui operă o cunoșteam pe de rost, căci îmi crescusem fetițele cu poveștile sale despre Guguța.

Spre rușinea noastră, noi credeam că Spiridon Vangheli este rus, căci noi citisem „Guguța capitan corablea”. Acela a fost momentul în care am aflat că este mai român decât românii și că a fost tradus în mai mult de patruzeci de limbi ale pământului. Nu am mai rezistat și i-am zis-o omului, așa în față: „Domnule Vangheli, văd că Dumnezeu, așa la un veac o dată, ne mai dăruiește un Creangă prin Domnia voastră și un Eminescu prin Grigore Vieru. Ce ziceți?”. Omul n-a zis nimic. Era vinovat de situație, iar noi fericiți.

Însoțiți de Claudia Balaban, am mers acasă la familia Vangheli. Casa părea o mânăstire stropită cu lacrimile creației și starețul acesteia Spiridon Vangheli ne binecuvânta. Ne-a prezentat familia: Eleonora, soția sa și îngerul păzitor, Radu fiul cel

preaiubit, Rodica fiica cea preaiubită, nepotul Ștefan și nora Cezara. La final Guguță – copilul universal. Era aici un colț de rai cu cărți, medalii, diplome, amintiri dar, cu toate că se simțea o oarecare măreție binemeritată, nu am văzut pic de mândrie ci în toți și în toate smerenia înțelepciunii. Același lucru l-am văzut și la Biblioteca „Ion Creangă”, unde stareț era de câteva decenii Claudia Balaban.

Banchetul era în toi când Claudia noastră Balaban ia cuvântul și zice: „Doamna Olguța, părinte Teoctist, știți că vizita se întoarce?” „Știu”, am răspuns noi țănoș, pentru că eram pregătiți ca frații să-și revadă comorile străbune lăsate nouă moștenire.

Ca să mulțumim gazdelor, am recitat poezia lui Blaga: „Eu nu strivesc corola de minuni a lumii. Părintele ne-a binecuvântat și Claudia Balaban și-a început pelerinajele în România. Acestea continuă și astăzi și urmașii urmașilor noștri tot vor continua opera începută de străbuni.

Prima vizită la casa Caia din Pometea, Târgu Neamț și pe Inelul de aur al ținuturilor Neamț, Suceava și Iași a început cu ansamblul „Opincuța” condus de Ion Scutaru de la Liceul „Ion Creangă” din Chișinău. Au urmat „Moștenitorii” lui Valeriu Chiper. Într-o zi, când a fost apogeul acestor pelerinaje, ne-am trezit copleșiți de noblețea maestrului Ștefan Andronic și a corului „Vocile primăverii”, care a concertat la Putna, Neamț, Bistrița și tot așa până și la casa Caia în Muzeul „David Creangă”, înființat în cinstea oaspeților noștri din Basarabia. Aici au intonat și cântece din cartea mea „Izvor de Dor”, dar nu mai recunoșteai că sunt cântecele create de mine deoarece erau presărate de măiestria dirijorului Ștefan Andronic, încât au devenit adevărate imnuri. Tot Claudia Balaban era vinovată de aceste schimbări miraculoase și aducătoare de bucurii. Această doamnă ne-a smuls din nepăsare și neubire, neimplicare și ne-a pus la treabă cum știe dânsa mai bine. Și, credeți-mă, la asta se pricepe de minune.

Tot la Târgu Neamț, prin mijlocirea Claudiei Balaban, ne-am întâlnit cu studioul „Carpe Diem” condus de Claudia Pătârnac, Cenaclul „La Creangă” condus de Claudia Partole, Eugenia Bejan și Margareta Timofti. A fost și cu colegile de breaslă, cu mulțime mare de scriitori, muzicieni și alte personalități ale culturii noastre: Spiridon Vangheli, Grigore Vieru, Mihai Cimpoi, Nicolae Dabija, Valeriu Matei, Ion Hadârcă, Constantin Dragomir, Iulian Filip, Vasile Romanciuc, Arcadie Suceveanu, Valeriu și Larisa Turea, Serafim Urechean, Tamara Pereteatcu și alții de o ființă cu dânsii și cu dânsa. În fiecare an a adus și copiii premianți ai Basarabiei.

Odată, când veneau spre noi Grigore Vieru, Maria și Ion Hadârcă, Lucian Marina, Catinca Agachi, Claudia Partole, la Gâștești-Pășcani, li s-a stricat mașina. Claudia Balaban a făcut cenaclul pe marginea drumului, căci dânsa nu are astâmpăr, și din așteptarea aceea s-a născut ideea Festivalului „Izvor de Dor”, la care sute de copii din Basarabia au participat, alături de corul „Angeli” de la Biserica „Sfântul Haralambie” din Târgu Neamț. Așa am ajuns ca și noi să intonăm la Chișinău imnul orașului Târgu Neamț pe versurile lui Grigore Vieru și muzica Olgăi Caia.

Tot Claudia Balaban ne-a adus pentru prima dată la noi familia lui Spiridon Vangheli care, mergând spre Mănăstirea Neamț, prin Humulești, s-a ridicat în picioare în

mașină, drept semn de prețuire pentru Ion Creangă. Apoi, prin Vânătorii-Neamțului a făcut la fel, căci eu le arătam Cetatea care se oglindea în Ozana cea cristalină și le mai povesteam despre Sfânta Teodora de la Sihla care s-a născut la marginea satului Nemțșor.

La nunta ficei mele mai mici, Olga, ne-a trimis o rază de iubire prin Larisa și Aurelian Silvestru care în cuvântul de felicitare au spus: „Noi nu am venit singuri, am venit cu Creangă, Eminescu și Vieru”. I-am sugerat lui Aurelian Silvestru să-și schimbe titlul romanului din „Cel rățacit” în „Cel fericit”, căci s-a regăsit pe sine prin noi și cu toții eram fericiți.

Da ce mai vorbă, mai multe și mai mari decât acestea a făcut Claudia Balaban și va mai face. Este născută director, căci cam așa se comportă cu toată lumea. Dar lumea o iubește și ascultă de dânsa. Ce să-i faceți?

Premii și diplome, ordine și medalii a primit Claudia Balaban, binemeritate, căci a răspândit cultura și tradiția românească peste mări și țări și mai ales în Basarabia și în Țara Mamă.

La ceas aniversar Familia Părintelui Teoctist Caia dimpreună cu enoriașii și copiii din corul „Angeli”, dirijați de Loredana Buraga, de la Biserica „Sfântul Haralambie”, îi dăruim mereu dragostea și prețuirea noastră hristică de care are nevoie și pe care o dăruiește și Domnia sa celor din jur și îndeosebi copiilor. La Anul și La Mulți Ani!

Știu că a adunat comori pe care furii nu le fură și carii nu le rod. Știm amândouă că scris stă în Sfânta Scriptură: „Celui care face fapte nu i se socotește plata după har, ci după datorie” (Romani 4,4).

A consemnat cele văzute și trăite,

*Preoteasa Olguța CAIA,
Târgu- Neamț, România*

UN AMBASADOR AL CĂRȚII PENTRU COPII

Fiecare persoană care îmi intră în viață are un rol, o misiune. Știu că vine să mă învețe ceva, să-mi fie învățător, călăuză, prieten pentru o bună bucată de cale. Realizând acest fapt, mă simt împăcată și într-adevăr învăț multe. Și nu sunt singură...

Pe doamna Claudia Balaban am întâlnit-o grație Cărții. Dumneaei, fiind amfitrioana principală a Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”, mi-a sugerat o ciudată senzație a reîntâlnirii cu cea care mi-a fost cândva călăuză fidelă în lumea plină de farmec și mister a Cărții – prima bibliotecară! Cea care mă punea (spre marele meu necaz!) să povestesc fiecare carte împrumutată. Atunci mă credeam umilită de neîncrederea ei, ca mult mai târziu, abia când am realizat cât de greu se ajunge la creație (prin ce travaliu trecându-ți sufletul), am înțeles și am prețuit valoarea acelor prime lecții de lectură și exploatare a imaginației. Au fost, fără

îndoială, primele mele probe în ale creației, pe care mi le-a impus într-un fel prima mea bibliotecară...

Doamna Balaban seamănă cu cea căreia îi mulțumesc abia azi, după ani și ani. Astăzi, când am ajuns și eu la rândul-mi să-mi impun fantezia să adune și să-mi *po-vestească* tot ce descoperă citind zilnic în Cartea Destinului. Și dna Claudia Balaban a crezut în harul meu (mult/puțin) pe care mi l-a dat Providența întru a-l înmulți ca și dinarii biblici. Destinul ne-a întâlnit când îmi apăruse cartea „Are mama fată mare”. Și, spre marea-mi surprindere, fără a-mi fi prea cunoscut numele, lucrarea mea a fost solicitată de micii cititori ai Bibliotecii în fruntea căreia se afla dna Balaban. Atunci a ajuns (*fata mea cea mare!*) în topul celor mai citite cărți. A fost prima recunoaștere! Iar Biblioteca și bibliotecarele (de asemenea, dna Claudia Balaban) au fost mai întâi ursitoarele, apoi, tot dumnealor, „pețitorii” care mi-au scos „fata” (cartea mea!) la horă. A contat enorm! Am trăit, îmi aduc aminte, aceleași emoții ca și altădată, demult, în clasa întâi, când am fost invitată în fața careului școlii spre a-mi primi cadoul pentru reușită excelentă la învățătură. Premiul fusese o cărțuție subțire cu titlul „Ghiocei” – creații de-ale copiilor (sugestivul cadou era ca o binecuvântare!). Îmi devenise dragă (cartea), însă nu peste mult timp mi-a fost *sustrasă* de cineva, ca să nu zic *furată*. Am plâns, ca după ceva fără preț. Dar fusese și acela un semn! Ca de altfel și premiul care mi s-a dat ca învingătoare a topului „Cea mai bună carte pentru copii a anului” (în 1992). Premiul bănesc, ca și în primul caz, mi-a fost *luat* din geantă în drum spre casă. Și iarăși am plâns de necaz. De astă dată nu doar din cauza banilor furați. I-am mărturisit băiatului meu, care-mi era și primul cititor: „La ce bun mai scriu despre bine și frumos, dacă există oameni răi și hoți...” Micul meu prinț mi-a mângâiat sufletul cu niște vorbe care într-adevăr mi-au spulberat supărarea și m-au făcut să zâmbesc: „Nu te amări, voi crește și-ți voi da eu acești bani, dar să știi că ai scris o carte bună!” Aprecierea lui a contat cel mai mult. Avea și dreptate: pierderea nu însemna prea mult pe lângă premiul cel mai important: aprecierea cititorilor!

Apoi, grație acelei cărți și aceluia premiu *pierdut*, m-am apropiat de Biblioteca „Ion Creangă” și tot atunci am descoperit-o pe dna Claudia Balaban. Dumneaei mi-a propus colaborare și astfel am devenit moderatoarea cenaclului „La Creangă” (actualmente Salonul literar-artistic „La Creangă”), care mă apropie și mai mult de micii-mari cititori. Tot de pe atunci, de la un eveniment la alt eveniment, desfășurat în cadrul Bibliotecii, de la o ediție a Salonului Internațional de Carte pentru Copii la alte ediții, am urmărit activitatea și felul de a fi al doamnei Claudia Balaban. De cele mai multe ori o făceam dintr-o simplă curiozitate, ca să mă conving că în tot ce face dumneaei investește dragoste. De fiecare dată însă m-am ales cu sentimentul admirației. Această Doamnă este, fără a exagera, un om deosebit. E și un conducător principal, corect, receptiv. Cu asemenea calitate a înzestrat-o Dumnezeu! Aceasta însemnând mare har de înțelegere a lumii, un talent, care nu se dă oricui, de a colabora cu oamenii, de a fi în fruntea unui colectiv, de a găsi mijloace pentru a răspunde necesităților cotidiene și, în deosebi, de a susține, de a încuraja și a contribui la realizarea celor mai îndrăznețe proiecte.

Nu voi uita o deplasare într-o localitate apropiată de baștina doamnei Claudia, în satul lui moș Trifan, sfântosul bunic și al copilăriei mele. Atunci am auzit-o pe dna Balaban frunzărind amintiri din propria-i copilărie, când alerga la biblioteca din sat ca să împrumute cărți pe care le citea pe nerăsuflăte, povestindu-i-le și măicuței sale. Pe moș Trifan l-a cunoscut. Zice că, era un țăran înțelept, o fire mucalită, cunoscut de toată lumea din satele învecinate – de mari și mici! „Dacă ar fi făcut mai multă școală, dacă ar fi avut mai multă carte, acest povestitor al satului, ajungea un mare scriitor...” (din vorbele dnei Balaban). Poate, într-un fel, gândeam la acea întâlnire, și faptul că l-a cunoscut pe moș Trifan, a determinat-o pe dna Claudia să aleagă în viață Universul Cărții. Din adolescență și-a legat destinul de bibliotecă. Astfel, parcă ar fi vrut și ar vrea (!) să-i ajute și pe alții prin carte.

De fapt, orice-ar întreprinde dna Balaban o face cu multă pasiune. Nu întâmplător până azi este pomenită de bine de către oamenii din Comrat, unde, un timp, a lucrat șeful Direcției Cultură. S-a bucurat de un mare respect. Am înțeles aceasta fiind cu o misiune destul de delicată în această localitate. Pretutindeni, dar în special la Direcția Cultură, aflând că o cunosc bine pe dna Balaban, m-au tratat cu și mai multă bunăvoință, oferindu-mi tot ajutorul de care am avut nevoie ca să pot duce la bun sfârșit ultima dorință a lui Ioan Papazoglu (pictor născut în Basarabia, la Comrat, dar care a activat în România și care a reflectat prin lucrări de pictură, dar și printr-o amplă lucrare literară, viața Bugeacului).

Totuși, cei mai mulți ani doamna Claudia Balaban i-a lucrat la Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”. Aici, vreau să cred, și-a realizat cele mai frumoase vise (și nu doar pe-ale dumneaei!). Visele copilăriei, când își dorea să aibă cât mai multe cărți. Poate aceste amintiri nostalgice au și inspirat-o să inițieze Proiectul „Spre cultură și civilizație prin lectură”, care a cuprins întreaga republică. Este una dintre cele mai lăudabile inițiative ale dnei Balaban, grație căreia foarte multe biblioteci și școli din Republica Moldova și-au îmbogățit fondul de carte cu literatură în grafie latină. De asemenea, cu ocazia acestor deplasări în teritoriu, elevii din cele mai „uiteate” localități s-au bucurat de întâlniri de neuitat cu scriitori, cu editori, cu oameni de cultură.

Doamna Balaban e înzestrată de Dumnezeu cu o calitate rară: de a descoperi lumea bună și de a o ține în preajmă! A ademenit spre Universul Copilăriei, în literatura pentru copii, pe mulți dintre cei mai solicitați scriitori. A făcut această lucrare cu multă diplomație, cu loialitate, invitându-i, mai întâi, la varii evenimente ale Bibliotecii, apoi scoțându-le odraslele – cărți în lumea cititorilor prin lansări memorabile, prin balul Cărții – Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret.

Nu știu dacă altcineva, fără a urmări interese proprii, ar fi insistat atât de mult pentru a scoate literatura basarabeană pentru copii pe arenă internațională. Dumneaei, fiind președinte al IBBY din Moldova, a căutat și a găsit (!) căile cele mai deschise spre promovarea cărții pentru copii în lume. Desfășoară până azi, cu deosebită pasiune și inspirație, această lucrare. Am remarcat devotamentul dumneaei față de Cartea noastră (Națională!), fiind la un Congres al Cărții pentru Copii în Danemarca, apoi,

la un Festival al Cărții în Coreea. Aveam impresia, și într-un caz și în celălalt, că dna Balaban nu are nevoie de translator – vorbește cu inima, iar din acest motiv este înțeleasă și înalt apreciată de toată lumea. Mereu fiind solicitată să-și spună părerea, să participe în juriu la diferite concursuri. Și datorită dumneaei, mai mulți scriitori pentru copii și ilustratori de carte din Moldova, au ajuns deținători ai prestigioasei Diplome IBBY (mai zisă și Andersen). Trebuie să apreciem și să recunoaștem acest merit al dnei Claudia Balaban (să-i dăm Cezarului ce e a Cezarului!). Altfel zis, a contat foarte mult ca cineva să ne scoată Cartea în Lume, să ne promoveze literatura pentru copii. Căci, oricât de apreciați am fi în spațiul lingvistic, unde nu e nevoie să ne căutăm cititorul (ne găsește el), nefiind traduși, dacă n-ar exista un temerar care să atenționeze, să direcționeze privirea lumii spre noi, vom rămâne necunoscuți sau cunoscuți doar acasă...

Faptul că a colindat lumea, a văzut multe biblioteci impozante, frumoase, a întâlnit oameni curioși de a ne cunoaște, a marcat destinul și cariera dnei Balaban. Acum dumneaei ne aduce scriitori din lumea mare aici, la noi acasă. Totodată încearcă să implanteze multe idei, multe lucruri frumoase și utile din experiențele altora. Și-i reușește! Dar o face atât pentru colectivul dirigit de dumneaei, cât și pentru alte biblioteci din țară. Din inițiativa dnei Claudia Balaban s-au și realizat câteva proiecte la care au colaborat scriitori din Suedia și din Republica Moldova. În același context, a apărut minunata Bibliotecă a Picilor, un microUnivers al Copilăriei, creat chiar în inima Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”.

Doamna Claudia Balaban e peste tot unde e Cartea pentru Copii! Dumneaei e un Ambasador al Copilăriei, dar și al Cărții pentru Copii...

Firește, ca și fiecare om, dna Claudia are pe lângă multe calități, pasiuni și slăbiciuni. Numai că și acestea sunt deosebite! Bunăoară, îi plac la nebunie florile – toate! Dar în mod deosebit lalelele, trandafirii și crizantemele. De fiecare dată, fiind în vreo deplasare în altă țară, dă ultimii bănuți pentru bulbi sau semințe de flori rare. Uneori uită să-și mai cumpere și altceva (în afară de suvenir pentru colegi și prieteni!). Am fost martoră de câteva ori la asemenea scene. Când vede flori, dna Balaban uită de tot și de toate! Cred că nu există în acest spațiu o grădină cu flori mai frumoase și mai variate ca a dnei Balaban. Și recunosc, mă simt onorată și fericită, când dumneaei mă invită la vilă. De parcă mi-ar fi prilejuită o reîntâlnire cu propria-mi copilărie. E ceva de neînchipuit! Nimerești (nu exagerez!) pe o insulă desprinsă din paradis. Numai că aici, în acest mic și improvizat picior de rai, dna Claudia e și regină, dar și îngrijitoare a împărăției minunate. Are, firește, și câțiva *supuși* – câinii înțelepți și credincioși, care o așteaptă cu nerăbdare și-i păzesc micul paradis. Colț de rai unde găsești de toate – fructe, legume crescute și îngrijite de cel mai competent ecolog. Dna Balaban a însușit (dar a și moștenit), ca un elev sârguincios, tot ce cunoștea în agricultura bunul, înțeleptul și dragul ei prieten de o viață – Vasile Balaban. Cel care i-a fost alături la bine și la rău... În memoria lui păstrează paradisul pe care l-au visat și l-au croit împreună...

Cred că n-o voi supăra pe dna Balaban dacă-i divulg firea de copil neastâmpărat, copil pentru care anii nu contează și nici imposibilitățile vârștelor... Mi s-a povestit cu admirație cum a urcat Zidul Chinezesc – ca o ștreqăriță! Apoi, chiar eu am rămas șocată urmărind-o la Tyvoli (Copenhaga) – o replică a Disneylandului american, când ne întrecă pe toți, aventurându-se în cele mai stresante jocuri mobile. Părea o copiliță: Claudița de cândva! Cea care, în ciuda timpurilor grele și pline de lipsuri, era întotdeauna veselă, șotioasă și de bun ajutor mamei și surorilor dragi...

Doamna Claudia e și o mare visătoare. Visătoare care nu se lasă cu una cu două până nu-și vede cu ochii deschiși visele împlinite. E firec, după ce-a văzut atâta frumusețe și modernitate în lume! Nu putea să nu-și dorească și acasă, în Moldova, o bibliotecă, cel puțin asemănătoare, bunăoară, celei din Stockholm sau celei din Seoul. Dar mai știu ceva: dna Balaban, născută în zodia cu stihia Foc – Zodia Berbecului, dacă-și pune ceva în gând, numaidecât realizează. N-o sperie faptul că va trebui să trâmbițeze, să deranjeze pe mulți și îndelung până să pună pe roate *carul* pe care-l miști cu greu din loc. Își sacrifică timpul propriu, energia... Dar asta e dumneai și n-o va schimba nimeni niciodată!

Dar, pe de altă parte, tocmai acest sacrificiu permanent, o păstrează pe o femeie, care mai e și luptătoare, la o vârstă în afara vârștelor. Aceasta e doamna Claudia Balaban! Nimeni n-ar fi în stare, chiar să dorească (!), să-i numere cu exactitate anii... Pentru că e tânără (de când o cunosc!) și la fel de frumoasă. Aceasta e lumina dinlăuntru al ființei, știu... Și cine ar putea să mă contrazică în tot ce-am spus? Cu atât mai mult că am creionat acest portret în cuvinte pe cât de simple, pe atât de alese. Am făcut-o cu multă sinceritate, cu gândul la cea care este doamna Claudia Balaban, pe care o respect și care mi-e dragă pentru tot ce face în numele miilor de copii – în numele Copilăriei...

Claudia PARTOLE,
scriitoare,
conducător al Salonului literar-artistic „La Creangă”

CUM SE ALEGE DUCĂTORUL DE CRUCE?

E o tagmă aparte, o categorie de oameni dăruți cu anumite calități, care adună lume dăruită cu virtuți, cu talente aparte, antrenând-o în proiecte și programe uluitoare, posibil de realizat doar umăr la umăr – mai multă lume bună umăr la umăr.

Ce calități determinante au propulsat-o pe Claudia Balaban în avanscena cea mai sensibilă a evenimentelor destinate copiilor cărturari și lumii din jurul acestei plămade a viitorimii cărturare? E o uluire permanentă de la fiecă nou eveniment întâmplat între Saloanele anuale de Carte pentru Copii și Tineret, când lumea caută explicații și împrumută modele de organizare, de întâmplare a evenimentelor cărturărești: cum reușește Claudia Balaban?

Și întrebările, și răspunsurile sunt la îndemână și – se pare – arhiștiute: îți faci o echipă de colegi la locul lor, lărgești cercul de susținători, adepți, parteneri, le remarci – și coechipierilor, și partenerilor, – competențele și talentele, îi provoci la căutarea ideilor noi de atragere a copiilor și a părinților *spre carte și...*

Până aici toate cele enumerate se potrivesc pentru mai multă lume, dar ca să fi Claudia Balaban trebuie să depistezi, dintre toate propunerile, grăuncioarele cele mai explozive de aur, să ți le însușești cu toată tensiunea lor germinatoare și să prinzi a... lehamiti (și likbezi!!!) lumea de la diferite etaje administrative: de la primari până la miniștri și până la președinți – să se înțeleagă locul cărții în efortul general de creștere a copilului, a viitorului nostru. Iar toate acestea le faci, le duci în cârcă doar *dacă îți pasă*.

E calitatea de deasupra tuturor calităților și talentelor, e înțelegerea sublimă a unei categorii aproape filosofice. În anii mei de birocrație la primărie, când situațiile limită de lehamite și disperare (că nu găseam bani și înțelegere câtă îmi era necesară) mă determinau să respir mai apăsător și să gândesc mai lângă frigider, am ajuns să-mi formulez un dicton: *dacă poți să faci, e păcat să te prefaci că nu poți*. Și reluam bătăile în ușa și cererile biblice, așteptând deschiderile și dările pentru menținerea spiritului *capitale*.

Au fost anii cei mai norocoși ai colaborării noastre în cruce – cu bibliotecarele și scriitorii. Atunci am remarcat, pe pielea și timpanele urechilor mele proprii, în telefoanele fierbinți ale Claudiei Balaban, decibelii de om căruia-i pasă: *dar vine domnul primar general? dar s-au transferat banii? dar ce premii mai puteți oferi? dar care fanfară ne-o puteți aduce la deschidere?*

Se mai duc și alți factori de decizie prin deplasări. Cu doamna Claudia și cu Eugenia Bejan am fost la un Târg de Carte pentru Copii al țărilor nordice – la Copenhaga. Dar mai întâi am cutreierat bibliotecile din Stockholm, încercând să înțelegem mai limpede *ce se înțelege în Suedia că e copilul și literatura pentru copii?* Că în Suedia se înțelege altfel importanța investiției în creșterea copilului și altfel implicarea scriitorilor pentru copii în acest efort național. Doar aici am descoperit existența Academiei Literaturii pentru Copii...

La fiecă model de bine depistat la biblioteci, la teatrele pentru copii (am fost la un spectacol de păpuși pentru copiii de la doi până la trei ani jumătate) Claudia Balaban avea un refren: *trebuie și noi să facem la fel!*

Și la Criuleni au ajuns mai mulți factori de decizie, dar am remarcat cum a intrat în bibliotecă autoarea proiectului Salonului Internațional al Cărții pentru Copii și Tineret, directoarea Claudia Balaban și cât de amar a constatat statutul minoritar al cărții în limba română, cu grafie latină, față de cartea rusă. Colegii bibliotecari de la Criuleni au insistat să se organizeze un Salon ca la Chișinău și la Criuleni, dar tabloul dezolant al cărții noastre la noi acasă oferea un camerton minor, pe care-l auzeam cum freamătă descurajant. Și cum să le vorbești copiilor veniți la sărbătoarea cărții despre lipsa cărții în biblioteca lor? Atunci mi-a venit ideea unui concurs și mi-a plăcut prinderea din zbor și susținerea de către Claudia Balaban a ideii: fiecare copil,

participant la concursul *O carte bibliotecii mele* (am uitat genericul, dar atunci ideea mi-a venit cu tot cu generic – ceva de felul *Ofrandă pentru biblioteca mea*), anunță, în scris, la câte a renunțat ca să cumpere o carte pentru biblioteca din localitate (trei gume de mestecat, două înghețate, patru ciocolate), apoi aplică și un autograf–dedicație. Îvingători sunt dăruitorii de carte bună, care manifestă și ingeniozitate la scrierea dedicației.

Și la Criuleni, și la Bălți, și la Hâncești, și la Cahul aceste Saloane au ajuns deja la mai multe ediții, sensibilizând administrațiile locale și părinții la altă atitudine față de cartea pentru copii, iar șirurile de copii mișunând printre cărți par înrudite cu pâlcurile de copii de la Târgul de Carte din Copenhaga, unde Claudia Balaban mă făcea atent la felul dezinvolt al puștanilor nordici de a se așeza jos, pe covor, cu o carte intrigantă, luată ori cumpărată de părinți, și răsfoită alături de alți norocoși să fi dat peste carte dragă: *trebuie și noi să facem la fel!*

Am scris în mai multe rânduri despre bibliotecare, iar despre Claudia Balaban am și vorbit mai frecvent, atunci când încerc să ilustrez tipul de om împlinit, fericit să facă un lucru ce-i place și pe care îl poate face. Între oaza dumneaei de cărți și de cărturari și cealaltă oază, de trandafiri, de cireșe, de viță de vie (vila trandafirilor!), mergătoarea de Claudia Balaban are drum legănat–zorit spre adrese sigure de frumuseți esențiale.

Iulian FILIP,
scriitor

ATÂTEA TRĂSĂTURI FRUMOASE NASC CRENGIENELE POVEȘTI !!!...

Am impresia că Timpul, care, după cum spun filozofii, e întotdeauna generos cu noi, lăsându-ne să trecem prin el, fiecare având mersul său, niciodată nu își lasă evident amprentele trecerii pe chipul omului care are o inimă deschisă, ca o casă mare ce își așteaptă hramarii.

Am impresia că n-au trecut tocmai 35 de ani de atunci când eu, tânăr profesor la Conservator, împreună cu câțiva studenți de la compoziție și muzicologie venisem la Comrat, într-o expediție folclorică, punând mari speranțe pe migălosul proces de scotocire în *sofca* cu zestre muzicală din stepa rurală a Bugeacului, mai și trăgând nădejdea că procesul s-ar fi încununat cu bucuria de a găsi acolo ceva de preț. Speranțele într-adevăr erau mari, iar posibilitățile – ceva mai diminuate. Înțelesesem la timp: sub arșița nemiloaselor raze de soare, care cu indiferență se așterneau pe acest pământ corojit, plin de crăpături și dornic de barem un strop de udătură, aici, unde unicul mod de transport era umilul și, de ce nu, deșteptul animal – măgarul, fără ajutorul Secției Cultură, care avea la cheremul ei toată suflarea artistică raională, nu prea o să

facem față importantei misiuni de colectare a bijuteriilor folclorice din sudul plaiului nostru mioritic...

După ce găsisem clădirea cu pricina, bătui timid la ușa pe care scria: *Claudia Balaban, șefa Secției Raionale Cultură*. Să fiu sincer, mă așteptam din partea persoanei solicitate la o reacție adecvată timpului de afară care, cu aceeași indiferență, lăsa căldura să-și facă mendrele. Dar..., spre marea mea mirare, tânăra femeie, nu prea răsărită, cu ochi ageri, zâmbăreți, s-a dovedit a fi acordată pe unda unui alt anotimp. Avea o dispoziție de primăvară, proaspătă, care promitea că așteptările noastre nu sunt chiar atât de zadarnice. Așadar, scepticismul meu se evaporă pe loc aidoma stropilor de apă în nesuferita arșiță ce băntuia după pereții cabinetului. Aflând cu ce scop venisem, se bucură, luminându-se la față, de parcă ne aștepta tare de demult, de parcă anume pe noi și ne aștepta. Imediat făcu legătura prin telefon, explicând cuiva situația creată și, cât a-i zice *pește*, programul misiunii noastre nobile fu aranjat... Plecam la Borogani, un sat frumos, cu tradiții bogate. În timpul călătoriei, fără să ne dăm seama, imaginația ne ducea alene spre Câmpia Bărăganului, cu ai săi impunători ciulini panaitistrațieni, câmpie celebră care a mai fost descrisă grandios și de George Călinescu în „Enigma Otiliei”, numai că, în loc de *enormele cirezi de vite*, în fața noastră apărea pe ici, pe colo câte un măgăruș aborigen, originar din zgârcita stepă a Bugeacului...

Mult timp mi-am amintit și îmi amintesc până în ziua de azi de acea frumoasă expediție folclorică care, de fapt, s-a încununat cu succes datorită unui om pe care Măria sa Întâmplarea mi l-a scos în cale. Mult timp acest exemplu de bunăvoință, de atitudine frumoasă față de aproapele tău mi-a fost călăuză în viața mea de pedagog. Mult timp mă gândeam cât e de simplu să faci fericit un om, fiind suficient uneori doar un zâmbet, o privire binevoitoare, nemaivorbind de „punerea” umărului, iar dacă nu poți pune umărul, barem să iai piciorul la o parte ca să nu se împiedice cel pe care nu poți să-l ajuți (vorba celor de la *Satiricus*).

Mai târziu, aflând că binefăcătoarea celor cu umblatul din casă în casă după cântece vechi a fost nu mult după aceea invitată în capitală și înscăunată în fotoliul directorului Bibliotecii Republicane pentru Copii „A.S. Pușkin” (azi Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”), mi-am zis: „Iată că zicala *omul potrivit la locul potrivit* (care vine tot din gândirea populară) se asociază cum nu se poate mai bine cazului dat. Doar o persoană care-și iubește aproapele, o persoană care știe să semene în sufet bunătațe și dragoste, mai ales când e vorba de copii, care ne sunt viitorul, care ne sunt societatea noastră de mâine, doar o astfel de persoană are dreptul moral să stea în fruntea unei astfel de instituții cultural-educative”.

Și pe bună dreptate, numeroasele manifestări culturale organizate în acești ani de Domnia sa și echipa aleasă pe potrivă, manifestări printre care se evidențiază inegalabilul Salon Internațional de Carte pentru Copii și Tineret, ajuns la cea de-a XV-a ediție, ne vorbesc elocvent despre faptul că obiectivele de bază în educația tinerei generații sunt aduse la un înalt nivel nu numai național, ci și internațional. Distinsa Doamnă Claudia Balaban, prin energia și inițiativele sale cultural-educaționale, este

un catalizator ușor perceptibil pentru acei ce și-au legat destinul de scrisul pentru copii. Prezentări de carte, întâlniri cu scriitori și compozitori, expoziții de pictură, recitaluri de poezie, de cântec, promovarea tinerelor talente – toate aceste manifestări au o singură adresă: Biblioteca „Ion Creangă”. În majoritatea cazurilor moderatoare a acestor întâlniri de suflet este Domnia sa, eleganta, binevoitoarea, încurajatoarea, atotgrijulia, Claudia Balaban, cea care este convinsă și insistent ne convinge și pe noi că un copil care nu citește Creangă și Vieru rămâne sărac și că cel mai bogat om este cel care face prietenie cu cartea:

Chiar dacă bani aduni grămadă,
 Legând la gură sac cu sac,
 Atât aş vrea a-ți spune:
 Uitând de-a cărții-nțelepciune,
 De-a pururea rămâi sărac.
 Indestulat poți fi în toate,
 Având nu doar
 pâine și sare...,
 Bogat te simți de ești în stare
 Alătura să fii de carte:
 Lumina ei de-o știi a prinde,
 Armindenii în suflet ți-aprinde,
 Bunăvoință, dragoste în tine crești –
 Atâtea trăsături frumoase
 Nasc crengienele povești !!!...
 te străduie:
 P.uterea slovei să o faci
 să cadă-n suflet de copil
 S.i astfel doar nu vom mai fi săraci
 și prospera-va țara ca ramul în april!

La mulți ani, stimată Doamnă!

Constantin RUSNAC,
*Secretar general al Comisiei Naționale
 a Republicii Moldova pentru UNESCO*

O INSTITUȚIE – „DOAMNA CLAUDIA”

Când primăvara, vestind miracolul renașterii, dă în clocot verde pompând în țevăriile naturii seve tinere, la Chișinău se desfășoară – cu o ritmicitate implacabilă – *Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret* ajuns – incredibil – la a XV-a

ediție! Când atâtea inițiative (frumoase) se sting iute și când entuziasmul (obstrucționat, de regulă) obosește, caravana Salonului, pornind la drum în 1997, vădește o frumoasă continuitate, crescând voinicește în timp și devenind, certamente, o sărbătoare a sufletului, îndelung jinduită, prilejuind un febril dialog cultural pentru cei care se hrănesc cu lumina Cuvântului. Desigur, cineva este „vinovat” dacă aceste zile de sărbătoare, cu o avalanșă de lansări, conferințe, simpozioane, colocvii etc. pe agendă, adunând o mulțime de scriitori, editori, bibliotecari, librari, cumpărători și, desigur, în primul rând, micii cititori, ne întâmpină anual, înfruntând cu îndărătnicie dificultăți de tot soiul, deloc mărunte însă. Bineînțeles, cineva se zbate, cheltuind timp, energie și, neapărat, nervi pentru ca frumoasa inițiativă, promovând cartea pentru copii, să nu dispară sub presiunea atâtor probleme, aruncându-ne în turbionul crizei. Și mereu izbândește, nu doar bifând – contabilicește – reușita. Și atunci cum să nu te bucure năvala tinerilor cititori, doritori să ia cu asalt Cetatea Cărții? Cum să nu te încânte bucuria lor curată, pipăind cu febrilitate noile apariții? Acest interes, nicidecum artificial, ne îngăduie să sperăm că și viitorii internauți se vor adăpa la lumina cărții, poposind în oaza lecturii, oferindu-și acea „folositoare zăbavă”. Fiindcă, o spunem apăsător, criza lecturii nu este o falsă dilemă. Suntem captivii culturii media și „neoanalfabetismul TV” nu este o scorneală a sociologilor.

Da, lectura este în impas, degradarea mediului cultural – supus „spectacularizării” și vulgarizării – este o tristă realitate. A scăzut drastic interesul pentru carte și mulți, contemplând „rezistența la cultură”, invocă, hilar, *dreptul de a nu citi* (!). Totuși, convingându-se cu Jean-Claude Carrière, Umberto Eco ne anunța prin titlul unei cărți, recent tradusă la *Humanitas*: „Nu sperați că veți scăpa de cărți” Chiar în plină video-cultură...

Și doamna Claudia Balaban, director general al Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”, e convinsă de acest lucru. Nu se alătură panicarzilor care, deplângând soarta cărții, cântându-i prohodul, stau cu mâinile în sân; dimpotrivă. Respirând autoritate, această femeie frumoasă, energică, tăioasă și vrednică întreține la Chișinău, de ani buni, *un fenomen*. Am admirat, așadar, cu prilejul Saloanelor (care, în timp, s-au „șlefuit”, vorba lui Nicolae Busuioc) furnicarul copiilor-cititori. De fiecare dată, doamna Balaban și echipa au trecut cu brio „examenul”, iar gândurile poznașe, îmbătate de optimism, zboară spre viitoarea ediție, și mai grozavă. Chiar dacă președinta Secției Naționale IBBY (adică tot dna Claudia Balaban) ne amenință cu „retragerea” (și ea, cândva, inevitabilă). Dar stolul de fete ostenind acolo, în „stupul” Bibliotecii și la întâlnirile de suflet și lumină organizate impecabil, cu disciplină cazonă, nu se predă. Echipa îi e alături și „generalul”, mereu ferm, tonic, lansând inițiative, e o pildă vie. Printre atâția bărbați nevrednici, doamna Claudia Balaban impune o notă energică, dovedind o rarissimă consecvență și temeinicie, identificându-se cu instituția pe care o păstorește. Și devenind, ea însăși, o Instituție...

prof. univ. dr. Adrian Dinu RACHIERU

Timișoara, România

OAMENI ȘI LOCURI MOLDAVE

Pasiunea și dragostea pentru istorie mi-a călăuzit de timpuriu gândurile și pașii către vremurile mărețe ale voievodului Ștefan cel Mare, cu vechile pământuri dintre ape.

La început am cunoscut moșia Măriei sale de dincolo de Prut din istorisiri și *basne*, din hărți și din cărți, până când, într-o bună zi, scriitorul și prietenul nostru de o viață, Nicolae Busuioc, directorul de atunci al Bibliotecii Județene „Gh. Asachi” din Iași, a binevoit a mă invita, cu aproape cincisprezece ani în urmă, la Salonul Internațional de Carte pentru Copii de la Chișinău.

Mare mi-a fost bucuria și surpriza să văd locurile atât de frumoase, de altădată, cu vii și livezi întinse peste văi largi și dealuri domoale, cu sate bogate și oameni gospodari, veseli și primitivi, dintotdeauna bucuroși de oaspeți.

M-a impresionat în mod plăcut orașul de pe Bâc cu bulevardele largi și străzile drepte, trasate de arhitecți pricepuți, cu zidiri maiestose, trainice, *tocmite* parcă pentru veșnicie, cu parcuri mari, îngrijite, străjuite de statui și sculpturi inspirat realizate artistic.

Dinaintea statuii slăvitului voievod Ștefan cel Mare și Sfânt, mi-am descoperit pletele cu pioșenie și smerit am rostit în gând: „Să trăiești, Măria ta!”, pentru că simțeam, iar lucrul acesta îl trăiesc cu convingere și acum, că de acolo de sus, din *Ceata Sfinților*, Domnul Moldovei ne cheamă, ne adună și ne povățuiește. Nu, nu, Ștefan-vodă n-a murit. El s-a sălășluit în mintea și în sufletele noastre și va dăinui printre noi în veșnicie.

De acolo, din colțul Parcului Central, la doar câțiva pași, lângă Muzeul Național de Istorie, nici nu se putea în alt loc, se afla „Teatrul Licurici”, *punctul terminus* al călătoriei noastre.

De la început m-a surprins buna rânduială, organizarea desăvârșită, primirea caldă, prietenească, trăind mereu sentimentul lucrului bine împlinit și chibzuit până în cele mai mici amănunte, convingși fiind că în fruntea obștii de bibliotecari se află vreun general de armată, vreun *ucealnic* vajnic, înalt și cu porunca aspră, dar nu mică mi-a fost uimirea când din grupul de bărbați adunați pe treptele din fața teatrului s-a arătat mulțimii de copii, de tineri și vârstnici o doamnă scundă de statură, îmbrăcată elegant, într-un *deux-pieces* bleusiel ca cerul senin al dimineților de vară, cu glasul blajin dar ferm, rostind cu un zâmbet fermecător numele primului ministru și ai miniștrilor săi, ai membrilor Guvernului și Președinției, ai ambasadelor din țări îndepărtate sau apropiate, scriitori, ziariști, academicieni, profesori, directori de școli și biblioteci, din țară și din străinătate, participanți cu toții la marea sărbătoare a cărții, a creatorilor și slujitorilor ei.

Așa aveam să o cunosc pe doamna Claudia Balaban, cea mai mare directoară a tuturor bibliotecilor din Moldova, membră a unor organisme interne și internaționale, președintă a Secției Naționale a Consiliului Internațional al Cărții pentru Copii

și Tineret, o ființă cu totul deosebită, dăruită cu trup și suflet Cărții, adorată de copii și prieteni, stimată de intelectuali și simpli cetățeni.

Am participat adesea la Saloanele Internaționale de Carte organizate de Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” de la Chișinău și m-am bucurat întotdeauna de amabilitatea și prețuirea *gazdelor* noastre, apreciind de fiecare dată seriozitatea și profesionalismul colegilor și colaboratorilor bibliotecii, spiritul organizatoric și ținuta înaltă, responsabilă, modul ireproșabil de desfășurare a fiecărei ediții.

Grație acestor manifestări culturale de prestigiu am avut privilegiul să cunosc *oameni și locuri*, cum ar fi spus scriitorul Mihail Sadoveanu, să întâlnesc personalități de seamă ale științei, artei și culturii moldave, bucurându-mă, în adâncul ființei mele să constat, vorba cronicarului, că nasc și la Moldova oameni, iar unul dintre aceștia, fără puțință de tăgadă este și marea doamnă a culturii și spiritualității noastre românești, Claudia Balaban.

Fie ca peste tot, în funcțiile publice și de conducere, să întâlnim asemenea oameni, altruiști, pasionați pentru slujirea interesului celor mulți, a copiilor și tineretului însetat de adevăr și cultură.

Recent am însoțit-o pe Claudia Balaban în pelerinaj prin locurile de la apa Moldovei lui Ștefan cel Mare și a lui Mihail Sadoveanu, cu vestitul Han al Ancuței și Mănăstirea Războieni ridicată pe osemintele celor căzuți în 1476 la Valea Albă, citind pe chipul doamnei înfiorat de emoție bucuria sufletească a omului întors la obârșii, regăsindu-se pe sine, descoperind în preajmă fapte de legendă și întâmplări demult apuse.

Dragostea pentru istoria neamului românesc și credința noastră creștină sunt tot atâtea motive de prețuire și recunoștință pentru asemenea oameni generoși și nobili, însuflețiți de dorința de a împlini ceva deosebit pentru națiunea căreia îi aparține.

Ion MUSCALU,
scriitor, Iași, România

„NASC ȘI LA MOLDOVA OAMENI...” **(Omul potrivit la locul potrivit)**

Fermă și agilă, elegantă și calmă, aristocrată în spirit și comportament, dar și populară, deschisă dialogului fără frontiere, iubind cu patimă și fervoare viața și oamenii, copiii acestei Lumi în care și-a găsit rostul, vocația, Lumina spre care tinde clipă de clipă.

Nu știi, poate că e iute și la mânie, sprintenă în idei și acțiuni sigur, ochii ei înmuindu-se în rouă când e în preajma celor în slujba cărora a pus-o Dumnezeu.

Claudia Balaban poartă cu sine în această Viață o Poveste fără sfârșit. Și-o împărtășește tuturor celor cu care-și albăstrește privirile de vietate neostenită, neobosită,

nehodinită, neliniștită, nemulțumită (pururi nemulțumită și privind mereu, precum caprele sălbatice, piscul, piscurile). La Domnia sa totul e posibil, nu există piedici, nu există „nu exista”, nu există comoditate, relaxare, tândăleală. Viața Ei are un sens, are un rost înalt, are o misiune de împlinit. Zi de zi, clipă de clipă, cum spuneam, căutând Lumina, cea pururi întineritoare. Este și va rămâne un model pentru cei care-i stau în preajmă. Un model ce-ar trebui, dacă nu clonat, apoi sigur de urmat pentru oricine.

Bucuroasă mereu de oaspeți, poate și de sine e bucuroasă. Sigur e trimisă în lume să însămânțeze bucurie, s-o cultive și s-o răsădească în Lumea celor care învață să cuvinte.

Cauți cu lumânarea (una a cărei flacără e continuă) oameni care să-și respecte cuvântul dat, să te poți bizui pe ei în orice împrejurare. Din când în când Dumnezeu face câte o minune.

Iată că a făcut. Și a hotărât momentul tocmai când Natura își strânge toate sevele adormite o iarnă, odihnite, nutrite în ceasuri de plămădire bogată în așteptări și le urzește spre Lumina Vieții.

De data aceasta creatorul a trimis barza exact acolo unde trebuia, la locul chitit, hotărât, menit de zodii și de ursite.

Binecuvântat fie Prierul care a dăruit Moldovei și Copiilor, Chișinăului și Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”, o asemenea Prințesă a Cărții, a Iubirii și Dăruirii.

Fie-i Viața în Lumină și Bucurie și-n anii ce s-or aduna în Tolba cu Povești!

*prof. univ. dr. Constantin PARASCAN,
Iași, România*

O DOAMNĂ A CĂRȚII

Blândețea, gingășia, atenția, grija și dragostea pentru cultură, s-au reunit toate într-o adevărată Doamnă a Cărții: Claudia Balaban.

În ochii săi se citește bucuria de a-i ajuta pe mulți să descopere frumusețea și noblețea lecturii. Cuvintele despre carte și cultură (desigur, doar de laudă) îi alunecă ușor și tandru de pe buze, toți fiind parcă hipnotizați de acest cânt duios.

Doamna aceasta semeată este probabil întruchiparea Ilenei Cosânzeana sau a altei zâne cu suflet mare, inimă devotată culturii și cu o sinceritate a gândului uimitoare. Ea merge tiptil și ușor printre rândurile de copii, ducându-i pe toți spre Carte, încât ei o iubesc ca pe o prințesă înțeleaptă și dreaptă, și o vor iubi mereu.

Entuziasmul ei te face să crezi că nu se va sătura nicicând să ajute omul să ajungă la cultură, și cultura să ajungă la om, dar nu numai atât, ci să se atragă unii pe alții, precum nordul cu sudul. Îți transferă această stare, bucurându-te la rândul tău de fiecare clipă, înconjurat de plăcerea de a lectura sau de a te documenta.

Această crăiasă a reușit de-a lungul anilor să călăuzească sute și sute de copii spre carte și cultură. Printre acești norocoși, pot să spun cu mândrie și iubire, mă număr și eu. Ajutându-mă și promovându-mă, ea a reușit să facă din mine cel mai prichindel scriitor printre autorii români de peste Prut.

Cuvintele nu ar ajunge probabil pentru a-i mulțumi, ba chiar devin inutile și, ca atare, Crăiasă a Cărții, îți mulțumesc pentru tot ce-ai făcut din mine peste Prut!

*Cassandra–Ioana CORBU,
elevă, Iași, România*

EXERCITIU DE ADMIRAȚIE

Elegantă, inteligentă, plină de efervescență, Distinsa Doamnă Claudia Balaban, iată, a atins cota unei frumoase vârste. Dar am impresia că vorbesc despre altcineva, nu despre ea. Intervine un soi de dedublare, căci văd că este într-o perioadă minunată, într-o reală vitalitate creatoare, are multe idei, lucrează din plin. Pasinea ei pentru viață și activitate a rămas nealterată. Totuși mint uneori calendarele...

La câte recompense (mai mult simbolice) a primit, câte cuvinte de apreciere i s-au adresat, ne-am fi așteptat să avem de a face cu o persoană orgolioasă și infantuată. Nimic din toate aceste cusururi nu se întâlnesc în ființa publică și cea profesională a Doamnei Directoare. Rămâne la fel de energică, iute ca argintul viu, uneori dură, alteori veselă, cu un deosebit simț al umorului și cu o dragoste nedisimulată pentru copii. Cât nu ar fi de straniu, iubește și scriitorii, cu toate neajunsurile și „genialitatea” lor spectaculoasă.

O stimez și ca pe o profesionistă desăvârșită și o „invidiez” pentru talentul organizatoric mai rar întâlnit prin părțile noastre. Noi tindem spre Europa, iar Claudia Balaban ne așteaptă de mult acolo.

Mă bucur că, la această vârstă, ființa ei interioară e împlinită convingător prin discreție și un anumit rafinament comportamental ce s-a șlefuit prin educație și culturalitate.

În sănătate și echilibru sufletesc, mulți ani să ne trăiti, Distinsă Doamnă!

*Ianoș ȚURCANU,
scriitor*

CREANGĂ

*Distinsei doamne Claudia BALABAN,
director al BNC „Ion CREANGĂ”*

Huța-huța! pe-o zicală
Din desagii lui Păcală
Și din traista lui Tândală.

Huța-huța! pe o snoavă,
Pe o vorbă de zăbavă,
Pe o creangă din dumbravă.

Huța-huța! pe-un proverb
Pân' se face luna cerb
Și răsare steaua-n verb.

Huța-huța! pe-o poveste
Și pe-această bună veste:
Înainte mult mai este!

*scriitor, Ion ANTON,
redactor-șef al săptămânalului „Florile dalbe”*

O VIAȚĂ ÎNCHINATĂ CĂRȚII, BIBLIOTECII, COPILOR, NEAMULUI...

În istoria biblioteconomiei moldovenești există o adevărată pleiadă de personalități cu valori multiple, în care se înscrie și doamna Claudia Balaban, director al Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”. Acest nume este legat constant de schimbările și progresul în biblioteconomie, de performanțele domeniului biblioteconomic. Claudia Balaban este cea pe care o lume întreagă o recunoaște ca bibliotecar desăvârșit, cetățean activ și om de omenie.

Urmându-și destinul și misiunea asumată, doamna Claudia Balaban trăiește din plin o viață marcată de sentimentul dragostei pentru carte și copii. Edifică cu entuziasm o bibliotecă modernă pentru generația tânără, o bibliotecă cu carte „vie”, care emană lumina ce deschide sufletele copiilor spre tainele cunoașterii.

Privind prin prisma retrospectivă viața și activitatea doamnei Balaban, recunoaștem cu admirație că este o personalitate de excepție, că și-a găsit drumul sigur și demn în viață, pe care l-a urmat mereu cu vocație și devotament.

Înzestrată cu har educativ, adevărat prieten al copiilor, îi dăruiește cu nemărginită generozitate, căldură și multă știință de carte, cultivându-le imaginația și iscusința de a descoperi viața din copertile cărților.

Personalitate activă, competitivă și cu spirit reformator, doamna Claudia Balaban, în calitatea sa de manager, dezvoltă o bibliotecă care a ajuns una de top, cu performanțe constant înalte, cu personal ingenios, pasionat de lucrul cu copiii. Demersurile pentru calitate și profesionalism, concretizate în realizările de necontestat ale bibliotecii, care reprezintă o consecință firească a unui management eficient, au atras aprecieri și recunoaștere publică nu numai la nivel național, ci și peste hotarele țării.

Pe parcursul anilor și în prezent doamna Claudia Balaban susține și desfășoară o activitate culturală intensă, cu multiple și variate activități cultural–artistice, demne de atenția și copiilor, și adulților. Această activitate constituie o mărturie netăgăduită a firii creative complexe a omului de cultură care este doamna Claudia Balaban. Un etalon al acestui gen de activități a devenit Salonul literar–artistic „La Creangă” care, în decursul a 17 ani îndeamnă copiii și adolescenții să încerce și să mânuiască pana scrisului. Un viu interes, de fiecare dată, trezește în rândurile celor pasionați de lectură ciclul cuprinzător al activităților dedicate creației patronului spiritual al bibliotecii în cadrul „Zilelor Creangă”.

Doamna Claudia Balaban antrenează biblioteca în organizarea unor variate acțiuni de educație moral–spirituală a tinerei generații, cum ar fi cenaclurile „Conștiința Națională”, „Arta de a Deveni Om” și „Dialogul generațiilor”, Concursul literar republican „La izvoarele înțelepciunii”, Salonul Muzical, medalioanele literar–muzicale, care culeg aplauze, aprecieri și mulțumiri binemeritate la fiecare ediție.

Doamna Claudia Balaban se implică activ în promovarea lecturii și a cunoștințelor în rândurile copiilor. Un real impact are Proiectul Național „Spre cultură și civilizație prin lectură”, inițiat și coordonat cu îndemănare de către doamna Claudia Balaban, în calitatea sa de președinte al Secției Naționale a Consiliului Internațional al Cărții pentru Copii și Tineret (IBBY), desfășurat pe parcursul a câțiva ani în scopul consolidării și dezvoltării potențialului uman al țării prin intermediul promovării lecturii.

Un program deosebit de promovare a lecturii și a serviciilor de informare în rândurile elevilor și celor mici include și Săptămâna lecturii și a cărții pentru copii, organizată de bibliotecă în fiecare primăvară, fiind prilejuită de sărbătorirea Zilei Internaționale a Cărții pentru Copii. În fiecare toamnă această manifestare complexă este completată de alte două acțiuni importante cum ar fi „Zilele Bibliotecii” și „Săptămâna Cunoștințelor”, pe deplin adevărind spusele doamnei Claudia Balaban, cum că biblioteca este un „laborator al cunoașterii”.

Cluburi pe diverse categorii de vârstă și interese, sesiuni de comunicări și conferințe ale elevilor, concursuri de inteligență și creativitate, șezători literar–artistice, victorine literare, lecturi publice, jocuri didactice, matinee și convorbiri literare, serate muzical–teatralizate și ore ale poveștilor, expoziții de carte și pictură și multe altele – circa o mie de activități anual organizate pentru copii și cu concursul copiilor – au impact real pozitiv, atrag un public numeros și pasionat și sunt coordonatele determinante ale succesului echipei Creangă, îndrumate de un manager talentat.

Acestor succese li se adaugă și alte rezultate. Biblioteca Picilor – un ambițios proiect de modernizare a bibliotecii, realizat cu sprijinul financiar al Institutului Suedez, a devenit locul preferat al copiilor între 1 și 10 ani, unde aceștia sunt antrenați în lectură, jocuri, acțiuni culturale și educative.

Implicațiile de calitate ale Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” se reflectă și în publicațiile elaborate sub îndrumarea și implicarea nemijlocită a doamnei Claudia Balaban: almanahul literar „La Creangă”, numeroasele biobibliografii ale oa-

menilor de cultură, calendarul „Aniversări culturale”, buletinul metodic și bibliografic „Cartea. Biblioteca.Cititorul”.

„Cărțile luminează – cunoașterea încântă” ne convinge doamna Claudia Balaban în fiecare an prin intermediul Salonului Internațional de Carte pentru Copii și Tineret, numele ei legându-se ferm de organizarea acestui for al cărții, care a devenit unul din cele mai însemnate evenimente culturale ale țării. Iar în anii 2007 și 2010 dumneaei a avut onoarea de a reprezenta Republica Moldova la Festivalul Internațional de Carte pentru Copii NAMBOOK din Coreea de Sud.

Născută într-un anotimp al schimbării, doamna Claudia Balaban impulsionează demersul reformator al biblioteconomiei naționale în vederea ajustării acesteia la standardele internaționale. Realizează o amplă activitate, implicându-se în promovarea legislației biblioteconomice și pledând activ pentru apărarea și susținerea intereselor și valorii sociale a profesiei de bibliotecar. Dând expresie voinței comunității profesionale a bibliotecarilor din țară, se afirmă activ ca primul președinte al Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova. Doamna Claudia Balaban, personalitate cu caracter deosebit, a reușit să influențeze și să modifice adeseori mersul evenimentelor în biblioteconomia națională, astfel învrednicindu-se de mai multe distincții. Printre distincțiile primite de dna Claudia Balaban se numără cea de „Lucrător Emerit al Culturii”, medalia „Mihai Eminescu”, Ordinul „Meritul civic”, ordinul „Gloria Muncii”, „Ordinul de Onoare” etc.

Cu toată certitudinea realizăm că viața doamnei Claudia Balaban este mereu plină de neliniște creatoare și împliniri pe potrivă, că dumneaei reușește să se afirme prin inteligență și modestie, prin demnitate și profesionalism, prin inspirație și responsabilitate, adaptându-se creativ la cerințele timpului în care trăim și câștigând dreptul la recunoștință din partea generațiilor prezente și a celor viitoare din țară și nu numai.

Cu toată afecțiunea și respectul, adresăm mult stimatăe noastre colege cele mai bune gânduri, urări de multă sănătate și realizări frumoase în nobila misiune pe care cu dragoste și-a asumat-o.

*Ludmila COSTIN,
Președinte al Asociației Bibliotecarilor din RM*

CLAUDIA BALABAN, CHEZ DE VIAȚĂ ȘI DE DĂRUIRE PROFESIONALĂ

Dacă Aristotel împărțea bunurile vieții în trei clase: cele din afară, cele sufletești și cele trupești – aproape formula lui Maslov de necesități umane –, Schopenhauer mergea pe diferențiere. El a împărțit deosebirile dintre oameni în alte trei clase, numite de el fundamente: (1) ceea ce este cineva; (2) ceea ce are cineva și (3) ceea ce reprezintă cineva.

Ceea ce voi scrie, în continuare, sunt gânduri din afară despre ceea ce reprezintă dar și ceea ce este și ce are Claudia Balaban. Ceea ce reprezintă cu ceea ce este face ceea ce are Claudia Balaban.

Eu cred că Claudia Balaban a fost menită să-și întipărească spiritul în domeniul biblioteconomic... Începe cariera sa profesională, la 18 ani, ca bibliotecar, în satul natal Burlănești. Se reține, aici, doar cinci ani și merge, avansând în carieră, de la Nordul republicii la Sud, la Comrat, ca inspector al Direcției Raionale Cultură, unde acumulează experiență timp de șapte ani. Fata, tânără, isteată, de la nord, avansează în continuare, și devine șef al Direcției Raionale Cultură, unde, la fel, trudește șapte ani rodnici. În calitatea-i de conducător a acumulat experiență având, la Comrat, în custodie și ca responsabilitate de dezvoltare și îmbunătățire cultura cu toate componentele ei (cântecul, dansul popular, arta, dar și bibliotecile). Dar simțea că nu mai încape în acel oraș sudic, cu specificul lui aparte... Simțea că a crescut profesional și poate face lucruri și mai mari.

Fiecare om își are orizonturile proprii ale limitelor proprii. Dar nu toți oamenii le cunosc. Doamna Balaban nu numai le cunoaște dar și trece orice limită, cu forțe numai ei știute, pentru a-și atinge orizonturile. Până în 1978 călătoria în viață, a doamnei Balaban, a fost o căutare – căutarea vocației..., a împlinirii sale ca om. A intuit că o poate găsi și realiza la Biblioteca Republicană pentru Copii (pe atunci, „A.S. Pușkin”). Din acest an devine directorul acestei instituții cu statut național. Și din acest an Biblioteca devine laboratorul de idei al Claudiei Balaban, laborator care slujea întreg sistemul bibliotecilor pentru copii din republică. Doamna Balaban vroia o bibliotecă modernă și a dat start marilor transformări și modernizări. Au fost prea multe ca să le trecem în spațiul acestui articol, cert este că bibliotecarii din întreaga țară le-au văzut și au beneficiat de ele.

Energică și isteată, implementa tot ce era nou și aducea valoare instituției bibliotecare, astfel devenind un promotor al bibliotecii și cărții pentru copii, iar pentru comunitatea bibliotecară – un motor al schimbărilor. În sistemul infodocumentar, la BNC „Ion Creangă” și-a găsit vocația și împlinirea visurilor profesionale. Dar natura ei, sinele său, îi spunea: „Poți mai mult!”. Se apuca de mai multe, inițiative colaterale bibliotecii, dar care, legate împreună, dădeau roade și valoare celei din urmă. Așa a înființat, pentru prima dată în RM, o asociație profesională, Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova, devenind și primul președinte al ei. Crearea acestei organizații profesionale a fost ca și cum doamna Claudia Balaban a aprins o torță mare, mare, care a luminat calea spre deschidere către extern a lumii bibliotecare din RM, calea de constituire a parteneriatelor cu instituții similare de pe mapamond și ieșirea în lume a bibliotecarilor noștri, calea de promovare a biblioteconomiei moldovenești.

Punând fundamentele acestei uniuni profesionale, iarăși forța lăuntrică, neas-tâmpărată, a Claudiei Balaban, i-a sugerat „poți mai mult!”. Și a putut să constituie Fundația Cărții, iarăși pentru a sluji, ajuta bibliotecile din teritoriu, din spațiul rural, să-și completeze colecțiile, într-o perioadă de criză și tranziție, în care bibliotecile au

fost lăsate să se descurce singure cum pot. E greu să calculezi câte cărți, această doamnă aducătoare de carte, a dus prin biblioteci... Ea cu siguranță știe, dar nu etalează.

Având experiența fondării ABRM, se apucă și constituie Secția Națională IBBY (Consiliul Internațional al Cărții pentru Copii și Tineret), al cărei președinte este până în prezent. Secția Națională IBBY, organizație de promovare a cărții pentru copii, a reunit, sub conducerea Claudiei Balaban, bibliotecari, scriitori, artiști plastici, graficieni de carte, simpli iubitori de carte. Sub auspiciile Secției IBBY și sub buna manageriere a Claudiei Balaban, Salonul Internațional de Carte pentru Copii (inițiativa exclusivă a ei) de la Chișinău, 14 ani la rând îi adună pe toți la un loc, în jurul cărții pentru copii, la întâlniri cu scriitorii pentru copii (1997–2011). Alături de faptul că a pus, iarăși fundamentul, începutul Secției Naționale IBBY din RM, alături de faptul că a inițiat și în continuare a dezvoltat Salonul Internațional de Carte pentru Copii (SICC), Claudia Balaban este un ambasador al cărții pentru copii în lume. Prin intermediul acestei secții promovează, la nivel internațional, scriitorii basarabeni, traducătorii de carte din alte limbi ai literaturii pentru copii, graficienii de carte pentru copii. Efortul său a adus mai multe diplome IBBY, adică recunoaștere internațională, scriitorilor noștri. Datorită ei cărțile poezilor și prozatorilor noștri sunt prezente la expozițiile internaționale, bianuale, ale IBBY. Prin aceste prezențe autorii și editorii basarabeni se simt parte componentă a comunității internaționale a scriitorilor pentru copii și a editorilor cărții pentru copii.

Din afară, doamna Claudia Balaban se vede ca un conducător al lor, chiar așa este percepută, care îi adună, le dă sarcină (să scrie pentru copii, să ilustreze carte pentru copii), îi promovează și ca finalitate – le aduce trofee. Fără nicio aluzie, fără nicio preamărire sau subtext cred că pe drept rezultatele dezvoltării vertiginoase, ale diversificării tematicii, îmbunătățirii simțitoare a ilustrațiilor la cartea pentru copii i se pot atribui, în singularitate, doar ei. Pentru efortul permanent și activitatea, de excelență, a secției IBBY a fost aleasă, în 2009, membră a Comitetului Internațional pentru organizarea Festivalului de Carte pentru Copii și Tineret, în Seul, Coreea, 2010.

În paralel cu aceste activități colaterale bibliotecii inițiază Concursul *La izvoarele înțelepciunii*, Proiectul Național *Spre cultură și civilizație prin lectură* – ambele de promovare a cărții, a operelor clasicilor sau scriitorilor notorii, dar și a copiilor și adolescenților din R. Moldova. Nu-și neglijează nici biblioteca pe care o conduce. A inițiat și realizat un proiect ambițios de informatizare a Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”. Urmează apoi Proiectul internațional (ca participare – susținut de Institutul Suedez din Stockholm) și local (ca acțiune – BNC „Ion Creangă”) *BIBLIOTECA PICILOR – Dotarea și amenajarea serviciului Activitate cu preșcolari și copii de 7-10 ani în stil modern*. Un proiect de care este mândră și pe care îl dorește în fiecare bibliotecă publică.

Ce reprezintă Claudia Balaban? Când zici Claudia Balaban, imediat asociezi acest nume cu Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, cu IBBY, cu Fundația Cărții, cu Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret, cu începuturile Asociației

Bibliotecarilor, cu IFLA, pentru că e mai ușor să numeri la câte conferințe IFLA nu a participat decât la cele la care a fost! O mai asociezi cu bonomia, cu respectul, cu curajul. Despre ceea ce reprezintă Claudia Balaban putem spune că onoarea este conștiința ei, corectitudinea și respectarea angajamentului este conștiința ei. Este Omul vrednic, Omul frumos, Omul exemplu, Omul care arde pentru domeniu, pentru bibliotecă și carte...

Ce mai reprezintă Claudia Balaban? Este un bun manager. Una dintre cele mai mari provocări ale managementului din zilele noastre este să fim demni de oamenii pe care îi conducem... Totdeauna, din orice colectiv, a făcut echipă performantă – fie că era vorba de Biroul sau Consiliul ABRM, fie că e vorba de Consiliul Secției Naționale IBBY, fie că e vorba de echipa de realizare a SICC sau de peștrișul Juriu al acestui Salon.... este mai mult decât un manager... este un lider. A știut să sincronizeze echipe formate ad-hoc, echipe străine, dar, mai ales, a știut să sincronizeze echipa BNC „Ion Creangă” pentru realizarea proiectului ei de regândire a modului de operare a BNC, de redesign al BNC, de reorientare a direcției de dezvoltare; pentru a asigura viabilitatea BNC, pentru a angaja instrumentele și metodele necesare dezvoltării BNC și realizarea obiectivelor ei. În peisajul competitiv, care pare că nu lasă loc bibliotecii și cărții, ea găsește forme și metode de suscitare a interesului pentru ambele. Este motorul trenului numit SUCCES!

A avut eșecuri? Da, dar a trecut peste ele. A fost trădată? Da, dar a găsit puteri să ierte, să înțeleagă, s-o ia de la capăt..., să provoace o schimbare de focus. Abilitatea de a se adapta la contexte diferite, la contexte mișcătoare îi asigură durabilitatea succesului. Succesul pe termen lung al unui manager depinde de puterea de a ieși din pădure pentru a vedea copacii. Nu numai că a avut puterea să iasă din contextul local, din contextul național – a mai avut curajul să traverseze mări, oceane, continente pentru a afla și învăța mai multe, pentru a prezenta domeniul lumii întregi!

Are noroc? Da! Și pentru aceasta este invidiată. Dar cum spunea Louis Pasteur: *Norocul surâde minții pregătite.*

Este invidiată? Da! Dar ceea ce nu știu cei care o invidiază, este că ea atunci când nu este vânt prielnic vâslește, vâslește din greu dar tot ajunge unde și-a propus! Dintr-o parte, pare că acționează și abordează simplist lucrurile. Aceasta la prima vedere. Pentru că trebuie să fii capabil să înțelegi întreaga complexitate a unui lucru pentru a-l putea exprima în mod simplu. O ajută gândirea executivă și pragmatică. Doar un om mare, un conducător redutabil, are capacitatea de a simplifica lucrurile, reducându-le la esență... Doamna Claudia Balaban dă viață lucrurilor bune... or, aceasta nu poate fi prilej de invidie, nici albă, ci doar de bucurie.

Este apreciată Claudia Balaban? O... Da! Pentru toți cei din jur este sursa de energie, astăzi dificil de găsit, foarte scumpă și costisitoare. Energie, vizibilitate, interes... caracteristici recunoscute pentru Claudia Balaban în comunitatea profesională, în comunitatea oamenilor de creație, în eșalonul de vârf al țării, în forurile profesionale naționale și internaționale, în comunitatea utilizatorilor bibliotecilor, nu numai

chișinăuene. Pentru rezultate și merite a fost gratificată de toate forurile abilitate, cu toate distincțiile posibile de obținut în această țară. Însă bucuria și împlinirea ei nu vine de aici. Își vede împlinirea când vede adunați picii în *Sala Picilor*, când nu vor să plece din bibliotecă, când vede rânduri de copii și tineri să intre la Salonul de Carte, când vede standurile pline cu carte, când vine cu brațul de diplome pentru cei implicați în lectură și creație.

La ceea ce are Claudia Balaban ... putem inversa aici, așa-i mai bine... cei care o au pe Claudia Balaban... noi toți, bibliotecari din bibliotecile publice, bibliotecari din bibliotecile pentru copii, o avem și ne are. O au toți acei editori, scriitori de carte pentru copii cu care colaborează și-i are, ca o mamă, ea. O are domeniul biblioteconomic, o au vecinii de la Hulboaca, unde își are casa de vacanță, o au rudele, prietenii – toți au beneficiat de ajutor, de sfaturi, consultanță, povețe, îndemnuri, exemple... pentru mulți dintre noi a fost și este mentor, dascăl, prieten, un om de care ni-i drag. Roiesc în jurul ei mulți oameni pentru că oferă credibilitate.

La cele trei fundamente ale lui Arthur Schopenhauer și trebuințele omenești ale lui Aristotel adăugăm și despre *Victus et amictus* („traiful și îmbrăcămintea”) ale lui Epicuros, la fel o trebuință fundamentală a omului. Este o necesitate pentru doamna Claudia Balaban de a fi femeia frumoasă, carismatică, fină, totdeauna elegantă, înnoită. Este designerul vestimentației sale, exprimându-și personalitatea, caracterul, prin croi și culoare, latură apreciată nu numai de comunitatea profesională. Este, la fel, designerul traiului ei, al locuinței, al casei de vacanță, al lotului de pământ pe care l-a transformat într-o grădină de flori de vis...

Enumerarea unui set de calități, virtuți sau identificarea și ierarhizarea rezultatelor nu pot descrie, în totalitatea sa, fenomenul Claudia Balaban. Ilustrăm acest fenomen cu un citat: „*Nu am nici cea mai mică îndoială că orice bărbat sau femeie ar putea să reușească ceea ce am împlinit eu dacă ar depune același efort și dacă ar cultiva același nivel de speranță și credință. La ce bun credința dacă nu o transformi în fapte?*” spunea Mahatma Gandhi... dar parcă spunea despre Claudia Balaban...

În încheierea acestui bilanț al percepției asupra personalității Claudiei Balaban, accentuez și afirm, cu bună știință, că draga noastră colegă, este încă un copil, silitor și fericit, perspicace și totodată pasionat. Fiecare dintre noi poartă în el un copil. În jurul lui ne clădim ca om, ca personalitate. El conține planul nostru de viață, proiectul lumii noastre. Noi abandonăm copilăria pas cu pas prin cunoaștere, prin acumularea experienței de viață... Claudia Balaban nu a abandonat-o niciodată, nu a abandonat nici poveștile copilăriei, le are la bibliotecă, acasă, le editează, le oferă și le spune copiilor și iarăși crede în ele, împreună cu copiii. Proiectul lumii ei era să fie în domeniul biblioteconomic basarabean, să-i facă pe copii să creadă în povești, iar pe noi în viitor...

conf. univ. dr. Lidia KULIKOVSKI,
director general al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”

UN BIBLIOTECAR DE EXCEPȚIE: CLAUDIA BALABAN

În lunga mea activitate de bibliotecar – personal nu mi-a fost niciodată rușine să mă numesc bibliotecar, așa cum le este altora, care se semnează ca profesori, deși nu au predat o oră la catedră – am cunoscut o întreagă lume de oameni care au avut de-a face cu biblioteconomia și bibliotecile.

Mi-aduc aminte că imediat ce am terminat facultatea, am cunoscut în Aula Bibliotecii Centrale Universitare din București – la cercurile lunare de biblioteconomie pe care le organiza directorul de atunci, astăzi puțini își mai aduc aminte de el, profesorul Mircea Tomescu, autorul celei mai bune lucruri de istorie a cărții românești – pe Nicolae Georgescu-Tistu, fondatorul învățământului biblioteconomic românesc de nivel universitar. Tot în același cadru am avut onoarea să fiu prezentat și lui Barbu Theodorescu, autorul primului manual de biblioteconomie românească. Era perioada anilor șaptezeci, când se mai continua activitatea marilor bibliologi români din perioada interbelică. Tot la asemenea reuniuni ale profesorilor am cunoscut și pe Dan Simonescu, cel care mi-a fost mentor timp de două decenii și cu care mi-am dat doctoratul în biblioteconomie, om de o mare moralitate și altruism, un veritabil produs al umanismului românesc.

Am evocat câteva nume din panteonul de aur al bibliologiei românești, oameni care au iubit cartea și biblioteca, care au sprijinit și s-au dăruit nobilei profesii de bibliotecar. Era la începutul anilor '70, perioada când meseria nu era încă total compromisă. Abia mai târziu, după desființarea completă a învățământului de specialitate, după pătrunderea în biblioteci a unor oameni dezinteresați de această profesie, meseria de bibliotecar se degradează în așa măsură în România, încât astăzi, la 20 de ani de la reînființarea învățământului biblioteconomic, care a ajuns la a cinsprezecea promoție, multora încă le este jenă să spună că au învățat să devină bibliotecari.

Se pare că nu același lucru s-a întâmplat în Republica Moldova unde, după bunul exemplu rusesc, s-a continuat învățământul biblioteconomic în întreaga perioadă comunistă, învățământ care a dat promoții întregi de bibliotecari valoroși și unde bibliotecarii se bucură de o mai mare apreciere ca în România.

Spun, cu credința că nu greșesc, că una dintre cele mai importante figuri ale mișcării bibliotecarilor din Basarabia este Claudia Balaban, această femeie extraordinară, a cărei vigoare și energie sunt pilduitoare.

Nu este pentru prima dată când scriu despre Claudia și o fac de fiecare dată cu plăcere și admirație. Mă întreb când această doamnă a ajuns la șaptezeci de ani, când spiritul și forța sa de muncă o cantonează la cel mult patruzeci?

Cred că nu fac o eroare dacă o plasez pe Claudia Balaban în continuarea generației de aur a bibliotecarilor români, a acelor oameni care au fost mândri că sunt bibliotecari, care au dat tot ce au avut ei mai bun pentru profesie, care nu au spus niciodată că au muncit prea mult și că acum e rândul altora.

Dacă arunci o privire asupra biografiei doamnei Balaban, rămâi impresionat de activitățile pe care această persoană le-a desfășurat.

Voi comenta această biografie începând chiar cu primul lucru care mi se pare relevant: studiile. Claudia s-a pregătit din capul locului să devină bibliotecar – acesta este un lucru extrem de important. Una este să ajungi într-o bibliotecă dintr-o pură întâmplare, cum ajung mulți, și alta să urmezi o școală, gândindu-te încă de la început ce vei deveni. Așadar, în 1968 doamna Balaban își încheiase studiile universitare la Facultatea de Filologie a Universității de Stat din Moldova, specialitatea bibliotecar-bibliograf. Au trecut de atunci 42 de ani – o viață închinată cărții și bibliotecii.

Când îți desăvârșești studiile universitare, de regulă, nu știi mare lucru. Ai căpătat doar idee de ce înseamnă meseria pe care ai studiat-o. Practica, activitatea de zi cu zi coroborate cu studiul individual sunt cele care de fapt te formează într-un anumit domeniu.

Claudia și-a început activitatea ca un simplu bibliotecar comunal în chiar satul său natal, Burlănești din raionul Edineț. În cei aproape cinci ani, cât a lucrat acolo, a învățat să cunoască cititorii, utilizatorii, cum spunem noi astăzi, și să-i facă să se apropie de carte, de lectură. Faptul că acești cititori erau chiar din satul său de naștere a reprezentat un serios sprijin pentru meseria sa. Se știe că una din reușitele meseriei de bibliotecar este cunoașterea utilizatorilor. Tot acum s-a ocupat și de lectura copiilor, cel mai dificil aspect al muncii cu cartea, activitate de care a rămas atașată toată viața și unde și-a câștigat faimă. A-i face pe copii să iubească cartea, înseamnă a-i avea cititori pentru tot restul vieții. Este ca în educația religioasă. Cel care de timpuriu merge la biserică și se roagă, va rămâne fidel credinței până la moarte, aspect peste care, de regulă, trecem.

A urmat o perioadă de 14 ani în care Claudia Balaban a îndeplinit diferite funcții administrative, etapă extrem de fertilă pentru cunoașterea situației lecturii și a bibliotecilor publice din raionul Comrat și, prin extensie, din întreaga țară.

Și ca o încununare firească a perfecționării pregătirii profesionale și a etapelor străbătute până acum, în 1978 devine director al Bibliotecii Republicane pentru Copii „A. Pușkin” (azi Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”) din Chișinău.

Raportându-ne din nou la timp, au trecut de atunci 32 de ani, perioadă în care directoarea generală a făcut din Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” una din cele mai prestigioase biblioteci de acest fel din Europa. În toată această perioadă, Claudia a continuat să se perfecționeze, a învățat multe și a avut voința și capacitatea de a le pune în practică.

Mobilitatea și disponibilitatea sa spirituală și fizică i-au permis să lucreze în mai multe direcții. Acțiunile în care s-a implicat au avut succes, au condus la creșterea prestigiului bibliotecarului în Republica Moldova, prin reprezentantul său în acest domeniu, în foruri internaționale, unde numele său începuse a fi cunoscut. Să ne gândim numai la înființarea în Republica Moldova a Secției Naționale a Consiliului Internațional al Cărții pentru Copii și Tineret (IBBY) sau la organizarea anuală a

Salonului Internațional de Carte pentru Copii și Tineret la Chișinău, începând din 1997 – ambele de anvergură internațională. Participarea la numeroase congrese ale Consiliului Internațional al Cărții pentru Copii și Tineret și ale Federației Internaționale a Asociațiilor de Bibliotecari și Biblioteci (IFLA) sunt alte mărturii ale preocupărilor sale internaționale.

Nu vom încheia cu activitatea internațională desfășurată de Claudia Balaban înainte de a menționa inițierea proiectului *Dotarea și amenajarea serviciului Activitate cu preșcolari și copii de 7-10 ani în stil modern* susținut de Institutul Suedez din Stockholm.

În afară de acestea, se adaugă inițiativele și demersurile interne, la nivel național. A le enumera pe toate ar însemna să acoperim un spațiu prea mare, așa că ne vom limita doar la cele mai semnificative. Mi se pare că unul dintre lucrurile cele mai remarcabile realizate de doamna Balaban este Fundația Cărții din Moldova, care are ca scop furnizarea de cărți de calitate bibliotecilor moldovene. Ce poate fi mai util pentru biblioteci decât a avea în colecții publicații de valoare atât românești, cât și străine, cărți pe care să se sprijine lectura de nivel superior. Este destul de greu să realizezi o ierarhizare între multitudinea acțiunilor întreprinse. Toate converg spre carte și biblioteci și sunt de extindere națională: participarea la elaborarea *Strategiei de dezvoltare a Sistemului Național de Biblioteci în perioada 2006-2010*, organizarea celui de-al treilea Congres al Bibliotecarilor din Republica Moldova, inițierea Proiectului Național *Spre cultură și civilizație prin lectură* etc.

Apreciindu-i-se calitățile profesionale și organizatorice, doamna Claudia Balaban a fost aleasă de colegii de breaslă președinta Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova în perioada 1991–1995, urmând apoi pentru încă patru ani ca vicepreședinte. Din aceleași considerente, în 2009 este aleasă membru al Comitetului Internațional pentru organizarea Festivalului de Carte pentru Copii și Tineret din Coreea de Sud.

Relevante sunt în schițarea acestui portret și realizările bibliotecii conduse de Claudia Balaban. Această bibliotecă pe nesimțite și-a câștigat un prestigiu care depășește granițele țării. Vorbeam mai sus de organizarea anuală în cadrul acestei prestigioase biblioteci a Salonului de Carte pentru Copii, cu participare internațională. Vom adăuga la aceasta zecile de întâlniri cu scriitorii, alți oameni de cultură, oameni de știință etc. Pentru a facilita accesul prin Internet al cititorului la colecțiile bibliotecii, a fost realizat un proiect de informatizare a Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”. Și fiindcă am vorbit de cititori, nu putem să nu menționăm ampla activitate bibliografică desfășurată în această bibliotecă în folosul acestora. Mărturie sunt zecile de cercetări bibliografice de tipul dicționare bibliografice (*Scriitorii Moldovei în lectura copiilor și adolescenților*, *Scriitori – laureați ai Premiului Hans Christian Andersen*), bibliografii cumulative (*Cartea pentru copii editată în Republica Moldova, 1975-2000*) sau biobibliografii dedicate marilor personalități ale culturii basarabene (Grigore Vieru, Spiridon Vangheli, Alexandru Cosmescu etc.).

În afara activităților, legate de mișcarea bibliotecară din Republica Moldova și cea internațională, care i-au răpit foarte mult timp, doamna Claudia Balaban s-a ma-

nifestat și ca un teoretician al profesiei de bibliotecar. Cele peste nouăzeci de articole scrise pe teme de biblioteconomie sunt dovada cea mai clară în acest sens. Multe dintre aceste articole se referă la biblioteca și cartea pentru copii. Și fără a ne îndoii o clipă, considerăm că doamna Balaban este cel mai mare specialist român în viață în domeniul cărții și bibliotecilor pentru copii.

Iată, așadar, crâmpoie din viața unui om dedicată bibliotecii.

În timp ce scrieam aceste rânduri, m-am gândit când am cunoscut-o pentru prima dată pe Claudia. În orice caz, după 1989, cred ca la Conferința IFLA de la Istanbul din 1995. Încă de la început am fost cucerit de personalitatea sa. De atunci ne-am întâlnit adesea în România sau chiar în străinătate. Ne vedeam cu regularitate de două ori pe an la târgurile noastre de carte. În afară de acestea, doamna Balaban era invitată la toate Conferințele Naționale ale ABIR și ABR sau la alte evenimente importante legate de mișcarea biblioteconomică românească. Am participat, la rândul meu, împreună cu colegul Emil Vasilescu de la revista *Biblioteca*, la unul din Saloanele Internaționale de Carte pentru Copii și am rămas uimit de reușită. Nu mai vorbesc de excelenta organizare, prin care înțeleg găzduirea atâtor oaspeți, dar și de faptul că la deschidere au participat miniștri și alți reprezentanți de prima mărime din conducerea Republicii Moldova – ceea ce la noi, din păcate, nu se întâmpla niciodată.

Închei aceste rânduri izvorâte dintr-un sentiment de adâncă afecțiune și admirație pentru un coleg cu care am împărtășit adesea idei legate de meseria noastră, de soarta bibliotecilor și bibliotecarilor din spațiile locuite de români, de rolul și importanța asociațiilor profesionale și de multe alte lucruri, urându-i doamnei Claudia Balaban multă sănătate și viață lungă spre bucuria noastră și satisfacția celor care iubesc cartea și biblioteca.

*prof. univ. dr. Mircea REGNEALĂ,
București, România*

SORA NOASTRĂ CLAUDIA

Citesc articolul despre doamna Claudia Balaban, semnat de Lilia Tcaci și publicat în Calendarul Național, ediția anului 2011, elaborat de Biblioteca Națională, și nu încetez să mă minunez de câte poate face un om în numele unei profesii.

Peste 50 de ani de activitate în bibliotecă și peste 33 de ani într-o bibliotecă anume – Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”! Cum vi se pare? Din 1978 – director al Bibliotecii. Mai rar asemenea cult pentru o profesie! Și mai rar asemenea destin profesional! Și mai rar asemenea noroc! Pentru că numai un om norocos poate să-și găsească albia potrivită în care să se simtă bine și să plutească atâția ani. Purtată de val prin atâtea țări și atâtea locuri, doamna Claudia a adunat nu numai cunoștințe, a adunat tot ce s-a putut mai bun: înțelepciune, răbdare,

toleranță și toate împreună au modelat un caracter și un om în preajma căruia se simte confortabil oricine.

Sora noastră Claudia, așa l-am auzit numind-o, la un salon de carte de la Iași, pe regretatul Grigore Vieru. Nu sunt sigură, dar probabil tot așa o numește și academicianul Mihai Cimpoi și toți ceilalți scriitori, împreună cu care a organizat atâtea activități de excepție, atât pretutindeni în țară, cât și în România. Tot la un salon de la Iași (poate chiar la același) i-am văzut pe domnii Mihai Cimpoi și Ion Hadârcă, cât de cumiți au reacționat, când doamna Claudia, în toiul unei „șederi împreună”, s-a ridicat de la masă și a dat tonul plecării. Poate aveam chef să mai rămânem în compania prietenilor ieșeni, dar echipa era echipă, iar doamna Balaban în acel moment era liderul. Și respectul pentru lider, adică pentru doamna Balaban, a prevalat. Dar, la sigur, scriitorii nu sunt unicii care o simt așa. Și noi, colegii ei, bibliotecarii, mai verzi și mai coți, tot așa o simțim, o soră a noastră, pentru unii mai mică, pentru alții mai mare, dar pentru toți, deopotrivă, cu aceeași deschidere, dăruire și prietenie.

Dacă mi-ași face un clasament propriu al persoanelor, din sânul profesiei, cu care s-au încrucișat mai frecvent drumurile bibliotecare, dna Claudia ar fi numaidecât printre primele 10. Cele două Biblioteci Naționale au avut drumuri lungi de parcurs împreună: deplasări în mai toate raioanele republicii, seminare, conferințe, simpozioane și altele asemenea aici, în țară, și în România și chiar o deplasare la Conferința IFLA după hotare.

Drumuri frumoase!... Și amintiri pe potrivă.

Atâția ani în prim planul profesiei! – este destinul doamnei Balaban și sunt sigură că, pentru Domnia sa, altul este de neconceput.

La Mulți Ani!

Vera OSOIANU,
director adjunct al Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova

OMUL CARE DĂ VALOARE BIBLIOTECARULUI ȘI BIBLIOTECII

Ce am învățat de la Omul Claudia Balaban?

Învăț întotdeauna/de-a pururea și din diverse surse: de la familie, de la echipa profesioniștilor Departamentului Informațional Biblioteconomic ULIM, de la colegi din instituții similare... Șirul ar putea fi continuat. Prin prezentul material, fiind considerat un omagiu pentru doamna Claudia Balaban, director general al Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”, voi încerca să răspund la întrebarea: ce am învățat eu de la Domnia sa?

O persoană cu doza maximă de onestitate și integritate personală/profesională, este un exemplu de urmat în viața personală și în cariera ce-o urmezi. Existând mai multe lecții învățate, voi reliefa două, la părerea mea mai importante.

Doamna Claudia Balaban în toate situațiile, de la toate „tribunele”, în fața decidenților, colegilor și utilizatorilor este *autentică*. Asta înseamnă că, respectând normele legale și etice, Domnia sa are întotdeauna curajul necesar de a-și declara convingerile și pozițiile, opiniile fiind argumentate și bine gândite.

Dar poate cea mai importantă lecție învățată (ne-învățată?) prin/de la doamna Claudia Balaban ține de orientarea de *a acționa în conformitate cu ceea ce este corect, nu ce este o fațadă, o doză de colegialitate superficială și temporară (manifestată din partea celor în care crezi și îi apreciezi)*. Iar atunci când apreciezi și înțelegi realitatea, contează mult să existe persoane (poate nu din cercul celor mai apropiați, poate care au fost tratați chiar de tine pe ne-drept) care să nu te judece, dar să te sprijine în a te trezi la realitate, în a pricepe cine ești cu adevărat. Astfel, unele „victime ale schimbării”, chiar dacă nu își pot schimba (uita) trecutul, revin la prezent și își construiesc un viitor profesional pe potrivă.

Ce am învățat de la Liderul în Profesie Claudia Balaban?

Activitatea profesională a doamnei Claudia Balaban se întinde pe mai multe decenii, punând amprenta indelebilă în diverse domenii ale biblioteconomiei, informării, documentării, în preocupările bibliotecilor și bibliotecarilor din bibliotecile publice, de învățământ, științifice, academice, în munca organelor de resort. A devenit un lider în profesie nu doar pentru că este eficientă și a obținut rezultate excelente, dar și pentru că știe să câștige încrederea și respectul oamenilor din echipă și din exterior.

Doamna Claudia Balaban este, din punct de vedere profesional, independentă și inter-dependentă. Independentă, deoarece este, în primul rând, foarte responsabilă, are încredere în propriile forțe și poate opta, poate face lobbyng-uri. Această independență pe parcursul întregii cariere profesionale a îmbinat-o organic cu inter-dependența: întotdeauna a pledat pentru unitate și coeziune profesională, pentru unirea eforturilor în scopul augmentării șanselor de succes. În viziunea lui Stephen R. Covey (apreciat drept un Socrate american) „inter-dependența este paradigma lui Noi: Noi putem, Noi cooperăm, Noi ne putem uni talentele și competențele și crea laolaltă un lucru de amployare” (1, p. 37; 2). Același autor definește eficiența unei persoane prin câteva caracteristici, care, la părerea mea, sunt relevante staturii profesionale a doamnei Claudia Balaban.

Model de manager/bibliotecar pro-activ

Ideile, inițiativele, responsabilitățile distinsei Doamne se fundamentează pe criterii valorice – gândite, apreciate și implementate. Niciodată nu a fost „dusă de val” în profesie, nu i-a fost lezată demnitatea și integritatea profesională. Chiar și unele perioade critice, grele (la părerea mea) din viața profesională au călit-o, au orientat-o pentru a înfrunta viitorul. Luând inițiative, doamna Claudia Balaban își

asumă responsabilitățile reieșite, acționând personal și îndemnând colegii de breaslă la o cooperare creativă. Pro-activismul doamnei Balaban nu este forțat ori înjositor, ea creând, de fapt, o atmosferă propice pentru promovarea celor de alături. Oamenii proactivi, spune S. Covey, pun valoarea înaintea sentimentelor (1, p. 67). Iar gradul de proactivitate se reflectă în limbajul comportamental și vocabularul profesional, acceptat de către doamna Claudia Balaban. Prin intermediul căror grupe de cuvinte, indicate mai jos (și preluate de la S. Covey) o vedem/auzim?

Limbaj reactiv***Limbaj proactiv***

Nu pot să fac nimic / Să vedem ce-am putea face
N-o să fie de acord / Pot face o prezentare convingătoare
Nu pot / Aleg să ... / Optez pentru ...
Trebuie să fac / Prefer să fac
Dacă ... / Vreau să ...

Începe activitățile cu gândul la impact, final

Pentru orice activitate ori implicație doamna Claudia Balaban vede destinația finală. Este vorba despre o activitate conceptualizată, căci „toate lucrurile sunt create de două ori. Există o creație inițială de ordin mental și o a doua creație în plan fizic” (1, p. 84). De aici acele caracteristici deținute: siguranța, orientarea interioară, înțelegerea și facilitatea de a acționa – integrate și armonizate acestea întregesc portretul profesional al doamnei Claudia Balaban.

Știe să depisteze și să prioriteze priorităților

Conducându-se după afirmația că „lucrurile de mare însemnătate nu trebuie niciodată lăsate în voia lucrurilor neînsemnate” (Goethe), doamna Claudia Balaban știe să dea amploare factorilor, acțiunilor, relațiilor, rezultatelor. Deținând o viziune de ansamblu, ea se centrează pe principii, contribuind la echilibrarea domeniului/profesiunii.

Interacționează eficient

Ori de câte ori intervine/propune/sușține, doamna Claudia Balaban urmărește nu un beneficiu individual. Soluțiile adoptate la inițiativa Domniei sale sunt întotdeauna reciproc avantajoase, reciproc satisfăcătoare, toate părțile implicate simțindu-se implicate, responsabile, angajate. Activitatea profesională este desfășurată într-un spațiu de cooperare și interacțiune, și, dacă și intervine competiția – este una colegială. Relațiile profesionale presupun învățare reciprocă, conștientizare, voință, influență reciprocă, și mai ales – avantaje reciproce.

Poate să înțeleagă și să se facă înțeleasă

Prin toate acțiunile sale doamna Claudia Balaban a demonstrat tendința de a nu se pripiti în a da sfaturi ori a trage concluzii, străduindu-se să înțeleagă situațiile în profunzime. Este persoana care știe să asculte și să înțeleagă cu adevărat.

Fără a depune mari eforturi, Domnia sa știe cum să se facă înțeleasă. „Diplomația” ei profesională, la părerea mea, se bazează pe conceptele filosofiei grecești: ethos (persoană credibilă, cont integru și afectiv), pathos (sentimente de apartenență), logos (prezentări raționale, convingătoare, relevante).

Comunică și cooperează creativ

Interacțiunea cu doamna Claudia Balaban deschide noi posibilități, oportunități și alternative.

Comunitatea noastră profesională este un tablou real al diferențelor în percepții și abordări. Și poate una dintre cele mai de preț calități, pe care o posedă Domnia sa, este prețuirea acestor diferențe (manifestată de către colegi în viziuni, comportamente, acțiuni, deprinderi). Este vorba despre un respect reciproc, dorința de a-și amplifica cunoștințele, de a înțelege mai profund diferite fenomene și situații. Este important să poți valorifica aceste diferențe, funcționând în/printre mediul lor real.

Activitatea Domniei sale în calitate de manager superior al Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” reliefează importanța edificării și muncii în echipă, creării mediului benefic identificării, valorificării și stimulării creativității. Or, membrii echipei BNC „Ion Creangă” sunt un model de înțelegere a rostului profesional, de îmbunătățire a eficacității și de reușită.

Se orientează pentru o reinnoire echilibrată

Filosoful Herb Shepherd consideră că o viață echilibrată este condiționată de patru dimensiuni: perspectivă (spiritual), autonomie (mental), conectare (social) și tonus (fizic). Doamna Claudia Balaban, cu consecvență și echilibrat, dirijând timpul personal și profesional, investește în toate valorile menționate. O condiție fizică excelentă (pe care i-o doresc prezentă încă mulți ani înainte!), reculegere zilnică, măsurând eficiența fiecărui ceas al zilei, generoasă cu cei din jur, se afirmă în viața profesională (cred că și în cea personală) printr-un demers ascensional.

De numele doamnei Claudia Balaban sunt indisolubil legate un șir de activități / creații științifice și profesionale, devenite evenimente în comunitatea biblioteconomică și culturală: constituirea și dirijarea Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova (cu statutul de Primul Președinte), Congrese și Conferințe ale Bibliotecarilor, Fundația Cărții, organizarea Saloanelor Internaționale de Carte pentru Copii și Tineret, publicații inedite, activități de promovare a operelor scriitorilor români/basarabeni la nivel național și internațional și altele. Îi suntem recunoscători pentru inspirație și înțelepciune, pentru observații și încurajări, pentru mesajele ei profunde și fundamentale (implantate în mintea și activitatea noastră): să învățăm, să ne implicăm și să acționăm uniți din ce în ce mai mult.

Avem nevoie de prezența Domniei sale, la fel cum (îmi permit să afirm acestea!) doamna Claudia Balaban simte necesitatea de a ne avea alături pentru a comunica, a munci împreună, a ne ajuta, a rezolva o problemă comună.

1. Referințe bibliografice: Covey, Stephen R. **Eficiența în 7 trepte sau Un abecedar al înțelepciunii**. București: Ed. ALLFA, 2007. 319 p. ISBN 978-973-8171-96-1.
2. Covey, Stephen R. **Etica liderului eficient sau Conducerea bazată pe principii**. București, 2006. 354 p. ISBN 978-973-724-085+9.
3. Nițulescu, Virgil Șt. **Știința și patrimoniul**. În: *Academica*, 2009, Nr. 5/6, p. 53-55.

*Ludmila CORGHENCI,
director adjunct, DIB ULIM*

CLAUDIA BALABAN: OMUL – INSTITUȚIE

Există oameni care prin personalitatea lor, prin dăruirea față de o idee, un scop nobil, amprentează definitiv nu numai locul în care activează ci și alte spații, mai largi, devenind veritabile modele. O astfel de personalitate, a carei viață s-a identificat cu susținerea și promovarea cărții pentru copiii Basarabiei, cu educarea lor în cultul acestora, cu provocarea și încurajarea editării literaturii române pentru copii, este specialistul în biblioteconomie și știința informării, directorul Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” din Chișinău, Claudia Balaban.

Nu este deloc ușor, dar e extraordinar de plăcut să vorbești despre o asemenea personalitate complexă, care a făcut din instituția pe care o conduce un al doilea minister al culturii din umbră – ministerul cărții pentru copii și tineret –, atât de acut necesar într-o perioadă în care, după entuziasmul „Podurilor de Flori” (6.05.1990; 16.06.1991), totul trebuia mișcat, revoluționat și în acest domeniu, începând cu dotarea bibliotecilor cu literatură română în alfabet latin (care fusese interzis aproape jumătate de secol), cu crearea unui climat de emulație culturală conform noilor realități și continuând cu implementarea de proiecte și programe transfrontaliere, cu informatizarea bibliotecii și promovarea ei pe via Internet, cu afilierea la organisme internaționale care-a făcut ca prestigiul ei să transgreseze granițele.

Astfel s-a născut, mai întâi, ideea unui nou pod, „Podul de Cărți” Iași–Chișinău, creat, în urmă cu 20 de ani, de Biblioteca Județeană „Gh. Asachi” Iași, condusă de Nicolae Busuioc și Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” Chișinău, condusă de Claudia Balaban, proiect continuat, peste doar un an, cu înființarea Filialei de Carte Românească „Gh. Asachi – Ion Creangă” în elegantul spațiu oferit cu generozitate de Teatrul „Licurici”. Și tot astfel a devenit stringentă ideea unui salon dedicat micilor cititori, unic în spațiul românesc – Salonul de Carte pentru Copii și Tineret –, concretizat în 1997 în aceeași colaborare.

Grație forței de convingere a acestui arhitect al culturii cărții, rarei sale capacități organizaționale, științei de a aduna în jurul bibliotecii și a promova oamenii de înaltă valoare din Basarabia, pe această punte ctitorită cu grijă, a venit la Salonul de Carte de la Iași, an de an până în 2008, o întreagă suită de prestigioși scriitori, în frunte

cu acad. Mihai Cimpoi, editori, jurnaliști, interpreți de muzică folk, bibliografi, elevi performanți din licee, care-au devenit astfel familiari în Iași, cunoscuți și îndrăgiți de publicul ieșean, de românii din alte spații din jurul granițelor țării sau din diasporă, și care, în același timp, au ridicat ștacheta acestuia. Nu numai că a dinamizat colectivul Domniei sale, dar a reușit rara performanță de a ne stimula și pe noi, cei de la Iași, încât vizitele (cu un proiect sau altul) la instituția noastră erau întâmpinate de fiecare dată cu fraza: „Vine Claudia, vine generalul, mobilizarea!”. Aceasta pentru că ochiului ei critic nu-i scăpa nimic, întrucât totul trebuia să fie perfect organizat, fără bâlbâieli, așa cum se desfășurau în general activitățile organizate de ea la Chișinău. Parc-o aud spunând cu aceeași voce afectuoasă dar fermă: „- Domnu Busuioc, ...Catincuță, Ilenuță, dar ce-i asta?”, când ceva nu era tocmai în regulă.

Ne-am susținut reciproc și am împrumutat mereu unii de la alții idei pentru a aduce instituția cărții în centrul atenției comunității deservite, pentru a o face să fie în pas cu tot ce era nou în domeniu, cu nevoile acestor comunități. De la noi a preluat modelul salonului cărții ea, cu un extraordinar simț al cerințelor stringente din republică, i-a dat o altă adresabilitate – publicul tânăr prin excelență, care trebuia crescut și educat în spiritul virtuților tradiției și pentru care trebuia stimulată producția de carte cu alfabet latin –, reușind să-l facă unic ca amploare și program, ceea ce i-a adus o notorietate și un succes la care poate puțini s-au gândit că se va ajunge. Iar noi am preluat acest model al ei înserându-l în spațiul salonului ieșean, unde, de asemenea, s-a bucurat de o aderență fenomenală din partea copiilor și a cadrelor didactice din Iași. Și tot ea ne-a provocat să fim parteneri în concursul literar transfrontalier „La izvoarele înțelepciunii”, desfășurat anual la Iași sau Chișinău, având ca tematică viața și opera unui scriitor român, începând cu Eminescu și ajungând până la Grigore Vieru, concurs care a reprezentat pentru copiii Basarabiei poate cel mai atractiv mijloc de cunoaștere a literaturii române, de perfecționare a limbii române. A făcut, în acest fel, un imens serviciu, subsumându-și multe din sarcinile Ministerului Educației care, tot la insistențele ei, s-a implicat activ în desfășurarea lui. Căci concursul a atins performanța de a convinge acești copii – în urma și a relațiilor de prietenie cu frații lor din Iași, a excursiilor în România oferite drept premiu – că sunt de același neam, limbă, tradiție și că au o istorie comună.

Prin întreaga concepție managerială greu de atins, dacă nu ai în suflet dăruire, pasiune, dragoste de neam și de țară, dragoste pentru copiii țării, respect pentru valorile ei – cuvinte nu goale ci încărcate de sens, Claudia Balaban a reușit un lucru formidabil care trebuie să rămână consemnat ca atare în istorie: a făcut din instituția sa o inimă română a Basarabiei, fără a neglija, desigur, celelalte etnii trăitoare aici care au același acces nelimitat la carte, un focar de difuzare a culturii române, indiferent unde s-ar fi aflat ea. În același timp, însă, a introdus Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” în circuitul european al valorilor, prin afilierea la IBBY și realizarea unor importante proiecte de invidiat – pozitiv – cu Institutul Suedez recunoscut pentru susținerea cărții pentru copii, prin participările la IFLA, prin site-ul instituției foarte

modern, flexibil și mereu actualizat. A luat în serios orice idee nouă, orice proiect fezabil modernizării instituției pe care o conduce, aplicându-le rapid și adaptându-le specificului local.

Ce n-a reușit un minister, poate, a reușit ea, susținută permanent de Uniunea Scriitorilor din Republica Moldova, de cea a editorilor, de scriitori, editori, instituții ale cărții din România, din țări europene sau din spațiul ex-sovietic, ceea ce dovedește extraordinara sa capacitate de a crea relații viabile, necesare unei instituții care a renăscut, pur și simplu, sub bagheta sa miraculoasă. Deține arta deosebită a unei diplomații rarissime de a convinge oficialitățile, indiferent de culoarea politică, păstrând biblioteca în afara sferei acesteia așa cum îi este statutul, cererile sale adresate lor, dar și sponsorilor salonului ori ai altor manifestări culturale, fiind imposibil de refuzat. Deține știința păstrării unității și coeziunii colectivului ei pe care l-a provocat continuu pentru a-și depăși limitele, pentru a se afirma și afirma instituția, forță transmisă mai departe, chiar dincoace de Prut, incitându-ne și pe noi să mergem în ritmul și la înălțimile arderii ideilor ei, impunându-se fără să impună.

Deține rara calitate de a crea, cultiva și întreține prietenii autentice, mirosind de la distanță fariseii, dăruindu-se din tot sufletul acestor prietenii atunci când sunt sincere, prietenii pe care le-a dezvoltat nu numai în Republica Moldova, în România, ci, așa putea spune, pe toate continentele, ceea ce a dus și la recunoașteri internaționale, astăzi ea numărându-se printre membrii Consiliului IBBY, calitate în care poate face și recomandări pentru Premiul „H.Ch. Andersen” și Diploma de Onoare IBBY oferită autorilor de carte pentru copii – diplomă care-i înscrie deja pe Grigore Vieru, Spiridon Vagheli ș.a.

Deține uluitoarea capacitate de iertare și întrajutorare atunci când cineva îi cere ajutorul, chiar dacă acel cineva poate n-a înțeles la timpul potrivit că toată ființa ei este pusă în slujba progresului instituției, a comunității și că modelul ei poate fi urmat.

Dar, mai presus decât toate, Claudia Balaban iubește enorm copiii, din dragoste pentru care a făcut totul, și-a consacrat întreaga viață, întreaga existență atragerii lor către carte și științele informării, educării lor prin carte și toate programele culturale concepute și desfășurate n-au urmărit decât creșterea lor în spiritul respectării valorilor tradiționale și adăugării de noi valori, formării lor ca buni cetățeni. Le-a oferit astfel acestora nebănuite portite de afirmare, creând un nou minister posibil – ministerul copiilor –, ea însăși reușind astfel să-și păstreze sufletul de copil.

Pare a fi un fel de Ana Ipătescu a acestor noi vremi, o femeie care-a urnit din loc piedici uneori insurmontabile pentru a realiza scopuri mărețe, o femeie de o uimitoare perseverență în tot ceea ce și-a propus să realizeze și, în același timp, onestă, întotdeauna de partea adevărului.

Când spui Claudia Balaban, vezi numaidecât mulțimea de copii care dă năvală la deschiderea Salonului – fenomen senzațional, unic, extrem de emoționant și plin de speranță privind viitorul acestora – vezi bogăția de cărți pentru copii frumos editate și etalate în vitrinele acestuia, vezi lansările de cărți al căror șir parcă nu se mai

termină, vezi frenezia și climatul concurențial creat pentru a scrie și publica cele mai frumoase cărți pentru copii, vezi minunatele și emoționantele spectacole cu cei mai talentați preșcolari, școlari, elevi de liceu, vezi pleiada de poeți, prozatori, universitari, jurnaliști, artiști, editori, bibliografi de linia întâi din Basarabia care, la Chișinău ori în deplasările la Iași sau în România în general, i-au fost mereu alături.

Când spui Claudia Balaban, trebuie să-ți imaginezi totuși și zilele, uneori și nopțile petrecute în vămile de pe cele două maluri ale Prutului, căutând să convingă vameșii de necesitatea cărților procurate din România în general prin donații, de toate drumurile făcute la târgurile de carte din România pentru a achiziționa cele mai atrăgătoare noutăți editoriale, pentru a crea noi punți culturale spre Chișinău.

Când spui Claudia Balaban, vezi un întreg colectiv, adevărat furnicar, care simte și gândește, ca și ea, zi de zi, proiecte pentru binele copiilor Basarabiei, a dascălilor lor, a întregii comunități, precum seria de superbe biobibliografii ale scriitorilor importanți ai Basarabiei, dicționarul *Scriitorii Moldovei în lectura copiilor și adolescenților*, publicații diverse între care *Cartea. Biblioteca. Cititorul*, incitantele dezbateri profesionale.

Când spui Claudia Balaban, parcă o vezi venind, din nou, spre Iași, cu Grigore Vieru, de a cărui prietenie și apreciere caldă s-a bucurat și care n-o mai poate însoți acum în acest drum care s-a închis, vezi toate acele alte drumuri făcute împreună spre Neamț, spre casa părintelui și preotesei Caia, spre Putna, la părintele Melchisedec, sau Voroneț, cu autocarele pline de copii, de scriitori dintre care n-au lipsit Ion Hadârcă, Nicolae Dabija, Spiridon Vangheli, Arcadie Suceveanu, Iulian Filip, Claudia Partole, Leo Butnaru ș.a., ș.a.

Am cunoscut-o pe Claudia Balaban în urmă cu 20 de ani. Impresia, pe care mi-a făcut-o atunci, a fost aceea de forță, în pofida fragilității și gingășiei ființei sale. Apoi am descoperit dăruirea ei pasională pentru profesie, pentru un scop nobil, pentru o idee nouă, dar mai ales umanitatea ei caldă, sentimentul prieteniei adânc înfipt în ființa sa dar dăruit numai celui ce merge sincer în întâmpinarea sincerității ei. M-au uimit și mă uimesc și acum – deși sunt femeie sau poate tocmai de aceea – frumusețea ei conservată fără prea mare efort, în perfectă armonie cu frumusețea interioară, impresia de mister feminin transmis, probabil, pe filiera influenței slave, cât și eleganța felului ei de a fi, rafinamentul gesturilor, vorba adânc chibzuită, niciodată aruncată în van, cântărirea cuvintelor. M-au emoționat atitudinea de profund respect pentru valorile naționale în apărarea cărora a sărit, amintindu-ne că sunt simboluri care nu pot fi luate în derâdere, cum se mai obișnuiește, din păcate, dincoace de Prut, demnitatea și mândria de adevărată fiică a Basarabiei, cât și extraordinara receptivitate la nou ori dinamismul de invidiat al firii sale, caracterul ales. M-au impresionat înțelepciunea, dreapta sa cumpănă, respectul de vorbitor bilingv pentru valorile culturale și literare rusești, ale altor popoare. Am făcut multe drumuri împreună, între ele și unul cadou pentru mine – Moscova, Biblioteca Națională a Rusiei –, drumuri care-au rămas de neuitat, nu atât prin cele văzute și consemnate, cât, mai ales, prin momentele petrecute alături, care mi-au revelat un om avid de a ști cât mai multe, de a cunoaște,

un om cald, plin de lumină în suflet. Am petrecut multe ore, zile împreună, numai cu dânsa sau și cu Eugenia, fiica sa de suflet, care ne-au apropiat, dându-mi convingerea că mai există, în aceste vremuri, în care totul pare că-ți fuge de sub picioare, ființe asemenea lor, adevărate și de neînlocuit prietene.

Mă bucur că am ajuns împreună să sărbătorim acest jubileu. Îi mulțumesc, în acest context, pentru prietenia sa care m-a onorat. La mulți ani, Claudia Balaban, omul-instituție dar și ființă plină de sensibilitate și umanism! Felicitări colectivului Bibliotecii „Ion Creangă”, Eugeniei, care a avut ideea acestui volum antologic în semn de prețuire!

*Dr. Catinca AGACHE,
Iași, România*

MICUL GENERAL ȘI MARELE RĂZBOI AL CĂRȚII ROMÂNEȘTI

Cunosc mulți oameni. Câțiva merită portretizați pentru contribuțiile lor științifice sau artistice, unii pentru ceea ce simt și speră, alții pentru ironia că au ajuns unde nu merită. Cu toții fac viața mai interesantă sau mai grea celor din jur, deci sunt importanți, nu?

Este o formulă, metaforică desigur, pentru odiseea cărții trimise peste Prut, care a consemnat mulți „eroi” și fapte memorabile. De mai mulți ani, de când urmăresc ascendența spectaculoasă a fenomenului editorial din Republica Moldova, am rămas cu numeroase impresii, imagini și amicitii. Schița unui portret în mișcare revine însă obsesiv pentru că este emblematică pentru ceea ce se vrea într-un război de acest tip: victoria unei cauze nobile.

Este o ființă cu fizic fragil, dar privire fermă și atitudine hotărâtă. Energia și voința date de Dumnezeu și de părinți au ajutat-o să ducă până la capăt o misie grea pe care și-a asumat-o acum vreo 50 de ani, aceea de a fi bibliotecar și manager într-o țară sfâșiată de un război al alfabetelor, al tradițiilor și al ideologiilor. Trăind printre cărți și oameni, a reușit să înțeleagă, mai devreme decât alții, că pe acest teren al relației om – carte trebuie să lupți permanent, să analizezi calm și să operezi sinteze menite să facă această relație de nezdruncinat. A înțeles devreme că abandonul cărții lasă oamenii singuri și neajutorați, de aceea și-a înscris numele pe un front care n-are dușmani pe față: cartea pentru copii instituționalizată la rang național. „Micul general”, cum am poreclit-o pe Claudia Balaban, directorul Bibliotecii Naționale pentru Copii de la Chișinău, este stăpână pe un arsenal de temut – valorile perene ale omenirii – și reușește să-l utilizeze în modul cel mai fericit.

Admirația noastră, a colegilor dincoace de Prut, vine și din constatarea amară că „pacea” din România a indus autorităților ideea că rolul bibliotecilor publice la noi

n-ar fi atât de profund ca dincolo. La ei experiența și gradele profesionale contează, realizările acumulate îți atrag medaliile, premii și onoruri publice. La noi e invers. Cu oameni precum Claudia Balaban, viitorul copiilor arată mai bine situat la nivel de civilizație și instrucție.

Mă gândeam uneori, când o vedeam în plin efort de organizare a Saloanelor Internaționale de Carte pentru Copii, că toată forța îi vine de la vremurile grele pe care le-a traversat, că nevoia de a te adapta te face mai abil și mai puternic. Claudia Balaban anticipează, planifică și organizează, dar prinde idei din zbor și le face să lucreze. Privirea cercetătoare se transformă doar la contactul cu copiii și prietenii. Vocea ei, care mă invita deunăzi la Salonul din aprilie, era ușor îngrijorată, dar optimistă. Ca orice înțelept, Claudia Balaban își asumă trecutul, trăiește intens prezentul și-și consolidează viitorul.

*Elena LEONTE,
Iași, România*

GANDURI LA ANIVERSARE

Motto: Timpul trece și noi... odată cu el...

Privesc cu atenție clepsidra care îmi oferă răgazul unei reflecții peste timpul ce scoate la lumină ceea ce ar părea ascuns: activitatea unui Om care a plămuit flacăra înțelepciunii printr-un act de apostolat în cultură. Nimeni altul decât distinsa doamnă Claudia Balaban căreia i-am descoperit, cu mulți ani în urmă, propriul său univers și o voce, a sa, de neconfundat.

A creat, creează și va crea, descoperind noi zone umane, ascunse privirii noastre obișnuite prin propriul și marele său talent dăruit publicului și nu oricare, ci acela care prin sinceritate, optimism și curaj i s-a alăturat sufletului, Copiii, aliați care i-au și rămas fideli!

M-a captivat prin originalitate, impecabilele intuiții de a rezolva situații neprevăzute, capacitatea de a susține dialoguri spirituale strălucite.

Acuma, când scriu aceste rânduri, încerc să detașez momente, situații în care s-ar fi deosebit, dar, curios, o revăd mereu într-o sărbătorească dezlănțuire a spiritului care cheamă la deșteptarea conștiințelor printr-un larg dialog spiritual.

La ceas aniversar, o regăsim în același spațiu de purificare a sufletului și a minții, Biblioteca, locul din care sufletul ei și-a extras puterea datorită vechilor și noilor idei ale cărților, adevărate instrumente de civilizație și progres, mereu necesare diversității de gând și de simțire.

Consider acest moment un eveniment special, care m-a provocat și pe mine la o retrospectivă, deoarece am avut privilegiul de a o fi cunoscut în circumstanțe

care au făcut posibile întâlniri ale elitei scriitorilor și ale copiilor în spațiul cultural românesc.

Rămân memorabile Saloanele de Carte de la Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” și cele de la Biblioteca Județeană „Nicolae Milescu Spătarul”, sau cele de la Hâncești și Leova, edițiile Concursului „La izvoarele înțelepciunii”, desfășurate la Chișinău, Soroca, Vaslui sau Iași, adevărate pagini de istorie trăite de o parte și de alta a Prutului, dar și proiectele transfrontaliere „Biblioteca virtuală”, „Caravana veselă – teatrul de joacă fără frontiere”, Centrul de Informare pentru Tineret Leova, care au marcat destinul cultural și au deschis noi perspective de comunicare prin luciditatea și intensitatea trăirilor.

Vocea Basarabiei s-a auzit prin glasul inegalabil al scriitorilor Mihai Cimpoi, Grigore Vieru, Ion Hadârcă, Arcadie Suceveanu, Claudia Partole, Nicolae Dabija și mulți, mulți alții, dar și prin slova tipărită de edituri prestigioase: „Litera Internațional”, „Prut Internațional”, „Știința”, „Gunivas” etc., datorită doamnei Balaban, un simbol al omului dedicat culturii și civilizației promovate prin carte.

În acest generos cadru de omagiere a întregii activități a doamnei Claudia Balaban, îi aduc cele mai alese mulțumiri pentru munca depusă, pentru că a apărat demnitatea profesiei prin vocație și asumarea răspunderii, pentru că m-a întâmpinat cu încredere și considerație în dialogurile profesionale, dovedind mereu dragoste pentru carte, pricepere și modestie, a sădit în sufletele oamenilor binele, frumosul și iubirea, făcând ca farmecul ascuns al bibliotecilor să rămână pretutindeni și mereu același.

Poate chiar toate acestea alcătuiesc, în ultima instanță, „Harul” pe care l-a definit atât de frumos poetul, pe care doamna Balaban îl poartă mereu în suflet, Grigore Vieru: „*Simplitatea, bunul-simț, măsura, rigoarea, trăirea adevărată, respectul pentru limba în care scrii și chiar invidia din jur te pot acoperi repede de glorie în ciuda tuturor piedicilor ivite în cale*”.

prof. Elena POAMĂ,
Vaslui, România

„TINEREȚE FĂRĂ BĂTRĂNEȚE”

Firește, întâlnirea mea cu această mereu tânără și venerabilă Doamnă, pilduitoare animată prin ani de un neobosit optimism, direct proporțional cu lucirea vie a ochilor și invers proporțional cu fragilitatea și puținătatea ființei sale, nu ar fi fost posibilă fără istorica șansă a întâlnirii cu Basarabia...

Ba, mai mult, de când am aflat că e născută într-o zi de 13, am înțeles că nici nu se putea să nu ne întâlnim „cândva”, de îndată ce G.T. Kirileanu, a cărui memorie o slujesc de peste 40 de ani, s-a născut într-o zi de 13 (martie), părinții mei (încă în viață) s-au căsătorit pe 13 (februarie), iar multe alte împliniri din viața mea se leagă tot de cifra 13...

Ca și atâtea mii de viețuitori ai Moldovei dinspre Siret și Carpații Orientali, ca și bunii mei prieteni Nicolae Busuioc și Traian Brad, camarazi de biblioteconomie și drumuri basarabene, am avut fericirea de-a trece Prutul chiar din primul an al libertății noastre comune. Cu toții purtând – sau *purtați de* – năvalnica dorință a conlucrării întru „creșterea Limbii Românești ș-a Patriei cinstire”. Era un sentiment pe care mi-l hrăniseră nu numai vibrantele ecouri livrești ale mirificei și jertfelnicei Moldove, cea din veac înnimbată prin jertfa strămoșilor și strămoșilor strămoșilor noștri, în frunte cu neasemuitul și sfântul voievod Ștefan cel Mare. Aceeași roadă îmi dăruiseră, prin lucrarea lor cărturărească închinată Țării, și cei doi iluștri frați folcloriști Gheorghe și Simion Teodorescu-Kirileanu, adevărate icoane ale satului moldovenesc din valea Bistriței cea repede curgătoare...

Atunci, într-un sfârșit de vară clocotitoare 1990, veneam din Piatra-Neamț la Chișinău în dimineața lui 31 August, după un popas de-o zi și-o noapte la Orhei (31 e și el un „13”, văzut în oglindă).

Acolo, în orașul binecuvântat de Vasile Lupu, pețisem – dimpreună cu vice-primarul nostru Mircea Rusu, cel cu rădăcini în Soroca – o nobilă înfrățire cu urbea străjuită de Cozla, Pietricica și Turnul lui Ștefan cel Mare. Tot acolo, împreună cu Lidia Sitaru, destoinica lideră a Bibliotecii „Alec Donici”, am prefigurat temelia primei biblioteci de carte românească, cu caractere latine, dintr-o parte a Moldovei în care prima oară pășisem.

Aici, în Chișinău, aveam a mă închina Voievodului, în ziua re-sfințirii statuii sale, din nou aflată pe vechiul amplasament, în buza unei piețe inundate de peste o sută de mii de *frați și surori*, la marea sărbătoare a *limbii noastre*, reasezată și ea în drepturile sale... Mircea Snegur, Mircea Druc, Ion Ungureanu – atunci, la picioarele lui Ștefan cel Mare, cu toții în strai alb și cu ștergare înflorate pe umăr, ca voievozi ai unor mistuitoare efluvii de speranță și înflăcărare.

Grigore Vieru, Spiridon și Radu Vangheli, Mihai Cimpoi, Nicolae Dabija, Ion Hadârcă, Leo Butnaru, Aurelian Silvestru, Claudia Balaban – bunele mele cunoștințe de mai târziu, repere statornice în descifrarea meandrelor unei istorii ce nu prididește să ne tot dea lecții de viață...

Dacă e adevărat că „au și cărțile viața lor”, cât de minunat, de ziditor și pasionant poate fi și orice sincer demers dedicat reconstituirii sau evocării unor crâmpie din trăirile celor care își închină cărților toată viața lor!

Da, una din marile minuni ale acestei neobosite septuagenare cu aer de perpetuă strengăriță este *Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret*. Iar paradoxul acestei uriașe mașinării, care an de an se pornește ca un tăvălug ce pare apt doar a zdrobi nervi, a călca bătăături și a stoarce creieri, este acela că – întotdeauna – irumpe în efecte tonice, precum cel mai de succes și tainic elixir al tinereții fără bătrânețe...

Acest salon este și pentru mine locul privilegiat al întâlnirii „în masă” cu copilăria, cu febra absorbirii *Cuvântului* tipărit, rostit, cântat, ilustrat... Aici am cunoscut bucuria lansării cărții mele de legende și tradiții istorice „Ștefan, Ștefan, Domn cel Mare” (Litera Internațional, 2004), aici am trăit, alături de graficianul Vasile Olac din București, și emoțiile premiului acordat pentru excelențele sale ilustrații la acest volum.

Aici m-am întâlnit, de atâtea ori, cu gândurile și faptele colegilor de breaslă, statornic animați să ofere mereu bucurii sutelor de mii și milioanele de iubitori ai cărții...

În toamna lui 2004, la festivitățile prilejuite de a 60-a aniversare a Bibliotecii „Ion Creangă”, tocmai împlinisem și eu relativ respectabila vârstă a instituției omagiate atunci în sala Teatrului „Licurici”.

M-am bucurat să-l aud pe Ambasadorul României la Chișinău, Excelența sa dl. Filip Teodorescu (declarat *persona non grata* în aprilie 2009) că vom putea sprijini în continuare drumul cărții pe ambele maluri ale Prutului.

M-a întristat să-l aud apoi pe dl. Veaceslav Madan, ministrul culturii, că nu prea sunt soluții economice la setea și foamea de carte din republică.

Am avut onoarea să înmânez doamnei Claudia „Diploma de Excelență” a Asociației Naționale a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România (ANBPR), dar și ocazia oficială să lansez Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” invitația de a se alătura Bibliotecii Județene „G. T. Kirileanu” în materializarea unui proiect care îmi dădea ghes de câteva luni: *Centrul Internațional de Informare Bibliografică „Ion Creangă”*.

Menit să identifice, să teaurizeze și să valorifice – indiferent de formă și suportul material – orice informație privind moștenirea culturală și receptarea creației literare a celui mai important scriitor pentru copii din întreg spațiul românesc, Centrul era gândit și ca organism implicat în a contribui și veghea la corecta editare a scrierilor lui Creangă și, implicit, la stimularea interesului pentru lectură în rândul copiilor și al tinerilor. Firește, întreg proiectul era și cel mai fericit mod de a cinsti și sluji amintirea marelui cărturar și bibliotecar regal G. T. Kirileanu, cel mai important editor al genialului nostru humuleștean.

Doamna Claudia Balaban a crezut din prima clipă în oportunitatea și valoarea proiectului, s-a trecut treptat la treabă și chiar s-a muncit cu spor, astfel că – iată – din toamna anului trecut, la împlinirea a 50 de ani de la moartea lui G. T. Kirileanu, *Centrul Internațional de Informare Bibliografică „Ion Creangă”* se află pe Net, în lumea eternei navigări. Nici nu se putea altfel, de îndată ce are și destoinici colaboratori:

Consultanți științifici:

- ✓ Academician Mihai Cimpoi, Chișinău
- ✓ Claudia Balaban, director general, BNC „Ion Creangă” Chișinău
- ✓ Prof. univ. dr. Constantin Parascan, Iași
- ✓ Prof. dr. Nicoale Scurtu, București

Software:

- ✓ ing. Costachi Agache, șef serviciu, BJ „G.T. Kirileanu” Neamț

Coordonare și administrare site:

- ✓ Cristina Catana și Monica Jitianu, BJ „G.T. Kirileanu” Neamț

Bibliografieri:

- ✓ Nicoleta Solomon, BJ „G.T. Kirileanu” Neamț
- ✓ Tamara Maleru, BNC „Ion Creangă” Chișinău

Digitizare documente:

- ✓ Mugurel-Alexei Petraru, BJ „G.T. Kirileanu” Neamț.

Și, dacă tot am adus vorba mai sus de miracolul tinereții fără bătrânețe, să recunosc în final că, dincolo de toate trăirile mele „subiectiv-egoiste”, la sărbătoarea din Teatrul „Licurici” mai presus de toate au fost – firește – clipele de curat patriotism și lacrimile ce-au sugrumat respirația tuturor, la spectacolul deosebit de înălțător și pur al tinerilor elevi-artiști de la liceul-fanion „Prometeu”.

Așa cum, pentru Claudia Balaban, ceea ce contează mai mult și mai mult acum, la ceas aniversar, e că se regăsește în atâtea înfăptuiri și trăiri, pe care le-a insuflat prin generozitatea neodihnei și optimismului...

Constantin BOSTAN,

director al Bibliotecii Județene „G.T. Kirileanu” Neamț, România

OMAGIU DISTINSEI DIRECTOARE CLAUDIA BALABAN

Claudia Balaban, specialistă în domeniul biblioteconomiei și științei informării, este un nume bine cunoscut și înalt apreciat în comunitatea profesională și culturală din țară și de peste hotarele ei. Imaginea magnifică proiectată de-a lungul anilor o aduce în postura de neobosită luptătoare pentru dezvoltarea bibliotecilor în general și a bibliotecilor pentru copii în special, organizarea lecturii copiilor, cultivarea gustului pentru lectură, transformarea lecturii într-o sărbătoare a sufletului.

Retrospectiva drumului parcurs de Domnia sa ne proiectează un urcuș realizat în modul cel mai onest, căci omagiata nu putea conta decât pe muncă asiduă, comportament exemplar, dedare totală profesiei pe care a îmbrățișat-o. Încă de la începutul activității s-a angajat în proiecte ambițioase, demonstrând perseverență și hărnicie unică, s-a remarcat prin realizările sale profesionale și s-a impus ca o prezență stenică, deosebit de activă și competentă.

Labor omnia vincit (Vergiliu), dar nu numai atât: munca generează virtuți, „ne luminează și ne îndepărtează durerile, ne înalță deasupra răului, ne educă, ne face să fim liberi în gândire și demni” (V.Hugo). În muncă, doamna directoare, a văzut ceea ce zic francezii *raison d`etre*. Metaforic vorbind însă, ce-i la îndemâna oricui să vadă, Domnia sa a reușit, mai întâi de toate, să mențină întotdeauna vie instituția – Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, sădind o adevărată livadă de discipoli, care vin, vin mereu, vin mulți, vin așa cum albinele, multe–multe, spre plante melifere.

Veritabilă personalitate culturală, aristocrată prin maniere, de o ținută și formație intelectuală erudită, stimulează nu numai curiozitatea spirituală a copiilor, dar și a colegilor săi. Cei peste 50 de ani de activitate în domeniu și 33 de ani în calitate de director i-au sporit faima de manager talentat, autoare și realizatoare a unui demers inovativ de anvergură încadrat în diverse proiecte și programe inedite. Proiectul Național „Spre cultură și civilizație prin lectură”, Concursul literar „La izvoarele înțelepciunii”, „Zilele Creangă”, „Săptămâna Lecturii și a Cărții pentru Copii”, Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret o clasează pe Claudia Balaban în ipostaza unei prietene fidele a copiilor, edificatoare a unui dialog cultural relevant între editori, scriitori, traducători, ilustratori, bibliotecari, librari etc.

Realizările notorii ale Claudiei Balaban inserează prezentarea biblioteconomiei Moldovei la Conferințele generale IFLA de la Moscova, Istanbul, Copenhaga, Amsterdam ș.a. Este inițiatorea și organizatoarea unor activități istorice în domeniul biblioteconomiei: Congresul al 3-lea al Bibliotecarilor din Moldova, Saloane Internaționale de Carte, conferințe și seminarii de specialitate. A inițiat editarea buletinului metodic și bibliografic „Cartea. Biblioteca. Cititorul”, calendarului „Aniversări culturale”, almanahului „La Creangă”, „Bibliografie cărții pentru copii”, buletinului bibliografic „În ajutor programei de studiu”, dicționarului biobibliografic în 2 ediții „Scriitorii Moldovei în lectura copiilor și adolescenților”, biobibliografiilor „Spiridon Vangheli”, „Grigore Vieru”, „Alexandru Cosmescu”, „Arcadie Suceveanu”, „Vasile Romanciuc”, „Claudia Partole” etc.

Primul președinte al ABRM, președinte al Fundației Cărții, Președinte al Secției Nationale a Consiliului Internațional al Cărții pentru Copii și Tineret (IBBY), deținătoare a distincțiilor de stat Ordinul „Insigna de Onoare”, Titlul onorific „Lucrător Emerit al Culturii”, Medalia „Mihai Eminescu”, Ordinul „Gloria Muncii”, „Ordinul de Onoare”, Claudia Balaban continuă să promoveze cu o forță nepuizabilă și cu un talent indiscutabil valorile naționale, cartea, dreptul la lectură al copiilor, calea copiilor spre cunoaștere.

Claudia Balaban a fost oaspete de onoare al Clubului BiblioSpiritus din cadrul Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alec Russo”, prezentând conferința cu genericul „Promovarea cărții pentru Copii vis-a-vis de participarea la Congresul al 30 - lea Mondial al IBBY în China și la Festivalul Internațional de Carte pentru Copii din Coreea” (25 mai 2007). Grație filmărilor pe care le-a efectuat în călătoriile sale, fotografiilor, slide-urilor, toți participanții au făcut un periplu virtual prin aceste țări,

cunoscând alte obiceiuri, culturi și modalități de dimensionare a cărții și a lecturii în diferite zone de pe mapamond. Am încercat cu toții un deosebit sentiment de mândrie pentru bibliotecarii care prin carte au dus imaginea Moldovei departe în lume.

În pofida vârstei, pe care nimeni nu o recunoaște, neobosita Claudia Balaban irizează jerbe de energie molipsitoare, generozitate întrupată în virtutea unui spirit puternic, capacitate determinantă de a se bucura și aprecia succesele altora.

La acest popas aniversar îi dorim doamnei Claudia Balaban sănătate durabilă, vigoare de primăvară, noi și remarcabile succese, multă fericire și satisfacții spirituale.

Vivas, crescas, floreas!

Semper sitis in flore!

Cu profund respect Echipa Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „A. Russo” pentru care semnează

Elena HARCONIȚA,
director

BIBLIOTECARUL NU ESTE UN DESTIN. EL ESTE DRUMUL SPRE LUMINĂ

*„Nicio sarcină nu are valoare și nu merită
mai multă onoare decât aceea pe care o îndeplinește
în serviciul tuturor un bibliotecar competent și serios”
Melvil Devey*

Astfel este Claudia Balaban, care pe parcursul anilor se manifestă ca un bun specialist în promovarea cărții și lecturii. Dumneai este una din cele mai impunătoare personalități ale domeniului biblioteconomic, o personalitate mai rar întâlnită în mediul intelectual, cu un dar și un har caracteristic neamului moldav. În tot ceea ce face manifestă responsabilitate, perseverență, profesionalism, fiind preocupată de modernizarea proceselor de lucru în domeniul respectiv. Prin diverse forme și metode de activitate dezvoltă creativitatea la beneficiari și contribuie la formarea unor personalități veritabile. Poedă cunoștințe temeinice în domeniul biblioteconomiei, promovând experiența de lucru prin intermediul publicațiilor de specialitate. Este o persoană modestă, omenoasă, inteligentă, insistentă, de o cumsecădenie deosebită, muncitoare, respectată de colegi și beneficiari. Doamna Claudia Balaban a stabilit o colaborare eficientă cu toți factorii decizionali în interesul beneficiarilor. Datorită dumneai, colaboratorilor Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” și, nu în ultimul rând, bibliotecarilor școlari, în fiecare an este organizat și desfășurat la nivel înalt Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret, Concursul literar „La izvoarele înțelepciunii” etc.

În ajunul jubileului frumos îi aducem cele mai sincere urări de sănătate, succese incomensurabile în promovarea culturii scrise, bucurii, recunoștință din partea celor care o admiră, o respectă, o apreciază. Razele speranței, dragostei și bunătății să vă însoțească mereu în drumul greu, dar nobil. Fie-vă sufletul oază nemărginită de lumină și înțelepciune, căci dumneavoastră sunteți cu adevărat producătorul inteligenței și spiritualității neamului nostru.

*Iustina FRANȚUZ,
Liuba ARION,
Ludmila VÂHRISTIUC,
Direcția Generală Educație, Tineret și Sport din municipiul Chișinău*

FEMEIE CU SUFLET MARE ȘI DĂRUIRE DE SINE

Prima dată am cunoscut-o pe dna Claudia Balaban în ianuarie 1971, când dumneaei prezenta raportul anual de activitate a bibliotecilor din Comrat la Ministerul Culturii, iar eu eram unul din reprezentanții Bibliotecii Naționale (pe atunci „N.K. Krupskaja”). De-a lungul anilor am colaborat în cadrul mai multor organizații de specialitate – CBN, ABRM, Saloane de Carte, activități în diferite comisii, nemaivorbind de bunele relații între Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, condusă de dna Balaban, și Biblioteca Republicană Tehnico-Științifică, iar mai târziu și cu Biblioteca AGEPI.

În acești aproape 50 de ani de activitate bibliotecară dna Claudia Balaban s-a manifestat în diferite ipostaze, în special ca un profesionist și manager de forță, dar și ca om de omenie. Profesionalismul, principialitatea, dăruirea de sine, om cu suflet mare – acestea sunt calificativele cele mai potrivite, după părerea mea, care îi caracterizează personalitatea.

Încerc să argumentez cele spuse mai sus cu exemple din propriile mele amintiri. Ori de câte ori ne întruneam în cadrul Ședințelor CBN sau al comisiilor ABRM, știam că trebuie să vin pregătit, cu propuneri argumentate, puse bine la punct. Așa a fost când lucram și la elaborarea Strategiei de dezvoltare a Sistemului Național de Biblioteci, și la Programul național de automatizare a bibliotecilor, și la organizarea primelor congrese ale bibliotecarilor din Republica Moldova, și în toate celelalte cazuri de colaborare profesională. Acest lucru mă disciplina foarte mult, știam că de „ochii dnei Claudia” nu scăpa nimic. Și când reușeam să realizăm, fie și parțial, cele schițate simțeam o profundă satisfacție și o bucurie de neredat.

Vizavi de dăruirea de sine a dnei Claudia, îmi aduc aminte de vara anului 1995 când dumneaei, împreună cu răposatul Train Brad (patriotul bibliotecilor basarabene), a organizat pentru învingătorii Concursului republican „Cel mai bun bibliotecar al anului” o călătorie în șapte județe ale Transilvaniei. Grupul includea vreo 15 bibliote-

cari din diferite biblioteci din republică. Trebuia de organizat transportul, cazarea în șapte orașe ale Transilvaniei, vizite în bibliotecile județene, programul cultural și încă multe alte lucruri. Acestea le-a putut face numai dna Claudia. Călătoria s-a realizat cu brio. Și până în prezent trăiesc cu acele sentimente de dragoste față de oamenii pe care i-am cunoscut, orașele Transilvaniei cu o arhitectură deosebită, peisajul de nedescris al meleagurilor românești.

Șirul exemplelor de acest gen l-am putea continua, dar aș vrea să vorbesc încă de o calitate a dnei Claudia Balaban, om cu suflet mare, receptiv la fapte bune și capabil să le aprecieze în mod respectiv. Iată amintirile ce le confirmă: dumneaei a fost aceea care a înaintat (fără să știu) persoana mea, în anul 1994, cu ocazia jubileului meu de 50 de ani, la distincția guvernamentală Medalia „Meritul civic”. Pentru mine a fost un gest de încurajare în activitatea mea profesională. Mi-a acordat un mare sprijin și atunci când am avut un conflict cu fosta conducere a Ministerului Economiei, privind statutul BRTȘ. Deci nu rămânea indiferentă la viața colegilor, venindu-le întotdeauna în ajutor, sprijinindu-i în soluționarea pozitivă a problemelor ce țineau de activitatea bibliotecară și personală.

Astăzi țin să-i mulțumesc dnei Claudia Balaban pentru ceea ce a realizat în acești ani pe tărâmul biblioteconomic, pentru susținerea acordată bibliotecarilor și tuturor celor ce o înconjoară.

Știu, doamnă Claudia Balaban, că și în prezent sunteți plină de idei, proiecte, visuri frumoase. Să vă dea Domnul multă sănătate, ca să puteți realiza cu succes tot ce v-ați propus.

La mai mult și la mai mare!

Petru RACU,
director al Bibliotecii AGEPI

UN GÂND ANIVERSAR PENTRU BIBLIOTECARUL PRINCIPAL DIN REPUBLICA MOLDOVA

Am cunoscut-o din auzite pe dna Claudia Balaban prin anul 1977, activând pe atunci ca bibliograf la Biblioteca Republicană pentru Copii „A. Pușkin”. Îmi făceam studiile la secția fără frecvență a Facultății de Biblioteconomie și Bibliografie a USM, de aceea aveam multe întrebări la kolegele cu experiență, deseori eram avertizată că nu vorbesc corect limba rusă, eram supusă unor încercări profesionale, pe care mă străduiam să le îndeplinesc cu succes.

Directoarea bibliotecii era o rusoaică, care se pregătea de pensionare. Personalul bibliotecii forfotea în discuții, unii regretând că pleacă actuala directoare, alții bucurându-se că va veni alta de undeva de la sudul republicii. Se vorbea prin ungherele bibliotecii: *Ați auzit cine va fi directoare? o moldoveancă!*

Soarta m-a impus în acel an să demisionez și să plec la Orhei, așa și nemaivăzând-o pe directoarea așteptată.

Am cunoscut-o personal pe dna Claudia Balaban abia în 1986, când am fost aprobată de către Ministerul Culturii în funcția de director al Sistemului centralizat de biblioteci din raionul Orhei.

Simțeam chiar o frică față de dumneaei, deoarece nu aveam experiență în management, trebuia să fiu supusă unei testări, unde era prezentă și dna Balaban. Îmi amintesc că a avut o atitudine colegială față de mine și alți colegi, uitându-se doar pe sub sprâncene la noi, că suntem tineri, fără experiență și avem un volum mare de muncă.

Apoi o vedeam pe la seminarele zonale, care se organizau anual până în anii '90. Auzeam, că este din zodia berbecului, de la nordul Moldovei, mândră, orgolioasă, dar și un specialist foarte bun. Fiind și eu din zodia berbecului și de la nordul Moldovei, cam cu aceleași calități, cu excepția de „*specialist bun*”, am început să mă apropii mai mult de dna Balaban, solicitându-i asistență de specialitate, consultanță în managementul bibliotecii „mele”.

Au trecut anii și m-am convins că dna Balaban nu s-a impus niciodată prin solemnitatea postului de mare specialist, prin gravitatea personalității sale, ci prin profesionalism, caracter, comunicare, cerințe, chemare, îndemn, sprijin, încurajare.

Astăzi, dna Balaban este un simbol, un nume, care este înscris cu litere mari în istoria bibliotecilor din Republica Moldova, datorită efortului, muncii asidue, crezului cu care a muncit și construit zi de zi. Zilnic se conformă cerințelor actuale, este un promotor al schimbărilor, speră și luptă pentru un viitor prosper al bibliotecilor din Republica Moldova.

Îmi este greu să-mi imaginez o întrunire profesională fără contribuția dnei Balaban, Salonul Internațional de Carte pentru Copii, Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova, recomandările metodologice, biobibliografiile scriitorilor pentru copii din Republica Moldova, publicațiile „Aniversări culturale”, „Cartea. Biblioteca. Cititorul”, elaborate la momentul potrivit și foarte utile pentru noi, bibliotecarii, caracterizând-o ca un perfect profesionist, cu responsabilitate, verticalitate, virtute, om al cuvântului și faptei.

Sușține și promovează noile generații de bibliotecari, încurajează tinerii să muncească în biblioteci, în deosebi pe cei din mediul rural, învățându-i să muncească cu dragoste și pasiune.

Dna Balaban este un model pentru mine, învățându-mă să deschid toate ușile, dacă o cer interesele instituției, să fiu responsabilă, să concurez cu cele mai mari biblioteci din Republica Moldova, mai mult să muncesc decât să vorbesc, îndemnându-mă mereu să o ajung din urmă.

Consider că dna Balaban este o femeie împlinită, nu este obsedată de vârstă, dirijează cea mai mare Bibliotecă, concurează cu tinerii specialiști, nefiindu-i teamă că va rămâne în urmă.

Dna Balaban s-a născut în cel mai frumos anotimp al anului – primăvara, poate de-aceea soarele răsare întotdeauna în zâmbetul dumneaei.

La frumoasa aniversare, ce bate la ușa vieții, vă urez, scumpa mea, multă sănătate, tărie, noi împliniri în muncă. Fie ca soarele să vă aducă în suflet și casă cât mai multă lumină și căldură.

La mulți ani!

Lidia SITARU,

director al Bibliotecii Publice Raionale „Alec Donici”, Orhei

ÎNCÂNTARE, GRATITUDINE, RECUNOȘTINȚĂ

Multe despre oamenii celebri din mileniile anterioare nu au ajuns până la noi. Păcat! Noi, generațiile de astăzi, simțim acest gol informațional și nu dorim să se întâmple și cu oamenii dragi nouă. Astăzi e un prilej minunat de a ne expune niște gânduri frumoase despre o Doamnă, demnă de toate laudele, care se numește CLAUDIA BALABAN.

Dar cum a fost începutul?

Prin anii '60 ai secolului XX, când eu numai mă născusem, într-o localitate situată la doar câțiva zeci de kilometri de satul său de baștină, unde tânăra Claudia își începuse cariera de muncă, nimeni nici nu-și imagina că peste ceva ani drumurile noastre se vor întâlni și dumneaei va deveni pentru mine un adevărat Dascăl.

Nu pot să spun cu exactitate de când vă cunosc. Încerc să aștern niște gânduri plăcute, fără a ține cont de o cronologie ori succesiune a faptelor. Țin minte doar că v-am cunoscut mai întâi din spusele ex-directorului de la Biblioteca Municipală din Bălți Ala Leț, atunci când ca tânăr specialist mi-am început cariera de bibliotecar la această instituție. Numele dumneavoastră era citat cel mai des de către profesioniștii din Bălți și eram foarte curioasă să vă cunosc măcar vizual. Nu îndrăzneam să mă gândesc la o cunoștință personală. Erați (și ați rămas) pentru mine un nume și o personalitate de valoare.

Am avut plăcerea să vă cunosc mai bine în 1991, la conferința de constituire a Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova, când noi, bibliotecarii, trebuia să alegem persoana care să ne reprezinte breasla. Atunci multregretatul Ion Madan cu voce fermă a spus: „Să fie doamna Balaban” și noi l-am susținut. Așa v-am cunoscut: tânără, frumoasă, binevoitoare, plină de optimism. După care au urmat multe întâlniri, discuții, activități etc.

Viața dumneavoastră o văd ca pe o cale binecuvântată de Dumnezeu. Puterea lui a fost chiar de la început, când ați venit pe lumea asta și mai apoi când v-ați format ca personalitate. Cred că v-a căzut un bilet fericit, ați avut parte de multe momente fericite și nu o dată ați repetat: „Nu am timp de pierdut să mă gândesc la lucruri

triste...”. Multe inițiative puteau să nu aibă sorti de izbândă, dacă dumneavoastră nu erați cine sunteți – om cu un caracter inovator pronunțat. Fără această capacitate nu există performanțe. De fapt, caracterul inovator este dat practic la toți o dată cu posibilitatea de a alege. Alegerea dumneavoastră, pe parcursul a multor ani de viață, a fost meseria, biblioteca, colegii și prin aceasta este spus totul.

Printre dascălii mei, nu numai în plan profesional, dar și în multe întrebări de viață, doamnă Claudia, sunteți printre cei mai apreciați. Vă sunt o elevă recunoscătoare și în sufletul meu este loc doar pentru respect și recunoștință.

Zinaida DOLINȚĂ,
director al Bibliotecii Municipale „Eugen Coșeriu”, Bălți

O FILĂ DIN CARTEA AMINTIRILOR SAU O ANIVERSARE REMARCABILĂ ÎN LUMEA CĂRȚII

După ce ne-am făcut bilanțurile și socotelile cu anul care tocmai s-a sfârșit, am început să căutăm, să citim, să ne interesăm ce ne rezervă astrele pentru anul care a început. Surprinzător de promițător pare a fi Anul Iepurelui, un an al păcii și al liniștii, al calmului și al bunăstării. Nu credem să se fi aranjat atât de temeinic lucrurile încât să nu ne mai agităm și să așteptăm rezolvarea de la sine a problemelor rămase din 2010. Ce știm sigur, este că anul 2011 va fi pentru noi un an al amintirilor. Cei 20 de ani de independență ai țării, pe care îi vom marca, se împletesc cu o mulțime de alte evenimente care au demarat în acel an istoric: primul simpozion *Anul Bibliologic*, inaugurarea primei biblioteci de carte românească, constituirea Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova, o mulțime de proiecte promițătoare concepute și lansate de bibliotecarii care pe atunci aveau 35-40 de ani.

Dar anii au trecut cu o viteză galopantă și a venit vremea să deschidem *Cartea Amintirilor* și să citim despre cei care vor rămâne înscriși în letopisețul profesiei de bibliotecar. Blogurile și publicațiile de specialitate au început în forță omagierea colegilor de primă mărime, care se află pe întâiile file ale calendarului. Dar se apropie luna aprilie, iar noi ne-am obișnuit cu toții că în aprilie în Chișinău se vorbește la fiecare pas despre cartea pentru copii. Luna aprilie a acestui an ne va aduna nu doar la Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret. Luna aprilie ne aduce și o aniversare remarcabilă în lumea bibliotecară, iar în centrul evenimentului se află un om, un bibliotecar care a făcut din profesie mai mult decât o pasiune.

Despre doamna Claudia Balaban nu se poate vorbi la singular. Domnia sa nu este pur și simplu o persoană, un bibliotecar sau un conducător, este mai degrabă o instituție, în spatele căreia se află o istorie, iar istoria înseamnă oameni, evenimente și, mai ales, fapte.

Fiind conștientă că trebuie să adunăm toate faptele bune într-un buchet de cuvinte și să-i dedicăm la ceas aniversar elogiul și aprecieri, am scos și noi penițele din teacă și am scris. Am citit și am recitat, apoi am renunțat. Ne-am dat seama că a scrie despre doamna Claudia Balaban, înseamnă a ne povesti viețile. Pentru fiecare dintre noi, semnatarele acestor rânduri, Biblioteca „Ion Creangă” a fost primul loc de muncă, iar doamna Claudia a fost primul nostru director. E ca și cum ar trebui să scrii despre prima învățătoare, despre școala în care te-ai format. La „Creangă” am învățat meseria de bibliotecar și am avut primele satisfacții profesionale, în sălile de lectură ale bibliotecii unele dintre noi ne-am crescut copiii, aici am legat o mulțime de prietenii și relații de colaborare, am cunoscut toți scriitorii pentru mari și mici, de aici a plecat interesul pentru literatură și cultură în general.

Am decis, așadar, că elogiul nostru va fi de altă natură, vom scrie în *Cartea Amintirilor*, despre care pomeneam mai sus, și o vom face în ordinea lucrurilor care s-au întâmplat din 1978 încoace, iar aceasta înseamnă aproape jumătate din întreaga istorie a Bibliotecii „Ion Creangă”. Grea sarcină...

Fiecare dintre noi a ajuns după facultate la Biblioteca Republicană pentru Copii „A.S.Pușkin”.

Tatiana Costiuc: Prima am fost eu și insist asupra acestei titlaturi, pentru că biblioteca, care devenise primul meu loc de muncă, în 1976, era o bibliotecă rusească din talpă până în creștet: colecțiile, în procent de 95%, erau constituite din carte în limba rusă, personalul, cu mici excepții, era rusofon, la conducerea bibliotecii și a secțiilor de specialitate erau numai vorbitori de limbă rusă. Norocul, însă, mi-a surâs de la bun început, când am fost repartizată în *Secția de educație estetică* și am avut-o ca șefă pe Irina Podrajanski, doamnă de o aleasă cultură și o foarte bună profesionistă, care m-a adoptat imediat și mi-a spulberat definitiv starea de timorare, iar astăzi aş avea să-i dedic numai cuvinte de mulțumire și admirație, pentru că este și ziua dânsei de naștere și rotunjește aceeași vârstă cu omagiata noastră.

Când m-am întors din concediul de maternitate, Irina Alexandrovna mi-a comunicat nerăbdător că avem o directoare nouă – o tipă foarte bine, cu un ten impecabil, tânără, energică și pusă pe fapte mari. Mai târziu aveam să remarc că, fiind de aceeași vârstă cu directoarea, șefa mea îi urmărea foarte critic fiecare pas, îi observa fiecare rid de expresie, îi analiza fiecare cuvânt și decizie. Cu atât mai importante erau aprecierile pe care i le făcea, acestea venind oarecum din partea unei rivale: „Da, este de admirat, nimic de comentat”.

Așadar, după prima discuție cu proaspătul director, i-am dat dreptate șefei mele, am înțeles că s-a zis cu liniștea Bibliotecii „Pușkin” și am început să mă conformez noilor reguli. Iar acestea erau, de la o zi la alta, tot mai exigente și destul de greu de digerat. Programul zilei era împărțit pe ore și minute, pentru prima dată am început să ținem evidența strictă a activității zilnice, despre care mai târziu aflam că aceasta era fotografia zilei de muncă, un element extrem de important pentru activitatea managerială. Întocmeam programe și rapoarte individuale de activitate, zilele de

luni erau emoția vieții, pentru că aveam ședințe de specialitate cu tot personalul și ferească Dumnezeu să fi întârziat cineva, iar evaluările secțiilor la consiliile de administrație și deciziile aprobate despre îmbunătățirea activității în fiecare secție erau cireașa de pe tort. În curând, liniștea bibliotecii a fost tulburată capital, pentru că au început marile schimbări: în doi ani s-a renunțat la sobele de teracotă și la gălețile de cărbuni, la mobilierul antic din săli și birouri, la singurul telefon public agățat pe peretele din hol, de unde aflai toate rețetele de bucătărie și valorile tensiunii arteriale ale celor din familiile salariaților. S-au dărâmat pereți, s-au recompartimentat și amenajat spații, biblioteca a căpătat un aspect modern pentru acei ani. La secția pentru copii mici a fost montat un basorelieu reprezentând o scenă din poemul „Andrieș”, lucrare executată de Fondul Artiștilor Plastici, iar la intrarea în secție și-a găsit adăpost celebra capră cu trei iezi. Erau primele semne de transformare a bibliotecii, care a continuat cu schimbarea politicii de personal, poate cel mai sensibil aspect, urmărit cu atenție și din interior, și din exteriorul instituției. Calm, dar cu tenacitate, încet-încet la cârma serviciilor de specialitate au început să fie promovați tinerii bibliotecari de naționalitate băștinașă. Scriitorii de limbă română erau tot mai prezenți la activitățile de promovare a cărții naționale. Biblioteca „A.S. Pușkin” se transforma în Biblioteca „Ion Creangă”, trebuia doar așteptat momentul pentru schimbarea numelui. Iar vremurile s-au dovedit a fi benefice pentru noi, perestroika lui Gorbaciov ne-a dat curaj și ultimii ani ai deceniului opt au constituit cu adevărat perioada de avânt a activităților culturale și a satisfacțiilor profesionale deosebite. Limba română se instala cu încredere la loc de cinste în documentele oficiale, la ședințele de specialitate și la adunările generale ale personalului. A circulat ceva timp prin urbe povestea dictărilor de limbă română, organizate pentru întreg personalul Bibliotecii „Creangă”. Argumentele directorului erau cât se poate de convingătoare și nu lăsau loc de comentarii: acestea sunt cerințele timpului pe care îl trăim și trebuie să ne conformăm fără discuții.

Era și perioada schimbului de generații, plecau în pensie bibliotecarii trecuți de cincizeci, iar în locul lor veneau tineri specialiști formați pe băncile facultății, alte mentalități, alt comportament. *Serviciul metodic*, considerat ani de-a lungul creierul instituției, s-a pomenit în 1988 cu tot personalul schimbat. Eu am preluat conducerea acestui serviciu la început de an, iar în luna august s-au adăugat încă doi metodiști, dintre cei mai buni absolvenți ai facultății – Natalița Cheradi și Jenica Bejan. Nouă ne-a revenit rolul regândirii și reorganizării activității metodice în bibliotecile pentru copii, iar din partea conducerii am avut tot sprijinul și toată libertatea de concepere și acțiune.

Natalia Cheradi: Și pentru mine este la fel de dificil să scriu despre primele experiențe, primul loc de muncă, primul director...

Orice om pe pământ trebuie să învețe. Și nu este vorba despre școală, universitate, ci de învățarea pe parcursul întregii vieți, chiar dacă uneori uităm învățămintele. Însă primele impresii și trăiri rămân vii pentru totdeauna. Poate că amintirile mele vor

părea un pic ciudate, dar sunt sincere. Ceea ce s-a întâmplat cu mine în Biblioteca „Ion Creangă” a fost o poveste frumoasă.

Eu am fost a doua (ceva mai încolo veți afla de ce), chiar dacă am venit o dată cu Jenica Bejan la *Biblioteca Republicană pentru Copii* (pe atunci „A.S. Pușkin”), la 1 august 1988. Am prins transformările radicale în această bibliotecă, intensificate o dată cu deșteptarea noastră națională. De atunci a trecut mult timp, dar nu putem uita că ușa acestei biblioteci, pentru noi amândouă, nu s-a deschis atât de ușor... Totul s-a întâmplat ca într-o poveste.

„Dacă n-ar fi fost Zâna, n-aș fi deschis ușa...”. Zânele întotdeauna au soluțiile esențiale pentru dificultățile și impasurile inevitabile, de care este asaltat cel care doarește cu adevărat ceva. S-a întâmplat exact ca în povestea despre cum poți obține cele dorite... Tinker Bell, o zână creată de J. Barrie, a găsit o oglindă magică, care îi îndeplinea dorințele. Și eu cu Jenica Bejan aveam nevoie de un miracol pentru a rămâne în Chișinău după absolvirea universității. În ultimul an, când se făcea repartizarea, am fost îndreptate la Biblioteca Academiei de Științe. Însă, înainte de examenele de stat, am fost respinse din simplul motiv că nu aveam viză de reședință în capitală. Mulți dintre tinerii noștri colegi nu vor înțelege despre ce este vorba, dar noi am prins sistemul sovietic, când, nici pe departe, nu aveai libertatea de a alege un loc de muncă. Atunci am mers la toți directorii bibliotecilor mari din capitală (cu excepția doamnei Balaban), dar fără izbândă. Am fost chemate la Ministerul Culturii și am ales Sistemul Centralizat de Biblioteci din Cahul, pentru că era mai aproape de satele noastre de baștină.

Dar a venit și ziua când a apărut cea cu oglinda magică și s-a îndeplinit dorința noastră. Doamna Claudia, în calitate de președinte al comisiei de examinare, a vorbit la superlativ despre teza mea de licență și m-a întrebat care sunt planurile mele...

După ce mi-a propus să vin să lucrez la biblioteca pe care o conducea, i-am spus că nu am viză de reședință și că nu cred că această problemă poate fi rezolvată de cineva. Zâna a zâmbit și a zis că pentru ea nu există imposibilul și că îi plac dificultățile. Mi-a cerut doar trei zile..., ca în poveste. Și peste trei zile s-a produs minunea, eu am rămas în Chișinău și bucuria mea era nemărginită!

Profesorii noștri, Nelly Țurcan și Liuba Karnaeva, când au văzut că Zâna este „veritabilă”, au propus-o și pe Jenica Bejan. Sunt convinsă că, tot ce am obținut în profesie mai târziu, îi datorăm doamnei Claudia, care ne-a deschis ușor „ușa fermecată” și ne-a lansat în această lume minunată a cărții și a informației. Recunosc că am avut o singura șansă – cea oferită de doamna Balaban.

Au fost multe întâmplări frumoase în această bibliotecă: de la „Lansarea tinerilor bibliotecari” până la Podul de Flori, de la prezentări de cărți noi până la spectacole și show-uri pentru copii. Despre multe aș povesti și cert este că, acum, peste mulți ani, pot să afirm că a fost cea mai fericită perioadă din viața mea. Pentru că aveam alături oameni minunați de la care am învățat multe. Am fost o echipă de metodiști foarte creativă, condusă de Tatiana Costiuc.

În bibliotecă existau și niște reguli ciudate (în concepția mea). Fiecare subdiviziune avea un telefon fără disc cu numere, prin care se făcea legătură directă cu doamna directoare. Era interesant, că avea dreptul să ridice receptorul doar șeful de serviciu. De ce zic că e ciudat, pentru că noi, metodiștii, ne aflam peste perete de doamna Balaban și în biroul ei ușa tot timpul era deschisă. Era suficient să strigi mai tare ca șeful să se prezinte în fața directoarei. Sunetul aceluia telefon mă deranja enorm, nu-l suportam, mai ales atunci când suna în lipsa Tatianei. Până în prezent nu înțeleg ce se întâmpla dacă ridica altcineva și nu șeful subdiviziunii?

De ce mi-am amintit de acest atribut din trecut? Pentru că astăzi acesta simbolizează plecarea mea de la Biblioteca „Ion Creangă”. Pentru mine s-a terminat totul când Tatiana Costiuc a acceptat propunerea lui Alexe Rău să treacă la Biblioteca Națională. Cred că și doamna Balaban era într-un tumult de sentimente, dar vroia să se arate puternică și neclintită. I-a zis Tatianei: „Dacă ei cu tine vreo una, mă supăr”. Era vorba despre mine și Jenica. Tatiana, dând cuvântul că va pleca fără „adepti”, a întrebat-o: „Cine va fi șeful metodiștilor?”. Doamna Claudia a găsit o soluție genială: „Cine va răspunde primul la telefonul șefului”. Cea care a ridicat receptorul a fost Jenica...

Sunt sigură că doamna Balaban este fericită că toți acești ani Jenica a fost alături de ea la bine și la greu, împreună au realizat sute de proiecte ambițioase. Eu am plecat după Tatiana, apoi fiecare dintre noi a plecat mai departe în căutarea noilor „uși”, dar totdeauna cu o căldură deosebită ne amintim de prima bibliotecă unde am lucrat.

După anii parcurși, pe doamna Balaban o asemăn cu o Zână care săvârșește mai multe încercări supraomenești, dar, totuși, și zânele bune au limite în bunăvoință și uneori pedepsesc, îndeosebi pe cei care le calcă un tabu declarat...

A fost odată ca niciodată, că dacă nu ar fi fost nu s-ar fi povestit...

A fost o invitație la creativitate adresată nouă, tinerilor specialiști, un îndemn să ne creăm propriile noastre narațiuni. La Biblioteca „Ion Creangă” am învățat gramatica fanteziei, procedeul principal bazat pe „proiectarea principiului echivalenței de pe axa selecției pe axa combinatorică”. Nu zâmbiți, este doar o modalitate mai tehnică de a descrie asociațiile care se stabilesc între conceptele care stau la baza unei povești. De atunci și până în prezent utilizez cu succes *binoamele fantastice* ale lui Gianni Rodari și mă aventurez în proiecte noi, descoperind magia oamenilor care știu să viseze.

Pentru mine, doamna Balaban rămâne omul care știe să viseze, care face multe lucruri bune pentru copii, și nu doar pentru ei, ci pentru toți cei care au păstrat în suflet sentimentul copilăriei, pentru cei care înțeleg esența copilului, cei care sunt fericiți că au învățat adevăruri în copilărie.

Soarele și cerul înseamnă puțin fără capacitatea de a visa. Există, de fapt, oameni care văd și simt puțin, dar sunt și cei capabili să vadă stele într-un desen realizat de un copil cu cretă pe o umbrelă veche. Ca să vorbești despre stele trebuie să le vezi... să le vezi și să le dăruiești altora....

Eugenia Bejan: După o lună și ceva de încercări disperate de a găsi o rudă cât de îndepărtată, care mi-ar putea oferi viză de reședință la Chișinău, eram gata să capitulez și să plec să lucrez într-o bibliotecă din Cahul. Directoarea bibliotecii raionale de acolo

ne avertizase pe mine și pe Natalița că vom fi repartizate în sate. Dar destinul m-a adus la Biblioteca „Pușkin”. Eram pe atunci o fire foarte timidă și îmi amintesc cât de tare îmi bătea inima când am intrat în biroul doamnei Claudia Balaban pentru prima dată. Dar am ieșit de acolo zburând, pentru că la 1 august 1988 mă puteam prezenta la serviciu, fără a avea neapărat blestemata viză de reședință.

M-am atașat implacabil de această instituție și, chiar dacă am avut propuneri ademenitoare de a pleca în altă parte, nu am acceptat. De fiecare dată, îmi era greu să-i comunic vestea doamnei directoare, dar, la fel, de fiecare dată, ea mi-a zis: „Tu trebuie să decizi, dar gândește-te bine care sunt avantajele și dezavantajele schimbării.” Și de fiecare dată, ajungeam la gândul că, cel mai important dezavantaj era să pierd o anumită libertate, pe care mi-a oferit-o întotdeauna doamna Claudia Balaban. Este dificil să explic despre ce fel de libertate este vorba, dar este ceva apropiat de libertatea de a fi tu însuți, de a nu renunța la concepțiile tale. Desigur, a trebuit uneori să mă conformez situației, dar am avut mereu libertatea de a crește profesional.

Experiența acumulată alături de doamna Balaban mi-a modelat în mare măsură caracterul, m-a ajutat să cred mai mult în capacitățile mele creative și organizatorice. A fost un moment, chiar la începutul carierei mele profesionale, când m-a certat și m-a făcut să plâng, pentru că nu reușeam să prezint în termenul stabilit o lucrare metodică. Lecția pe care mi-a dat-o este că de felul tău de a munci depind mulți alți oameni.

Deși eram la etapa de debut în meserie, mi-a acordat un bonus de încredere și m-a însărcinat să moderez prima ediție a Concursului literar „La izvoarele înțelepciunii” în 1990, prezentarea expoziției „Lecturile copilăriei” și a multor altor activități.

Doamna directoare m-a convins să investesc o parte din modestul meu salariu din 1997 în studierea limbii engleze. Cunoașterea acestei limbi mi-a deschis în față multe uși, mi-a facilitat implicarea în nenumărate proiecte și m-a ajutat în comunicarea cu partenerii străini.

Suntem două temperamente diferite, chiar opuse, avem vârste diferite, despre multe lucruri avem păreri diferite, dar toate acestea nu ne-au împiedicat să muncim împreună, să ajungem la compromisuri și să ne bucurăm atunci când am avut succes.

Nu știm cât de în serios a luat doamna Claudia prezicerile *Anului Iepurelui*, despre care vorbeam la începutul acestor confesiuni, nu știm ce planuri își face, dar nu credem deloc că va avea parte de un an al liniștii și al calmului. Pentru că la planurile pe care le are, vom veni și noi cu o *Fișă a postului* și îi vom adăuga sarcini concrete.

Doamna Claudia va trebui să scrie. Despre secretele meseriei și metodele de management, pe care le-a aplicat de-a lungul carierei. Cineva va zice că nimic nu ar fi realizat dacă nu ar fi avut în spate o echipă de toată lauda. Este foarte adevărat, dar istoria cunoaște atâtea cazuri când un lider bun poate ridica o instituție la rangul celor de referință, iar un lider slab o poate ruina cu tot personalul de nota zece din spate. Un manager nu poate fi pe placul tuturor, pentru că, atunci când ți-e viața mai dragă și zici că ai realizat tot ce ți-ai propus, el vine cu alte idei noi și nu te lasă să

trăiești liniștit. Numai că aceste aprecieri vin cu anii, cu experiența, când realizezi că managementul nu este un concurs de popularitate și, dacă vrei să reușești, trebuie să fii în continuă căutare de lucruri noi, pentru că, dincolo de orice punct de sosire, te așteaptă altul de plecare.

Doamna Claudia va trebui să scrie despre cum poate rezista o instituție în diferite etape de dezvoltare a societății, cu urcușuri și coborâșuri, și nu oarecum, ci cu o verticalitate de invidiat, cu noi și noi proiecte, unul mai ambițios decât altul. Despre cum se poate dezvolta o instituție într-o perioadă de criză și care sunt metodele de atragere a fondurilor și a sponsorizărilor de la societăți și persoane care poate nicidecum n-au călcat pragul bibliotecii. Despre cum poate o instituție să se impună în viața comunității locale și, mai ales, în comunitatea internațională, promovând cartea națională la ea acasă, dar și departe de hotarele ei, cum multe țări mari nu reușesc să o facă. Doamna Claudia va trebui să scrie cum se poate ridica statutul unei profesii, transformând-o dintr-o cenușăreasă într-o doamnă respectată, ascultată și apreciată.

Omagiata noastră ar putea să scrie și o carte pentru doamne, astfel am putea afla și noi câte ceva din secretele frumuseții, rețete naturiste pentru ten, rețete de bucate, murături și vin natural, cum să îngrijești o grădină de flori și să amenajezi o casă de vacanță. Iar dacă va dori să scrie pentru micii cititori, pe care i-a păstorit zeci de ani, poate scrie o carte de povestiri și amintiri despre copilăria sa. Calitățile de lider le avea încă de pe atunci, când prindea toate fetițele din vecini, le freca urechile cu sare și le făcea găuri pentru cercei, ca să fie cele mai frumoase din sat.

Suntem aproape convinse că tema principală a scrierilor doamnei Claudia Balaban va fi constelația copilăriei. Și dacă autoarea nu va putea să-i facă pe toți fericiți în cărțile ei, cu siguranță, își va imagina o lume nouă, corectă, ordonată, veritabilă, așa cum trebuie să fie în concepția ei.

De obicei, steaua face parte dintr-o constelație, iar în orizontul ei este loc pentru noi stele și constelații întregi. Așadar, povestirile ei se vor termina numai cu bine, cum este normal să se termine orice poveste: real și fabulos. Îi propunem ca titlul primei cărți să fie: „Dacă aș fi o Zână...”

La ceas aniversar, noi îi dorim să aibă drumul presărat cu florile recunoștinței celor care au crescut și învățat în sălile bibliotecii, cu admirația sinceră a celor care au învățat meserie alături de ea, cu prietenii pe care le-a cultivat acasă, în foarte multe biblioteci din Țară și departe de hotarele ei.

La mulți ani, dragă doamna Claudia!

Multă sănătate, putere de muncă, multe planuri și tot atâtea realizări de succes!

Serviciul Metodic, 1988–1992:

Tatiana COSTIUC,
Biblioteca Județeană „O. Goga” Cluj
Natalia CHERADI,
Biblioteca ASEM
Eugenia BEJAN,
BNC „Ion Creangă”

O VIAȚĂ DĂRUITĂ CĂRȚII

Despre doamna Claudia Balaban pot spune doar cuvinte alese, care să fie pe potriva calităților ei personale și a lucrurilor ce le-a făptuit. Frumosele ei calități, conturate în timp, s-au manifestat și în anii de când am devenit buni prieteni. Am cunoscut-o, acum 15 ani, când ne-a invitat, pe mine și pe soția mea Alexandrina, redactor-șef al revistei pentru copii și adolescenți „a”MIC” la jubileul de 5 ani ai Filialei BJ „Gh. Asachi” Iași și BNC „Ion Creangă” Chișinău. Atunci am schițat împreună unele proiecte de colaborare care, peste ani, s-au extins și aprofundat. Și dacă prietenia și colaborarea dintre noi au cunoscut ascensiuni, iar uneori și momente de respiro, doamna Claudia Balaban nu s-a schimbat. Tot comunicativă și întreprinzătoare, și exigentă, și perseverentă a rămas.

Pe lângă calitățile ei observabile, doamna Claudia Balaban are și niște însușiri mai aparte. E vorba de talentul ei de organizator. Modul în care reușește să aranjeze lucrurile, activitățile, să mobilizeze oamenii e cu totul și cu totul deosebit. Nu cunosc vreo manifestare, organizată de Domnia sa, care să nu se fi încununat de succes, fie că acestea erau simple lansări ori prezentări de carte, fie că erau concursuri internaționale sau întâlniri cu personalități marcante ale culturii noastre. E vorba și de deschiderea și devotamentul pe care îl demonstrează în relațiile cu oamenii. Cine este prieten cu doamna Claudia Balaban știe că prietenia ei e sinceră, temeinică și fidelă: când află că-ți este greu, îți întinde o mână de ajutor; când te vede fericit – se bucură alături de tine.

Dar ceea ce aș vrea să subliniez în mod special e faptul că doamna Claudia Balaban stăpânește un dar aparte, numit și dragoste de Carte. În baza ei și-a construit și profesia, și cariera, și viața. S-a înrudit cu Cartea, din câte știu, de pe când era micuță și i-a rămas devotată până acum. Călăuzită de acest sentiment, doamna Balaban a reușit să realizeze mai multe proiecte frumoase, dar, în același timp, i-a ajutat și pe cei din jur să se folosească de splendoarea lor. A modificat imaginea bibliotecii, structura și conținutul fondului de carte, a lansat conceptul unui nou tip de bibliotecă – Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” – pe care a transformat-o într-un adevărat Templu al Culturii, sub cupolele cărui se adună sute de mii de cititori tineri. A inaugurat la Chișinău *Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret*, care în acest an a ajuns la a cincisprezecea ediție. A organizat sute de lansări și prezentări de carte, aducând în fața a mii și mii de copii scriitori, compozitori, artiști plastici, editori etc.

Pe parcursul a peste jumătate de secol, doamna Claudia Balaban a activat mereu sub semnul generozității, îndemnându-i, de fiecare dată, pe cei care au beneficiat de generozitatea ei, să dăruie și ei altora ceva. În acest scop a fondat Cenaclul de creație a copiilor „La Creangă”, unde micii creatori sunt inițiați în tainele scrisului. Tot în acest scop a lansat ideea proiectului cărții-surpriză, pe care, editând-o din sponsorizări, o oferă copiilor participanți la Salonul de Carte. Am reacționat și eu la acest îndemn și am instituit Premiul *Grigore Vieru* pentru poezie; am editat gratis materialele promoționale (afișele, mapele, diplomele, programele-catalog), almanahul

La Creangă, tipărint totodată și 9 din cele 14 cărți-surpriză, inclusiv: *Știuca la școală* de Arcadie Suceveanu (2002), *Aproape trei cai* de Ion Hadârcă (2003), *Învățăminte din vorbă cu Minte* de Aurel Scobioală (2004), *Templul Bunătății* de Aurelian Silvestru (2005), *Domnița-Păstoriță* de Claudia Partole (2006), *O furnică în bibliotecă* de Vasile Romanciuc (2006), *Trei Urși* de Lică Sainciuc (2008), *Sfredeluș* de Aureliu Busuioc (2009), *Melcii nu citesc ziare* de Ianoș Țurcanu (2010).

Uneori, activitățile organizate de doamna Claudia Balaban se desfășoară sub semnul filantropiei. Prin contribuția ei directă, în fondurile bibliotecilor raionale și sătești, au ajuns donații valoroase de carte. La inițiativa ei s-au organizat numeroase excursii pentru copiii basarabeni în România pe locurile crengiene.

Pe durata acestor ani, s-a stabilit o frumoasă relație între revista „a”MIC” și Biblioteca Națională pentru Copii. Biblioteca abonează publicația noastră încă din 1994, în fondurile ei păstrându-se întreaga colecție a revistei. În anul 2003, în cadrul Salonului de Carte de la Iași, revistei i s-a decernat Premiul special al Bibliotecii ieșene „Gh. Asachi”. Timp de mai mulți ani, Biblioteca și colectivul redacției au inițiat și desfășurat acțiuni educativ-culturale importante, dintre care amintesc aici concursurile *Descoperă povestea prin teatru*, *Enter pe Carte*, *Părinții, bunicii și eu*, *prieteni ai cărții suntem* etc.

Firește, colaborarea noastră cu doamna Claudia Balaban a fost, este și va fi reciproc avantajoasă. Multe dintre ideile noastre comune au prins viață și au devenit utile societății, mai ales copiilor și adolescenților, care au avut norocul să beneficieze de roadele acestei colaborări.

Aș vrea și pe această cale să-mi exprim sincera admirație pentru tot ceea ce a reușit să înfăptuiască doamna Claudia Balaban pe parcursul fructuoasei și minunatei ei vieți personale și profesionale și să-i urez sănătate, prosperitate și realizări strălucite.

Alexandru RUSU,
fondatorul și directorul Firmei
Editorial-Poligrafice „Baștina-RADOG” S.R.L.
și al revistei „a”MIC”

CARTEA NE ADUNĂ ÎNTR-O „SIMȚIRE”

Știu că doamnei Claudia Balaban îi plac mult florile – nu departe de Chișinău, grădina ei, îngrijită cu dragoste, seamănă cu o insulă multicoloră și înmiresmată... Am senzația că aceste flori sunt, de fapt, o „traducere” – caldă și plină de lumină – a sufletului generos al Domniei sale...

În anii de când o cunosc pe doamna Claudia, n-au încetat să mă uimească energia, tenacitatea, dăruirea sa, care au făcut din Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” o instituție unde copiii, după cum zic ei înșiși, vin *ca acasă*. Nicăieri, la nicio altă bibliotecă de la noi, nu vor găsi atâta carte românească de valoare...

Există un cuvânt care, atunci când prietenii vorbesc despre doamna Balaban, nu poate fi ocolit nicidecum. Acesta este cuvântul *caracter*. Domnia sa este un om care știe să-și realizeze visurile... Vorbele care nu se transformă în fapte nu fac nici doi bani... În primul rând, grație eforturilor dumneaei are loc la Chișinău, în fiecare primăvară, al 15-lea an, Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret, la care participă toate editurile din țară, multe edituri din străinătate. Chiar de la prima ediție a Salonului a devenit clar că suntem pe drumul cel bun – editurile au început să acorde o atenție mai mare cărții pentru copii... S-a inclus în această competiție editorială sănătoasă (ai cărei câștigători, de fiecare dată, sunt copiii) și *Prut Internațional*. Este incontestabil aportul doamnei Balaban în promovarea lecturii și a cărții aici, acasă, dar și în promovarea literaturii noastre pentru copii și a editurilor din Moldova în toată lumea. În 2002, când am fost invitați pentru prima dată să participăm la Congresul Mondial al Consiliului Internațional al Cărții pentru Copii și Tineret, am prezentat trei cărți, care au fost premiate la diferite compartimente. Ne-am bucurat mult, desigur. S-a bucurat mult și doamna Claudia – bucuriile noastre, ale editorilor, sunt și bucuriile ei...

Felicitări, la mulți ani, doamnă Claudia! Și... sunt sigur: simțiți că bucuriile dumneavoastră sunt și bucuriile noastre. Dar și grijile, și neliniștile, și speranțele dumneavoastră sunt și ale noastre...

CARTEA este cea care ne adună într-o „simțire”.

Sănătate, succes!

Oleg BODRUG,
deputat în Parlamentul RM, editor

AMBASADORUL

Se împlinesc aproape 10 ani de când am cunoscut-o pe dna Claudia Balaban, în triplă ipostază: director al Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”, președinte al Secției Naționale IBBY și mentor al Salonului de Carte pentru Copii de la Chișinău.

M-au impresionat încă de atunci puternica personalitate și caracterul ei deosebit, capacitatea de a construi relații profesionale și interumane durabile. Într-un domeniu atât de sensibil și de vitregit de soartă ca acela al culturii scrise, ea a reușit să aducă la nivel de performanță biblioteca, fundația, salonul, secția IBBY, revista, precum și toate colectivele și programele pe care le-a inițiat sau pe care le-a condus.

Zilnic, cu un tonus molipsitor și cu o perseverență rară, dna Claudia Balaban a înrolat colaboratorii, breasla, opinia publică și autoritățile Moldovei în nobila misiune de promovare a literaturii pentru copii și tineret. Având și un magnet sufletesc irezistibil, ea a reușit să atragă, prin eforturi personale și de echipă, oameni de valoare, resurse materiale și financiare pentru proiectele demarate, făcând ca Moldova să fie un model pentru România în această privință.

Dacă ar trebui să fac o fotografie acestui om, eu aş vedea o variantă în 3D, adică de trei ori **demnă**:

- **De admirație.** Muncește ca nimeni altul, se luptă cu greutatea și mentalitățile, se implică în toate demersurile breslei și ale culturii, se zbate să găsească soluții și chiar le găsește.
- **De respect.** Cere și i se oferă seriozitate, aplică înalte standarde profesionale și de comportament, ține pasul cu noul și răspunde tuturor provocărilor. Este profund angajată în tot ceea ce face și se ambiționează să aibă încredere în oameni.
- **De iubirea noastră.** Deoarece este ea însăși îndrăgostită de oameni, de muncă și de viață, oferindu-ne zilnic exemplul luptătorului pentru mai bine și pentru mai frumos, noi o iubim cu prietenie, cu admirație și cu respect.

Dintre toate imaginile pe care le am cu dna Claudia Balaban, una îmi vine în minte adesea: aceea când cară de peste țări și mări, ca o furnică, materiale și cărți pe care le pune la dispoziție, cu generozitate celor din Chișinău, sau pe care le duce la forumuri internaționale, unde este ascultată cu interes, spre a face cunoscute eforturile Moldovei pentru promovarea cărții și lecturii în rândul copiilor și tineretului.

Având în vedere toate acestea, aş propune ca, alături de toate onorurile cu care a fost gratulată datorită prodigioasei cariere de manager cultural, să i se acorde, pe viață și dincolo de ea, titlul de Ambasador al cărții pentru copii și tineret.

La mulți ani, cu sănătate, Excelența voastră, doamnă Ambasador!

Claudiu ISTRATE,
director executiv IBBY România

DE LUMINAREA SUFLETULUI

Copiii sunt adevăratele comori ale vieții omenești. Dacă la nașterea fizică a unui copil participă doar părinții, apoi la înfiriparea spiritului unei ființe fragede, care este o creație de mare finețe, gingășie, dar și responsabilitate, sunt mai mulți participanți.

Primii cultivatori ai binelui în sufletul copilului sunt, de asemenea, părinții (cu rare excepții). Din sufletul mamei, cu ochii mamei, cu vocea mamei, prin gingășia și bunătatea mamei, începe creșterea spirituală a copilului. Apoi vine școala, poate cu mai puține sensibilități emoționale, dar cu mai multe și insistente eforturi în formarea cugetului. Pe lângă experiența personală a părinților și a dascălilor, în marea și delicata operă de formare a unui suflet blajin și a unui cuget activ, un rol deosebit îi revine cărții. Cartea, acest adevărat tezaur al bunătății și spiritualității umane, rămâne un factor decisiv în crearea și educarea intelectuală a copilului.

Promovarea cărții, ca cel mai eficient factor de formare a unei ființe umane cu cele mai rafinate și înălțătoare calități sufletești, acum, în epoca dominației imaginii

(televiziunii, filmelor), este o activitate pe puterea și voința numai a unor firi devotate și înzestrate cu spiritul jertfirii de sine întru binele generației viitoare.

Pentru ca adevăratele comori, de înțelepciune și spiritualitate ale umanității înveșnicite în cărți, să devină o bogăție a copilului, cineva trebuie să deschidă nu doar cărțile, dar și sufletul, mintea copilului către aceste comori. Cel povățuitor, deschizător de căi către comorile cărților poate fi doar o fire iubitoare și cunoscătoare atât a înțelepciunii care se conține în cărți, cât și a vibrațiilor și aspirațiilor acestui suflet gingaș de copil.

Formarea intelectuală a copilului prin lumina cărții, a fost și rămâne o adevărată menire, dăruire totală a excelentei doamne Claudia Balaban. Această mare Doamnă, cu uitare de sine, zi de zi, zeci de ani, cu sufletul deschis, plin de bunăvoință și gingășie, întâmpină și îndeamnă copiii să vină la carte, dar de cele mai multe ori apropie cartea de sufletul acestora. Zeci de saloane de carte, expoziții, promovări de cărți și autori, dialoguri între generații. Și nu doar la Biblioteca „Ion Creangă”, ci mai aproape de copii – în școli, la sate, unde cartea este așteptată, dorită și bine primită.

Printr-o dăruire totală, un înalt devotament în deschiderea și înălțarea sufletelor copiilor către lumina cărții, dna Claudia Balaban, a știut să sădască în copil semințele înțelepciunii și binelui, care se vor transforma în adevărate flori ale vieții și vor dăinui, vor rezista în fața timpului.

*Vasile MICU,
academician*

CUVÂNT DESPRE DOAMNA CLAUDIA BALABAN

Fondul Copiilor, prima organizație de binefacere din Republica Moldova, a fost creat la 12 februarie 1988. În toți cei 23 de ani de la constituire, dna Claudia Balaban a fost și rămâne a fi un indispensabil membru al Consiliului de Conducere al Fondului Copiilor din Republica Moldova.

Domnia sa are merite deosebite în activitatea de binefacere și protecție a copiilor, contribuind la realizarea programelor de lungă durată în scopul susținerii morale și materiale a copiilor orfani, copiilor din familii socialmente vulnerabile, copiilor invalizi și discipolilor caselor de copii tip familie. Mereu a venit cu idei și sugestii inovatoare, a promovat multiplele acțiuni, precum cele cu genericul: „Să facem copiilor sărbătoare”, „Să facem bine”, „Să ajutăm copiii să meargă la școală”, „Noi suntem necesari unul altuia” și altele.

Grație dnei Claudia Balaban, s-a constituit un parteneriat reciproc avantajos între Fondul Copiilor și Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, Fondul Copiilor și Secția Națională din Republica Moldova a Consiliului Internațional al Cărții pentru Copii și Tineret (IBBY). Pe parcursul mai multor ani în cadrul acestui parteneriat se organizează diverse activități de promovare a lecturii și familiarizare a elevilor cu

viața și creația personalităților din literatura, cultura și istoria națională și universală.

În cadrul Programului de perspectivă „Vocație”, Fondul Copiilor participă permanent la desfășurarea anuală a Concursului republican „La izvoarele înțelepciunii” și la Concursul „Cititor-model”, inițiate și organizate de Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”. În scopul stimulării lecturii copiilor, promovării cărții și imaginii Bibliotecii în mediul copiilor și adolescenților, Fondul Copiilor din Republica Moldova a acordat în 2010 o bursă a Fondului celui mai bun cititor desemnat în Concursul „Cititor-model”. De asemenea, susține și alte concursuri prin care se încurajează creativitatea copiilor, răspândirea cunoștințelor din diverse domenii, lectura în familie.

Strânsa colaborare, bunăvoința sinceră, grija pentru discipoli și generozitatea sufletească inepuizabilă a dnei Claudia Balaban sunt de neuitat.

Colectivul Fondului Copiilor din Republica Moldova, cu prilejul frumoasei aniversări, îi dorește doamnei Claudia Balaban din toată inima multă sănătate, fericire, noi performanțe în realizarea potențialului imens de promotor al valorilor naționale.

Vladimir ZOLOTUHIN,

Președinte al Fondului Copiilor din Republica Moldova

CLAUDIA BALABAN, UN MODEL DE DEMNITATE

O cunosc pe distinsa doamnă de mulți ani. Am fost alături și la bine, și la rău. O viață apără interesele copiilor și ale femeilor, fiind participant activ la Mișcarea Femeilor din Republica Moldova. A organizat multe jubilee, acum a ajuns și ea la un frumos jubileu. Noi, toți care o cunoaștem, o apreciem mult, fiindcă dumneaei este un model pentru toate generațiile. Nu e simplu să scrii despre o personalitate de talia Claudiei Balaban. Nu se poate spune totul într-un cuvânt, într-o pagină, chiar nici într-o carte.

Măria sa a devenit o figură emblematică a bibliotecilor pentru copii, a cărții, a poeziei, a cântecului, în impulsivitatea procesului de renaștere a românilor basarabeni.

Doamna Claudia Balaban este omul faptelor și al demnității. La ea nu vom găsi distonanță între gând și fapte. Modestă, plină de viață și bunătate, frumoasă, informată, sinceră, exigentă, onestă și cu spirit democrat. Se bucură de înalte aprecieri, de onoare și dragoste din partea scriitorilor, bibliotecarilor, pedagogilor, demnitarilor de stat, a zecilor de generații de copii, părinți, bune. Spune adevărul oriunde și oricând. Niciodată n-a fost supusă politizării, n-a făcut piruete atunci când la conducere vine un partid sau altul, nu a fost o figură comodă pentru șefi. Dar cel mai important ce se ascunde în acest suflet, în această mână de om, este energia vulcanică. Forța inițiativei, a înțelepciunii, creativității o face stăpână pe destinul multor probleme. A fost menită să ajungă un mare și modern conducător. Doamna Claudia Balaban știe să-și aleagă oamenii. Echipa ei este constituită din persoane inteligente la care domină spiritul

creator, bunătatea, cumsecădenia, respectul pentru utilizatorii de toate vârstele.

Numele Claudiei Balaban, după importanță, talent, slujire neamului, e alături de Grigore Vieru, Nicolae Dabija, Spiridon Vangheli, Eugen Doga, Iulian Filip, Mihai Ghimpu, Mircea Snegur, Maria Bieșu, Domnica Darienco, Nicolae Costin, Nicolae Sulac și alții. Claudia Balaban este și va rămâne o stea de călăuză, o coamoară a bunătății umane.

Cu cât e muntele mai înalt, cu atât îl bat vânturi mai mari. Da, prin multe a trecut ocrotitoarea cărților, dar a rămas aceeași: cu un zâmbet fermecător, onestă, plină de viață, cu ținută de un adevărat om de stat.

Stimată doamnă, rămâi așa încă mulți ani!

Multe flori, sănătate, fericire, realizări frumoase și rezistență la toate.

Cu mult drag și deosebit respect,

Ludmila SCALNĂI,
*deputat în primul Parlament, Cavaler al Ordinului Republicii,
președinte al Asociației Femeilor din RM*

CÂND ALBINA ÎȘI GĂSEȘTE FLORILE PREFERATE

Când eram mică îmi plăcea să urmăresc cum furnicile cărau de-ale gurii la cuibul lor. Puteam să stau și să mă uit la ele ore în șir.

Apoi am descoperit lumea minunată a albinelor, care m-a cucerit pentru totdeauna... Mă consider și eu o pârțică din familia apicultorului înflăcărat care este cumnatul Ion... Nu mi-am imaginat niciodată că în fiecare stup este atâta ordine, că funcționează impecabil legile, că viața lor este atât de armonioasă... De fapt, ca să utilizez un termen foarte actual, un stup este un ministat de drept... Iar cea care stă la cârma lui nu este altcineva decât Măria sa Albina-regină...

Eu întotdeauna compar biblioteca cu o prisacă. Bibliotecarele și copiii, care vin la acest izvor nesecat al cărții, sunt albinuțele. Iar managerul are postură dublă – Albina-regină și Apicultorul, omul care are grijă ca viața să decurgă cât mai activ, frumos și interesant.

De Biblioteca pentru Copii „A. Pușkin” (actualmente „Ion Creangă”) lumea a început să audă sistematic atunci de când la cârma ei a venit doamna Claudia Balaban. Aici totul a prins viață... Ceea ce mă bucură pe mine a fost că această instituție foarte importantă a devenit un adevărat centru de cultură și-și are un loc bine definit în procesul instructiv-educativ, contribuie esențial la formarea personalității copilului.

Anii trec în amintiri... În virtutea activității mele ca redactor la Redacția emisiuni pentru copii de la Radio Moldova, am realizat (cred că nu exagerez) peste o sută de emisiuni cu cele mai diverse ocazii, reflectând un eveniment sau altul care a avut loc

la Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”. Când scriu aceste rânduri, îmi vin în minte cele mai dragi mie, de care m-am atașat și le aștept în fiecă an cu mare nerăbdare. Sunt sigură că la fel de mult le-a îndrăgit și le așteaptă și doamna Claudia Balaban, care, împreună cu colegile sale, trudește zi și noapte la organizarea și buna desfășurare a lor. Iată activitățile de anvergură pe care le-a inițat Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” și care au devenit cartea de vizită a acestei minunate biblioteci: Concursul literar republican „La izvoarele înțelepciunii”, Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret (o adevărată primăvară a Cărții și a Copilăriei), concursurile „Cititor model”, „Miss Smărăndița”... Dar lansările de carte, medalioanele aniversare, activitățile culturale organizate în colaborare cu ambasadele țărilor străine cu sediul la Chișinău... În special, colaborarea frumoasă ce-o are biblioteca cu ambasadele Chinei, SUA, Suediei etc.

Ce fericțiți sunt copiii de astăzi care au norocul de o asemenea bibliotecă! Cum să nu te bucuri când vezi cum vin grupuri de elevi din diferite colțuri ale capitalei, vin din suburbii, vin și de mai departe, căci aici de fiecare dată se întâmplă ceva deosebit. Sunt sigură că numai aici copiii de diferite vârste au norocul să-i cunoască pe mulți dintre oamenii de cultură valoroși. Aici îi plăcea să vină des și poetului Grigore Vieru, care a rămas viu în memoria celor care au participat la întâlnirile cu dumnealui. Aici copiii au posibilitatea să-i vadă și să vorbească cu scriitorii Spiridon Vangheli, Ion Hadârcă, Arcadie Suceveanu, Vasile Romanciuc, Claudia Partole și mulți alții... Iar cea care știe să-i convingă pe acești oameni foarte ocupați, care au zeci și zeci de probleme, că venirea lor la bibliotecă, la întâlnire cu copiii, este lucrul cel mai important, căci pe primul loc în viața noastră este și trebuie să fie Copilul, nu este altcineva decât doamna Claudia Balaban.

Timpurile pe care le traversăm nu sunt dintre cele mai prielnice. Probleme, griji care mai de care... Dar iată că directorul general al Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” Claudia Balaban găsește forțe să meargă înainte, să-și mobilizeze colectivul și să bucure copiii cu noi și importante activități culturale, având certitudinea că toate acestea realizează imperativul zilei – apropiie Copilul de Carte...

O zicală populară afirmă, că omul sfințește locul... Înțeleaptă vorbă, de fapt ca și toate celelalte lăsate de înaintașii noștri... Unul dintre acești oameni, care știe să facă acest lucru mare zi de zi, an de an este și doamna Claudia Balaban. Îl face simplu și frumos – cu inima. Mă bucur că destinul mi-a scos-o în cale pe această Doamnă și grație dumneaei am trăit și, mare-i Domnul, voi mai avea parte de multe sărbători ale copilăriei și ale sufletului...

*Victoria TOMUZ,
Radio Moldova*

PAZNICUL DE FAR ȘI CĂRȚILE CE FAC OAMENI

În spațiul destul de arid al culturii basarabene actuale, doamna Claudia Balaban constituie un continent aparte: conglomerat de energie pozitivă, nucleu al universurilor paralele, edificate pe principii nobile; zâna bună a galaxiilor de cărți ce au făcut și continuă să facă oameni, să le structureze existența interioară.

Unicitatea personalității de calibru, cu deschidere spectaculoasă spre înnoire și eternă tinerețe, se vedește din setea de normalitate și ordine firească, prin faptele spunând „nimeni nu e prea mic pentru a face bine”. Aidoma paznicului de far, în vârtecul vremilor neprielnice creației și cărții, directoarea Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” se face luntre și punte pentru ca lectura să fie adusă către cei mici în forme cât mai atractive. Exemplele sunt nenumărate, iar inaugurarea „Bibliotecii Picilor”, rezultat final al colaborării cu Institutul Suedez din Stockholm, proiect inițiat în 2008 în vederea reamenajării serviciului Activitate cu preșcolari și copii de 7–10 ani, e dintre cele mai recente. Avem doar de câștigat din facultatea doamnei director de a apropia, de a lega cu fire temeinice oameni și instituții, de a conjuga talentele: astfel, sălile moderne și plăcute din „Biblioteca Picilor” – Sala de lectură și joacă și Sala de împrumut la domiciliu – au fost elaborate și realizate de artistul plastic Tor Svae, piesele de mobilier, căsuța, scena și toate accesoriile au fost confecționate în Suedia. Institutul Suedez a donat bibliotecii numeroase cărți și jucării; vizitatorii admiră pictura murală semnată de suedezul Sven Nordqvist și pictorița Violeta Diordiev din Moldova.

Entuziasmul proverbial al Claudiei Balaban și sprijinul cordial al celor pe care i-a format și i-a promovat în meserie menține în prim-planul atenției publice activitatea Bibliotecii pentru Copii ca for de cultură, smulgând-o conului de umbră în care o împinge lupta pentru supraviețuire mai mult materială decât spirituală. La BNC „Ion Creangă” actul lecturii ține de creație, îndeletnicire, „zăbavă”, vorba cronicarului, nu doar de folos, ci și încântător-terapeutică.

Doamna Balaban, mereu cu drumul în față, trasează părții către părți întregi din lumea care nu se vede de la noi, ferestre de carte și învățătură. Prin înțelepciune, modestie, forță de muncă și cumsecădenie, Claudia Balaban s-a învrednicit de numeroase distincții și elogii; eu voi încerca să punctez câteva detalii pe care le cunosc mai bine. Astfel, o virtute esențială a doamnei Claudia vine din dorința de a schimba lucrurile în bine, de a viețui conform preceptelor unei legi morale pe care o iubești și o respecti cum ai deprins din părinți, de la Burlănești, și de a organiza evenimente de răsunet, nemaivăzute Sărbători ce reverberează îndelung în memoria afectivă a fericiților participanți. Colectivul pe care cu onoare îl conduce a ajuns un fel de rezervație naturală, oază unde sunt protejate valori pe cale de dispariție: omenia, hărnicia, fidelitatea cuvântului dat, prietenia, înțelegerea și respectul reciproc.

Nu de puține ori am avut norocul să împărtășesc bucuria sărbătorilor animate de doamna Claudia, începând cu, în alt mileniu și în altă viață a mea, de vice-ministru al culturii și cultelor, ctitorirea filialei Bibliotecii ieșene „Gh. Asachi” în sediul de la

„Licurici”, inițiativă generoasă, demnă de urmat. Apoi, frumusețea de neegalat a zilelor de Sf. Vasile, în cinstea regretatului soț al Domniei sale; jubilee și zile de naștere, dar și petrecerile scânteietoare, pline de umor și de voie bună, la Crăciun și de Anul Nou, când angajații bibliotecii constituie cu adevărat o familie, caldă și prietenoasă.

O aură intelectuală particulară, un climat deosebit s-a format aici: Claudia Balaban, ca dirijorul de orchestră, știe să asigure libertatea exprimării pentru toți „interpreții”, să facă, cu pricepere și tact, ca toți membrii colectivului să se simtă apreciați, gata să pună în valoare tot ce au mai bun, mai de preț. Or, se știe, geniul creator e imposibil de programat. Însă e cu puțință crearea mediului propice ideilor inovatoare: climatul favorabil generează noi idei, formând un câmp magnetic pozitiv, o stare de emulație condiționând succesul.

Cărțile citite în fragedă copilărie condiționează personalitatea, calitatea umană a adultului de apoi. Pentru mulți din tinerii noștri străluciți, și nu doar din Chișinău, adevărata înțelepciune are chipul acestei doamne întotdeauna elegante, ce a știut nu să le controleze temele la gramatică, ci să le pună la dispoziție cărțile necesare, râvnita hrană pentru sufletele în devenire... O doamnă cu voce domoală, întâlnită, poate, o dată în viață și pe care unii o văd ca pe oarecare, alții... ca pe cineva care ar putea să le schimbe existența. Căci o literatură, – scria Borges, – diferă de alta mai puțin prin text și mai mult prin felul în care este citită.

Unde ne copilarim frumos?

Inimosul colectiv de la Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” îi deprinde pe micuți să se apropie de carte, s-o îndrăgească în pofida ispitelor viclene ale civilizației: jocurile computerizate (care-și au și ele locul aici: biblioteca ține pasul cu timpul, fiind dotată cu surse și tehnologii informaționale moderne), televizorul, irosirea fără rost a timpului prin pălăvrăgeală la telefon, shopping etc. Biblioteca înlesnește legătura vie, fremătătoare, între scriitori și micii cititori – prin sutele de activități și manifestări, întâlniri la sediul central și filiale, în capitală și în teritoriu, cenacluri animate de scriitorii înșiși, concursuri incitative, editarea publicațiilor specializate. Principala bibliotecă pentru copii și centru național de informare/documentare în domeniu, nu doar conservează, ci și valorifică repertoriul național de ediții pentru copii și adolescenți, fiind în topul preferințelor cititorilor, părinților, cadrelor didactice. Recunoștința față de acest templu al înțelepciunii și al sănătății sufletești, – imi face plăcere să-mi amintesc notițele mele de atunci, – a constituit laitmotivul luărilor de cuvânt din cadrul medalionului aniversar 2010, moderat de Aurelian Silvestru, scriitor, directorul Liceului „Prometeu”, care a spus: să gestionezi un eveniment e tot mai greu, totuși, doamna Claudia Balaban, directoarea BNC „Ion Creangă”, organizează cu brio eveniment după eveniment. Aici totul e ca într-o Casă Mare, în pofida crizelor și a altor calamități, bibliotecarele nu se lasă bătute; cât suflet e aici, mai dă doamne și pe la alte alese curți. „Dacă nu ai prieteni, nu știi ce-i trădarea. Cărțile nu trădează. Căci dacă părinții ne fac oameni, cărțile ne ajută să ne menținem această calitate.” – a conchis dl Silvestru.

Cititul cărților e și sursă de originalitate, act de creație în sine: lectura este promovată prin programe specifice: Zilele Creangă, Zilele Francofoniei, Săptămâna lecturii și a cărții pentru copii, Săptămâna cunoștințelor, Zilele Republicii, Sărbătoarea „Limba noastră”, Zilele Bibliotecii, Concursul literar „La izvoarele înțelepciunii”, cenaclurile și cluburile „Decelus”, „La Creangă”, „Conștiința Națională”, „Arta de a Deveni Om”, „Dialogul generațiilor”, „Tinerii traducători”, „Generația NEXT”, Salonul Muzical. Funcționarea eficientă a bibliotecii este asigurată de o echipa inteligentă, profesionistă și performantă: în fiecare an, sunt organizate peste 800 acțiuni culturale și informative cu priză la găgălici și părinții lor: „Miss Smărăndița” și alte concursuri de eseuri și de perspicacitate, ringuri intelectuale, mese rotunde pe teme de actualitate. Și toate în pofida problemelor cu care se confruntă instituția. Prima ar fi completarea colecțiilor și a fondului de carte – din lipsă de bani, biblioteca e uneori nevoită să se aboneze la publicațiile periodice... pe datorie. A doua, cu mult mai gravă, cea a spațiului vital: reconstrucția începută acum câțiva ani s-a cam stopat, colecțiile împachetate și legate sunt în așteptarea unor vremi mai bune. Reconstrucția planificată ar îmbunătăți efectiv condițiile de muncă ale specialiștilor, dar și ale cititorilor. Clădirea actuală, construită în 1918, dispune de o suprafață totală de 784,9 m²; se presupune că autorul proiectului este arhitectul chișinăuian Leopold Seidevandt. Monument arhitectural de importanță locală, e frumos și valoros, însă, cu regret, nu permite bibliotecii să-și desfășoare pe de deplin eventaiul activităților poliforme și polifonice.

Și totuși, biblioteca face extraordinar de mult. Arcadie Suceveanu, mesagerul Uniunii Scriitorilor, la sărbătorirea celor șase decenii și jumătate de activitate, a recunoscut franc că instituția scriitoricească o vede ca pe o filială a sa. Pe drept cuvânt, mulți scriitori au fost incitați să scrie pentru cei mici de către doamna Balaban, unii învrednicindu-se ulterior de Diploma de Onoare IBBY. E aici un spațiu al dialogului fructuos între editori–scriitori–cititori. Mișcarea valorilor autentice trebuie încurajată printr-un mecanism complex, foamea de carte și interesul pentru cultură trebuie provocat și apoi întreținut, exact cum o face doamna Balaban, realizând lucruri remarcabile cu bani puțini, – afirma domnul Gheorghe Prini, Președintele Uniunii Editorilor. Ion Hadârcă a mulțumit colectivului omagiat pentru că există: aici ne simțim bine, aici ne copilarim frumos. E un spațiu intim și drag, predispus comunicării și creației. Aici lucra cu plăcere și inspirație poetul Grigore Vieru, vin și astăzi cu mult drag Spiridon Vangheli, Vasile Romanciuc, Iulian Filip, Claudia Partole, Constantin Dragomir ș.a. Albinuțele harnice și neobosite Svetlana Lisnic, Sabina Dodul, Tamara Maleru, Elena Cugut, Oxana Bonca, Vera Pleșca, Eugenia Bejan, Elizaveta Smochină, Lilia Tcaci, Diana Vrabie, Tamila Munteanu și celelalte, sunt ajutoarele de bună credință ale doamnei Claudia Balaban. În poeziile recitate de copii la bibliotecă, la diferite ocazii, revine mereu versul lui Arghezi: *carte frumoasă, cinste cui te-a scris*. Cinste și celor care citesc, și celor care pun cuvântul scris în valoare.

Altă fructuoasă inițiativă a doamnei director Balaban ține de ilustrația de carte pentru copii. De ani buni, Secția Națională a Consiliului Internațional al Cărții pen-

tru Copii și Tineret (IBBY) organizează participarea ilustratorilor de carte pentru copii din Republica Moldova la acțiunile de anvergură în domeniu, printre care BIB (Biennial of Illustration Bratislava). Este cea mai prestigioasă expoziție-concurs a ilustratorilor de carte pentru copii și se organizează, din 1967, o dată la doi ani de Ministerul Culturii al Republicii Slovacia și Centrul BIBIANA din Bratislava, cu sprijinul UNESCO și al altor organizații afiliate, printre care IBBY. Manifestările din cadrul BIB – expoziția lucrărilor originale, conferințele, întâlnirile cu cititorii etc. – au loc la Casa de creație a copiilor sau BIBIANA International House of Art for Children din Bratislava și constituie un puternic centru de atracție pentru mii de vizitatori din toată lumea – copii, scriitori, artiști plastici, editori, cercetători în domeniul cărții. Grație Secției Naționale IBBY, ilustratorii noștri au participat, în număr mare, unii dintre ei în câteva rânduri, la edițiile BIB: Lică Sainciuc, Vasile Movileanu, Emil Childescu, Vitalie Coroban, Alexandru Macovei, Eduard Maidenbergh, Ion Severin, Oleg Cojocari, Violeta Dabija, Liudmila Cojocari, Stela Damaschin-Popa, Diana Ichim, Elena Leșcu, Dragoș Popa, Victoria Rață, Liudmila Șevcenko, Alexei Colâbneac, Violeta Diordiev, Marina Andruhina, Victor Treachin, Estela Răileanu, Lilia Popa, Olga Cazacu, Olga Coronovschi, Serghei Samsonov. Tânărul ilustrator Vladimir Cravcenko a participat la Atelierul „Albin Brunovsky”, organizat în cadrul BIB cu sprijinul UNESCO, alături de alți pictori din Iran, Argentina, Rusia, Slovacia. Solii culturii noastre au promovat astfel imaginea vie, bogată și fremătătoare a Moldovei, iar cele mai reușite desene, selecționate de Juriul Internațional BIB, au fost incluse în Cataloagele BIB, pentru a fi mai apoi cunoscute în toată Europa și nu numai.

Paradisul, o bibliotecă?

Bibliotecarul Borges (paradisul, afirma, e o bibliotecă!) nota, citându-l pe Stevenson: există o virtute fără de care celelalte sunt inutile; această virtute este farmecul. Mereu în topul bibliotecarilor de vocație (farmecul e imperativ în branșa celor chemați să se afle mereu printre oameni), doamna Claudia Balaban se distinge prin altruism și optimism: fermecătoare, consumându-se fără rezerve în profesia aleasă, pune suflet în tot ce face, la Fundația Cărții pe care a ctitorit-o, la bibliotecă, la birou, acasă în bucătărie, în prietenie, în relațiile cu lumea de dincolo de fruntarii. Și dacă mai mult chiar decât casa ne caracterizează grădinile noastre, de le avem sau ba, grădina de la Hulboaca a doamnei Balaban e cu adevărat desprinsă din rai. Sau din poveștile cu Sfânta Dumincă cea bună la suflet – toate florile care există, toate fructele dulci și aromitoare, toate pomușoarele cele mai gustoase cresc ca din apă prin sânguința și truda stăpânei alintătoare. Cu certitudine, dacă Moldova ar avea mai multe asemenea personalități cu inițiativă, civilitate și bun simț, manifestând atitudine pozitivă și responsabilă față de viață, alta ne-ar fi realitatea.

Larisa TUREA,
critic de teatru și film, jurnalistă

UN GÂND SENIN PENTRU DOAMNA CLAUDIA BALABAN

Onorată Doamnă, mă încercă un sentiment de bucurie la însăilarea acestor rânduri. Vă mărturisesc că mă consider o persoană privilegiată pentru faptul că v-am cunoscut.

La acest ceas aniversar, vin cu nevestejită dragoste și pun în foaie iubire pentru dumneavoastră, cea pentru care copilul și cartea sunt două flori legate în cununa destinului.

Intuiesc că, atunci când ați plecat din satul de baștină Burlănești, ați luat ca zestre în suflet tinerețea, părinții și amintirea... De atunci iar și iar frunzele amintirilor cad pe alei, răvășindu-vă gândurile. Ați pornit din basm, din poveste în viața mare. Țara Cărții v-a devenit un declinar spiritual, iar conștiința – oglinda interioară a sufletului.

Pe chipul dumneavoastră poți citi cu adevărat sintagma lui G. Călinescu: „Ziua în care apare o carte e o sărbătoare”.

Ați manifestat atitudine conștiințioasă pentru acest spor, ați ars cu focul lăuntric, „înmulțind pâinea și peștii”, vorba Olguței Caia. Vă apreciez profesionalismul de marcă și deosebitele capacități organizatorice. Munca fluctuantă și complexă probează pragmatismul dumneavoastră bine format. V-ați ținut anii mulți cu vrednicie, de aici și secretul succesului. Uimitor, că nu dați semne de oboseală, iar în prezentul activ puneți mai multe valențe în domeniul popularizării cărții pentru copii. Aportul definit la această „zidire” l-a consemnat și Grigore Vieru, la un medalion literar în incinta bibliotecii, afirmând că dna Claudia Balaban este „om neschimbat, își duce crucea superb de bărbătește. În sufletul ei încap grijile tuturor”.

Confirmă mulți că sunteți un mare producător de reușite. Grație dumneavoastră, Biblioteca „Ion Creangă” a devenit Casă a Ființei Cărții pentru Copii. Cu patima dăruirii dumneata convoci ședințe în triada scriitor–editor–pictor cu menirea de a plasa produsul util – opera „în oaza cetitului”.

Experiența lecturii va exista, datorită *bene-merentiștilor*, aidoma dumitale, care sunt în căutarea diverselor căi de amplasare a captivantei cărți în mâna copilului.

Și Salonul de Carte (ajuns la ediția a XV-a) e o școală de pâine spirituală. Aceste expoziții susțin lecții de promovare a celei mai frumoase cărți din lume. E lăudabil faptul că suportul activ în această experiență are și un ecou, dar și un nucleu energetic al copiilor.

În persoana dumneavoastră mulți găsesc imbold și speranță în demersuri spirituale. Când la Sângerei „fierbea” activitatea întru organizarea edițiilor Festivalului–concurs „Închinare la Luceafăr”, eu am simțit efortul pecuniar al dumitale. Cartea abia ieșită de sub tipar, cu dedicațiile autorilor Grigore Vieru, Ion Hadârcă, Iulian Filip, Arcadie Suceveanu, Călina Trifan și a multora era adusă și înmănată de dna Claudia Balaban premianților din comunele raionului Sângerei, Fălești, Râșcani, municipiul Bălți și Soroca, prezenți în Ecoul Eminescu. Mesagerii echipei pe care o ghidați – Ion

Hadârcă, Claudia Partole, Leo Butnaru, Angela Chicu, Maria Mocanu, Victoria Tomuz, Tamara Pereteatcu ș.a., cu discursurile lor sfințeau momentul sărbătorit.

Am remarcat că sunteți încoronată de o veritabilă autoritate, pe care ați transformat-o în succes. Am mai remarcat faptul că știți când și ce să fiți. Autoritatea dumitale stăpânește cu nepărtinire și dreptate, fiindcă e utilizată în interesul celor mulți.

Din gama de interpretări vi se profilează conștiința perfectă, racordată la un diapazon de facere a binelui. Chiar și atunci când v-ați pricopsit cu un bilet de tratament la Sanatoriul „Nufărul Alb” din orașul Cahul, foloseați timpul pentru donații, lansări de carte în instituțiile școlare din sudul republicii, fiind însoțită de Claudia Partole și alți semănători de lumină. Cu această misiune ați poposit și la Ungheni, la Soroca și în nordul țării.

Mai stăruiți să ajungă cartea românească și la copiii aflați cu părinții în Portugalia, Grecia, Italia, Canada, SUA...

Ampretele muncii Măriei voastre sunt evidente în acest epicentru cultural unde profesati. Mereu vă aflați pe arena unde se dau lupte și finalizați cu buchete de reușite, dându-ne continuu lecții de demnitate.

Sesizez că în ziua lui 13 aprilie analizați clipa vieții și gustați din musturile celor mai revelatorii trăiri. Nu aveți prilejul să culegeți regrete. În anii de slujire cărții ați urcat pe muntele succesului, înscriindu-vă o impresionantă carte de vizită. Pe semne din acest motiv colegii urmează cumiți sfatul dumneavoastră – om cu suflet sănătos – și sunt mândri de faptul că vă au în preajmă.

Cu prilejul momentului sărbătorit, primiți sincerele mele felicitări de bine și frumos.

Vă mulțumesc pentru toate bucuriile pe care mi le-ați oferit.

Să vă dea Domnul viață multă, anii, ce vor veni, să vă aducă sănătate, pace în suflet, înțelegere de la cei din preajmă și sfințească-vă de-a pururi Lumina Cărții.

Cu profund respect, cea care vă exprimă dragoste, admirație și recunoștință,

Ecaterina ATANASOV,
profesoară la Liceul „Mihai Eminescu”, Sângerei

AUTOGRAFE

„Tatăl lui Guguță când era mic”

Doamnei Claudia Balaban, sufletul și Biblioteca căreia e o Casă Mare a literaturii noastre. Urări de bine și de sănătate.

Spiridon Vangheli

decembrie 1999

„Copii în cătușele Siberiei”

Doamnei Claudia Balaban această carte pentru care Salonul Dumisale a fost un bun catalizator. Sincere urări de sănătate cu ocazia jubileului și la mulți ani.

Cu drag, **Spiridon Vangheli**

aprilie 2001

„Gheara de fum”

Doamnei Claudia Balaban, îngerului păzitor al cărții pentru copii în spațiul basarabean.

Ion Hadârcă

martie 2008

„Un timp fără nume”

Distinsei doamne Claudia Balaban!

Vă admir pentru tot ce faceți cu atâta har și temeinicie ca să nu uităm acest simplu și vechi adevăr: Cartea + Copilul = Viitorul Nostru.

Vasile Romanciuc

mai 1997

„Recitirea proverbelor”

Doamnei Claudia Balaban, cu prețuire și admirație pentru neodihna Domniei sale, pentru efortul constant de a apropia Cartea de inima copilului.

Mult succes!

Vasile Romanciuc

decembrie 2007

„Spiritul Universal al culturii române”

Doamnei Claudia Balaban, pentru frumusețea sufletului dăruit cuvântului scris.

Valeriu Stancu

2002

„Oglinzile cetății”

Distinsei doamne Claudia Balaban, minunată parteneră de dialog, personaj principal al acestui volum, cu alese sentimente de prețuire și prietenie.

Nicolae Busuioc

1996

„Semnele înțelepciunii”

Doamnei Claudia Balaban, inegalabilei modelatoare de suflete
prin carte, prin lectură.

Nicolae Busuioc

1998

„Iașii dintre milenii”

Doamnei directoare Claudia Balaban, în amintirea în tot ceea ce am organizat
împreună în opera bibliotecilor.

Cu cele mai bune gânduri și afecțiune colegială,

Nicolae Busuioc

august 2001

„Cetatea gânditoare”

Distinsei doamne Claudia Balaban, directoarei fără egal, generoasei ființe de copil,
prietenei inegalabile, celei cu o viață întreagă consacrată pe altarul cărții,
motiv suficient pentru a rămâne pentru totdeauna în sufletele
și amintirile celor care au cunoscut-o.

Nicolae Busuioc

aprilie 2006

„Biologie și literatură”

Doamnei Claudia Balaban, pentru neuitarea a ceea ce împreună am realizat
pe drumul greu dar superb al culturii bibliotecare de pe cele două maluri
ale Prutului. Cu nespusă afecțiune și prietenie,

Nicolae Busuioc

decembrie 2008

„Dincolo”

Doamnei Claudia Balaban, în semn de recunoștință pentru
ajutorul moral acordat în zilele mele grele.

Simion Ghimpu

2002

„Descifrări”

Doamnei Claudia Balaban, bună săritoare la nevoie, așa vă știu,
așa să rămâneți.

Simion Ghimpu

2004

„Semințele mărului oprit”

Doamnei Claudia Balaban, cu o mai demultă prețuire la câte le faceți Bune și
Frumoase.

Iulian Filip

octombrie 1998

„Luna-i una”

Distinsei vecine Claudia Balaban, care știe să adune și adună lume bună, cărturară, împreună la lucruri și cârdășii frumoase, în care ți-i mai mare dragul să te prinzi și să te tot copilărești, de peste drum,

Iulian Filip

22 făurar 2011

„Cartea Foametei”

Doamnei Claudia Balaban, argintul viu al culturii românești din Basarabia, cu infinită dragoste.

Larisa Turea

2008

„Eclipsa”

Mult stimatei doamne Claudia Balaban, sufletul neobosit și mobilizator al multiplelor acțiuni de adevărată amploare națională în domeniul culturii, dar și al dragostei și demnității de neam, cu cele mai sincere sentimente de apreciere și recunoștință.

Mihail Gh. Cibotaru

aprilie 2005

„Ministru poți să și nu fii...”

Mult stimatei Claudia Balaban, directorul și sufletul Tezaurului de scrisă înțelepciune „Ion Creangă”, neobosită și curajoasă, animatoarea a celor mai îndrăznețe inițiative legate de carte și cultură.

Mihail Gh. Cibotaru

noiembrie 2007

„Zile albe”

Mult stimatei doamne Claudia Balaban, neobosita promotoare a valorilor culturale, cu adânc respect și urări de bine și fericire.

Vasile Micu

septembrie 2002

„Lin-Pelin”

Doamnei Claudia Balaban, cu multă admirație, cea care poate iuți linul și îndulci pelinul.

Maria Mocanu

februarie 2001

„Interviuri în do major”

Distinsei doamne Claudia Balaban, cu deosebită considerație pentru spiritul treaz, pentru calitățile organizatorice de excepție, pentru deschiderea sufletească către nou și frumos.

Maria Mocanu

octombrie 2009

„Cartea celor optzeci și opt de taine”

Doamnei Claudia Balaban, punctul nostru de sprijin în acest înălțis
de trecere spre limba română.

Emilian Marcu

aprilie 2008

„Cel rătăcit”

Doamnei Claudia Balaban, acest munte al culturii basarabene,
căreia îi doresc să fie veșnic verde și în floare.

Aurelian Silvestru

2009

„Cea mai așteptată întâlnire”

Doamnei Claudia Balaban, străjuitoarea fidelă a Cărții,
o invitație în lumea copilăriei.

Claudia Partole

septembrie 1999

„Educarea auzului muzical...”

Doamnei Claudia Balaban, Prim-Ministru în Țara copiilor iubitori de carte.

Eugen Mamot

2003

„Rămâi același copil”

Doamnei Claudia Balaban, pe care mi-a scos-o în cale Copilăria
și-i port mereu tot respectul și toată admirația pentru inima mare
în care încap și cei mici, și cei mari.

Victoria Tomuz

octombrie 1998

„Filosofia culturii”

Doamnei Claudia Balaban, personalitate marcantă a culturii române din Basarabia.

Tamara Ciuhrii-Moraru

martie 2000

„Bucurița, flica munților”

Doamnei Claudia Balaban, cu simpatie și admirație pentru munca sa
neobosită de luminare a tinerei generații.

Cristina Anca Ciubotaru

2002

„Basarabia de suflet”

Dragii noastre doamne Claudia Balaban, căreia i se datorează
în cea mai mare parte cartea „Basarabia de suflet”, cu plecăciune și prețuire.

Cezara Diana Gruia

august 2010

„Cu jărăticul pe buze”

Doamnei Claudia Balaban, inspirată amfitrioană
a Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”.

Ion Iachim

decembrie 2004

„Autografe pe cer și suflet”

Doamnei Claudia Balaban, cea care îngrijește cu dăruire cartea pentru copii.

Andrei Viziru

ianuarie 2003

„Clepsidra cu sentimente”

Doamnei Claudia Balaban, suflet nobil – pentru susținere
și tot ceea ce faceți pentru discipolii și colegii D-voastră.

Valentina Moșneaga–Mitrofan

mai 2010

„Pâinea mea caldă”

Doamnei Claudia Balaban, Albina Moldovei, care adună nectarul cărților
pentru florile vieții noastre – copiii.

Ion Diordiev

ianuarie 2011

BIBLIOGRAFIE

Articole în publicații de specialitate și mass-media

2010

Cartea pentru copii – calea spre lumină: (Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret, Chișinău, 1-4 aprilie 2009) / Claudia Balaban // Cartea. Biblioteca. Cititorul. – 2010. – Nr. 19. – P. 5-9.

Cărțile luminează – cunoașterea încântă / Claudia Balaban // Limba română. – 2010. – Nr. 5-6. – P. 20-23.

De la Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret – Chișinău la Festivalul Internațional de Carte pentru Copii – Coreea / Claudia Balaban // La Creangă: almanah literar. – 2010. – Nr. 24. – P. 3.

Eë molcănie – nașa bol': [despre Alexandrina Rusu] / Claudia Balaban // „a” MIC”. – 2010. – Nr. 1. – P. 1. – Lb. rusă.

Eveniment pentru minte și suflet / Claudia Balaban // Florile dalbe. – 2010. – 13 mai. – P. 2.

Festivalul Internațional de Carte pentru Copii NAMBOOK – 2010 / Claudia Balaban // Florile dalbe. – 2010. – 2 dec. – P. 3.

Sărbătoarea cărții și a sufletului / Claudia Balaban // Biblioteca. – 2010. – Nr. 5. – P. 146-148.

Tăcerea ei – durerea noastră: [Alexandrina Rusu – in memoriam] / Claudia Balaban // „a” MIC”. – 2010. – Nr. 1. – P. 1.

2009

Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” – cetate a spiritualității / Claudia Balaban // Biblioteca. – 2009. – Nr. 9-10. – P. 238-240.

Cartea pentru copii și valoarea ei inconfundabilă / Claudia Balaban // Cartea pentru copii editată în Republica Moldova 1975-2000: index cumulativ. – Ch., 2009. – P. 5-8.

Din nou e primăvară / Claudia Balaban // La Creangă: almanah literar. – 2009. – Nr. 23. – P. 3.

Salonul – emblema a primăverii / Claudia Balaban // Biblioteca. – 2009. – Nr. 4. – P. 88-89.

Salonul Internațional de Carte pentru Copii – Chișinău, 16-19 aprilie 2008 / Claudia Balaban // Cartea. Biblioteca. Cititorul. – 2009. – Nr. 18. – P. 5-10.

Și pe Lună, din dor de carte, ar veni copiii... / Claudia Balaban // Florile dalbe. – 2009. – 16 apr. – P. 2.

Universul copilăriei: (Salonul Internațional de Carte pentru Copii, Chișinău, 16-19 aprilie 2008) / Claudia Balaban // Cartea. Biblioteca. Cititorul. – 2009. – Nr. 18. – P. 5-10.

2008

„**a**” **MIC**” – drug malen’kih i bol’sih / Claudia Balaban // „a” **MIC**”. – 2008. – Nr. 9. – P. 2. – Lb. rusă.

„**a**” **MIC**” pentru mici și mari / Claudia Balaban // „a” **MIC**”. – 2008. – Nr. 9. – P. 2.

Cărțile luminează – cunoașterea încântă / Claudia Balaban // Biblioteca. – 2008. – Nr. 5. – P. 133-134.

Ion Madan: in memoriam / Claudia Balaban, Natalia Cheradi, Silvia Ghinculov, Lidia Kulikovski // Timpul. – 2008. – 15 febr. – P. 16.

Naminara – Republica Cărții pentru Copii / Claudia Balaban // Cartea. Biblioteca. Cititorul. – 2008. – Nr. 17. – P. 111-112.

Salonul de Carte pentru Copii și Tineret s-a desfășurat și la Drochia / Claudia Balaban // Glasul Națiunii. – 2008. – 13 mart. – P. 7.

Sărbătoarea spirituală a cărții pentru copii – Salonul Internațional de Carte pentru Copii, Chișinău, 18-21 aprilie 2007 / Claudia Balaban // Cartea. Biblioteca. Cititorul. – 2008. – Nr. 17. – P. 5-12.

Sistemul acțiunilor cultural-educative și informaționale în Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” / Claudia Balaban, Eugenia Bejan, Lilia Tcaci // Cartea. Biblioteca. Cititorul. – 2008. – Nr. 17. – P. 93-96.

Spre cultură și civilizație prin lectură / Claudia Balaban // La Creangă: almanah literar. – 2008. – Nr. 22. – P. 3.

2007

Fiecare copil are dreptul la lectură: Congresul al 30-lea al IBBY / Claudia Balaban, Eugenia Bejan // Cartea. Biblioteca. Cititorul. – 2007. – Nr. 16. – P. 113-118.

Naminara – republica cărții pentru copii / Claudia Balaban // Biblioteca. – 2007. – Nr. 5. – P. 144.

„**Nu poți** construi o clădire durabilă pe o temelie șubredă” / Claudia Balaban // Capitala. – 2007. – 30 aug. – P. 3.

Primăvara cărții pentru copii / Claudia Balaban // La Creangă: almanah literar. – 2007. – Nr. 20. – P. 3.

Sărbătoarea copilăriei – Salonul Internațional de Carte pentru Copii, Chișinău, 5-8 aprilie 2006 / Claudia Balaban // Cartea. Biblioteca. Cititorul. – 2007. – Nr. 16. – P. 7-13.

„**Spre cultură** și civilizație prin lectură” – proiect național / Claudia Balaban // Cartea. Biblioteca. Cititorul. – 2007. – Nr. 16. – P. 23-30.

Un paradis al copilăriei / Claudia Balaban // La Creangă: almanah literar. – 2007. – Nr. 21. – P. 3.

2006

Copilul și creația / Claudia Balaban // La Creangă: almanah literar. – 2006. – Nr. 19. – P. 3.

Fiecare copil are dreptul la lectură / Claudia Balaban, Eugenia Bejan // Biblioteca. – 2006. – Nr. 11-12. – P. 350-352.

Hramul Cărții pentru Copii / Claudia Balaban // CARtePENtruCOPii. – 2006. – Nr. 1. – P. 1.

Oază spirituală a Iașilor: [Salonul Internațional de Carte Românească] / Claudia Balaban // Salonul Internațional de Carte Românească în viziunea participanților, Iași 1992-2006. – Iași, 2006. – P. 103-105.

Paradisul copilăriei – Salonul Internațional de Carte pentru Copii, Chișinău, 13-16 aprilie 2005 / Claudia Balaban // Cartea. Biblioteca. Cititorul. – 2006. – Nr. 15. – P. 5-10.

Salonul la vârsta adolescenței... [Salonul Internațional de Carte pentru Copii, ediția a X-a] / Claudia Balaban // CARtePENtruCOPii. – 2006. – Nr. 4. – P. 1.

Sărbătoarea Cărții și a Copilăriei / Claudia Balaban // La Creangă: almanah literar. – 2006. – Nr. 18. – P. 3.

2005

Cetatea spiritualității / Claudia Balaban // La Creangă: almanah literar. – 2005. – Nr. 16. – P. 3.

Naibol'shie dostiženiâ za gody nezavisimosti svâzany s det'mi / Claudia Balaban // Capitala. – 2005. – 27 aug. – P. 2. – Lb. rusă.

2004

Biblioteca – laborator al cunoașterii / Claudia Balaban // Florile dalbe. – 2004. – 11 noiembr. – P. 10.

Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” din Chișinău / Claudia Balaban // Calendar Național – 2004 / BNRM. – Ch., 2004. – P. 296-298.

Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” – 60 de ani de activitate / Claudia Balaban // Lit. și arta. – 2004. – 21 oct. – P. 2.

Biblioteca – valoare eternă / Claudia Balaban // O fereastră deschisă spre lume: Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” – 60. – Ch., 2004. – P. 5-7.

„**La Creangă**” / Claudia Balaban // La Creangă: almanah literar. – 2004. – Nr. 15. – P. 3.

Micul Premiu Nobel / Claudia Balaban // Scriitori–laureați ai Premiului Hans Christian Andersen / Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”. – Ch., 2004. – P. 3-8.

Popas al spiritului / Claudia Balaban // Biblioteca. – 2004. – Nr. 8. – P. 226-228; Cartea. Biblioteca. Cititorul. – 2004. – Nr. 14. – P. 5-11.

Salonul de Carte pentru Copii: (ediția a VIII-a, Chișinău, 21-24 aprilie 2004) / Claudia Balaban // Gazeta bibliotecarului. – 2004. – Nr. 5. – P. 4.

Salonul Internațional de Carte pentru Copii – Chișinău, 2-5 aprilie 2003 / Claudia Balaban // Cartea. Biblioteca. Cititorul. – 2004. – Nr. 13. – P. 5-8.

Salonul Internațional de Carte pentru Copii, ediția a VIII-a – Chișinău, 21-24 aprilie 2004 / Claudia Balaban // Cartea. Biblioteca. Cititorul. – 2004. – Nr. 14. – P. 20-24.

The Little Nobel Prize / Claudia Balaban // Scriitori–laureați ai Premiului Hans Christian Andersen / Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”. – Ch., 2004. – P. 6-8. – Lb. engl.

Un vis împlinit / Claudia Balaban // Scriitorii Moldovei în lectura copiilor și adolescenților: dicț. biobibliogr. / Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”. – Ed. a 2-a, rev. și compl. – Ch., 2004. – P. 8-9.

2003

Cartea – o lume liberă și fără frontiere / Claudia Balaban // „a” MIC”. – 2003. – Nr. 4. – P. 6.

Consiliul Internațional al Cărții pentru Copii și Tineret (IBBY) – un promotor de forță al cărții pentru copii / Claudia Balaban, Eugenia Bejan // Cartea. Biblioteca. Cititorul. – 2003. – Nr. 12. – P. 8-13.

Eveniment echivalent cu primăvara / Claudia Balaban // Cartea. Biblioteca. Cititorul. – 2003. – Nr. 12. – P. 5-8.

Glavnaâ detskaâ biblioteka Moldovy / Claudia Balaban // Vestnik Bibliotečnoj Assamblei Evrazii. – 2003. – Nr. 4. – P. 68-71. – Lb. rusă.

Întâlniri de neuitat sau Prietenie fără frontiere: Chișinău-Iași-Vaslui / Claudia Balaban // La Creangă: almanah literar. – 2003. – Nr. 14. – P. 1-2.

Salonul de Carte pentru Copii – 2002 / Claudia Balaban // Apă vie: almanahul tuturor românilor. – Timișoara, 2003. – P. 79.

Un promotor de forță: [Consiliul Internațional al Cărții pentru Copii și Tineret (IBBY)] / Claudia Balaban, Eugenia Bejan // Biblioteca. – 2003. – Nr. 1. – P. 17-19.

2002

Dintre sute de catarge / Claudia Balaban // La Creangă: almanah literar. – 2002. – Nr. 13. – P. 1.

Eveniment echivalent cu primăvara / Claudia Balaban // Biblioteca. – 2002. – Nr. 4-5. – P. 101-102.

Fundația Cărții – sprijin real în completarea colecțiilor bibliotecilor / Claudia Balaban // Gazeta bibliotecarului. – 2002. – Nr. 3. – P. 4-5.

Iată-ne la ora despărțirii... / Claudia Balaban // La Creangă: almanah literar. – 2002. – Nr. 11. – P. 19.

Lăcaș al cărții sau un basm fericit fără de sfârșit: [Filiala de Carte Românească a BNC „Ion Creangă”] / Claudia Balaban // Lit. și arta. – 2002. – 5 dec. – P. 7.

Primăvara cărților / Claudia Balaban // „a” MIC”. – 2002. – Nr. 7-8. – P. 5.

Salonul Internațional de Carte pentru Copii – Chișinău, 25-28 aprilie 2001 / Claudia Balaban // Cartea. Biblioteca. Cititorul. – 2002. – Nr. 11. – P. 5-7.

[**Salonul** Internațional de Carte pentru Copii, ed. a VI-a] / Claudia Balaban // La Creangă: almanah literar. – 2002. – Nr. 11. – P. 1.

Un eveniment echivalent cu primăvara / Claudia Balaban // Lucefărul. – 2002. – 26 apr. – P. 10.

2001

Fundația Cărții – sprijin real în completarea colecțiilor bibliotecilor / Claudia Balaban // Gazeta bibliotecarului. – 2001. – Nr. 5. – P. 3-4.

Rolul bibliotecii în informatizarea societății / Claudia Balaban // Magazin bibliologic. – 2001. – Nr. 4. – P. 9-11.

Salonul Internațional de Carte pentru Copii – Chișinău, 12-15 aprilie 2000 / Claudia Balaban // Cartea. Biblioteca. Cititorul. – 2001. – Nr. 10. – P. 5-8.

2000

Salonul de Carte pentru Copii – Chișinău, 21-24 aprilie 1999 / Claudia Balaban // Cartea. Biblioteca. Cititorul. – 2000. – Nr. 9. – P. 5-8.

Salonul de Carte pentru Copii / Claudia Balaban // Apă vie: almanahul tuturor românilor. – Timișoara, 2000.

Salonul de Carte pentru Copii va deveni internațional / Claudia Balaban // Țara. – 2000. – 4 apr. – P. 4.

Salonul Internațional de Carte pentru Copii – Chișinău, 12-15 aprilie 2000 / Claudia Balaban // Magazin bibliologic. – 2000. – Nr. 3-4. – P. 6-7.

Statutul social al bibliotecarului basarabean în pragul mileniului III / Claudia Balaban // Biblioteca. – 2000. – Nr. 4. – P. 112-113; Magazin bibliologic. – 2000. – Nr. 1. – P. 36.

1999

Biblioteca virtuală între deziderat și realitate / Claudia Balaban // Cartea. Biblioteca. Cititorul. – 1999. – Nr. 8. – P. 65-68.

Cu adevărat suntem moștenitorii lui Creangă / Claudia Balaban // La Creangă: almanah literar. – 1999. – Nr. 5. – P. 2.

Dreptul copilului la informație: realități și perspective (10 ani de la adoptarea „Convenției cu privire la drepturile copilului”) / Claudia Balaban // Cartea. Biblioteca. Cititorul. – 1999. – Nr. 8. – P. 8-13; Magazin bibliologic. – 1999. – Nr. 1. – P. 26-28.

Lectura copiilor la sfârșit și început de mileniu: probleme, cercetări, prognoze / Claudia Balaban // Magazin bibliologic. – 1999. – Nr. 4. – P. 4.

Salonul de Carte pentru Copii – Chișinău, 21-24 aprilie 1999 / Claudia Balaban // La Creangă: almanah literar. – 1999. – Nr. 6. – P. 2.

1998

Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” – loc pentru spirit și creație / Claudia Balaban // La Creangă: almanah literar. – 1998. – Nr. 3. – P. 1.

Pe cine-l apără cartea... / Claudia Balaban // La Creangă: almanah literar. – 1998. – Nr. 3. – P. 3.

Salonul de Carte pentru Copii – Chișinău, 3-5 aprilie 1998 / Claudia Balaban // Cartea. Biblioteca. Cititorul. – 1998. – Nr. 7. – P. 4-6.

1997

Cartea pentru copii – simbol al speranței în viitor / Claudia Balaban // Cartea. Biblioteca. Cititorul. – 1997. – Nr. 6. – P. 5-7.

Două lăcașe sfinte / Claudia Balaban // La Creangă: almanah literar. – 1997. – Nr. 2. – P. 1.

„**Mă supără** lipsa de respect, de considerație pentru alții” / Claudia Balaban // Femeia Moldovei. – 1997. – Nr. 3-4. – P. 8-9.

1996

Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova – realizări și perspective: raport / Claudia Balaban // Biblioteca. – 1996. – Nr. 4, 5, 6. – P. 99-101.

50 de ani de activitate a Bibliotecii pentru Copii „Ion Creangă” / Claudia Balaban // Cartea. Biblioteca. Cititorul. – 1996. – Nr. 4. – P. 10-16.

Dintre sute de catarge / Claudia Balaban // La Creangă: almanah literar. – 1996. – Nr. 1. – P. 3.

Mult stimat Domnule dr. Ion Stoica, distinsă profesoare: [felicitare] / Claudia Balaban // Biblioteca. – 1996. – Nr. 4, 5, 6. – P. 103.

1995

Bibliotecile în societatea contemporană / Claudia Balaban // Magazin bibliologic. – 1995. – Nr. 3-4. – P. 21-24.

Bibliotecile viitorului / Claudia Balaban // Magazin bibliologic. – 1995. – Nr. 3-4. – P. 4-6.

Din cartea de aur: [Biblioteca „Gh. Asachi”, Iași – 75] / Claudia Balaban // Biblioteca. – 1995. – Nr. 11-12. – P. 347.

Laborator în care se proiectează lumea / Claudia Balaban // Moldova suverană. – 1995. – 30 sept. – P. 3.

1994

Asociația Bibliotecarilor din Moldova după doi ani de activitate / Claudia Balaban // Biblioteca. – 1994. – Nr. 1. – P. 2-4; Magazin bibliologic. – 1994. – Nr. 1. – P. 3-6.

Asociația profesională în sprijinul bibliotecilor / Claudia Balaban // Magazin bibliologic. – 1994. – Nr. 2. – P. 2-3.

50 de ani de activitate a Bibliotecii pentru Copii „Ion Creangă” / Claudia Balaban // Magazin bibliologic. – 1994. – Nr. 3-4. – P. 28-30.

O instituție ce își respectă statutul: 50 de ani de activitate a Bibliotecii pentru Copii „Ion Creangă”, Chișinău / Claudia Balaban // Biblioteca. – 1994. – Nr. 11. – P. 28-30.

1993

Biblioteca pentru copii în universul bibliologic / Claudia Balaban // Biblioteca. – 1993. – Nr. 9-10. – P. 37-38.

Omagiu cărții / Claudia Balaban // Biblioteca. – 1993. – Nr. 1-2. – P. 39.

Profilul cultural al bibliotecilor pentru copii: actualitate și perspective / Claudia Balaban // Magazin bibliologic. – 1993. – Nr. 2. – P. 7-8.

1992

Activitatea formativă a bibliotecii pentru copii: între deziderat și realitate / Claudia Balaban, Lilia Rusu // Biblioteca. – 1992. – Nr. 11-12. – P. 24-26; Magazin bibliologic. – 1992. – Nr. 2. – P. 46-49; Biblioteca publică. – Iași: [s.n.], 1993. – P. 11-16.

Coloana vertebrală a oricărei culturi / Claudia Balaban // Lanterna magică. – 1992. – Nr. 11. – P. 2.

Puti soveršenstvovaniâ bibliotečnogo obsluživaniâ detej v sel'skoj mestnosti / Claudia Balaban // V pomoš' detskim i škol'nym bibliotekam. – M., 1991. – P. 64-69. – Lb. rusă.

1988

Detskie biblioteki v kul'turno sportivnyh kompleksah / Claudia Balaban // Aktual'nye voprosy bibliotečnoj raboty: teoriâ i praktika. – M., 1988. – P. 37-40. – Lb. rusă.

1987

Biblioteki Moldavii v pomoš' trudovomu vospitaniû škol'nikov / Claudia Balaban // Aktual'nye voprosy bibliotečnoj raboty: teoriâ i praktika. – M., 1987. – P. 66-67. – Lb. rusă.

1986

Prazdnik detskoj knigi v Moldavii / Claudia Balaban // Sov. bibliotekovedenie. – 1986. – Nr. 6. – P. 97-98. – Lb. rusă.

1985

Kruglyj stol po problemam izdaniâ i propagandy detskoj literatury 14 maâ 1985 g. v Biblioteke im. „A.S. Puskina” / Claudia Balaban // Sov. bibliotekovedenie. – 1985. – Nr. 6. – P. 97-98. – Lb. rusă.

1984

Cartea – un bun prieten al copiilor / Claudia Balaban // Moldova soc. – 1984. – 1 iun.

1981

Puti ulučšeniâ bibliotečnogo obsluživaniâ detej v sel'skoj mestnosti / Claudia Balaban // V pomoš' detskim i škol'nym bibliotekam. – M., 1981. – P. 64-69. – Lb. rusă.

Publicații despre Claudia Balaban

13 aprilie – 70 de ani de la nașterea specialistei în domeniul biblioteconomiei și științei informării – Claudia Balaban // Aniversări culturale – 2011 / Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”. – Ch., 2010. – P. 66-75.

Bejan, Eugenia. O jumătate de veac consacrat profesiei / Eugenia Bejan // Gazeta bibliotecarului. – 2009. – Nr. 6, 7, 8. – P. 10.

Buluță, Gheorghe. Periodice și cărți: [dicț. biobibliogr. „Scriitorii Moldovei în lectura copiilor și adolescenților”] / Gheorghe Buluță // Biblioteca. – 2005. – Nr. 12. – P. 382.

Burcatâi, Diana. Campanie amplă de promovare a lecturii: [Proiectul Național „Spre cultură și civilizație prin lectură”, coord.: Claudia Balaban] / Diana Burcatâi // Flux. – 2007. – 19 sept. – P. 4.

Busuioc, Nicolae. Dicționarul „Scriitorii Moldovei” / Nicolae Busuioc // Cartea. Biblioteca. Cititorul. – 2007. – Nr. 16. – P. 111-112.

Busuioc, Nicolae. Scriitorii Moldovei. Dicționar // Busuioc, Nicolae. Basarabia de suflet: lecturi și dialoguri esențiale. – Ch., 2010. – P. 86-87.

Ciocoi, Gheorghe. Un miracol rămâne contactul sincer și direct cu cartea / Gheorghe Ciocoi // Dialog. – 2001. – 27 apr. – P. 7.

Ciocoi, Gheorghe. Zâna cărților / Gheorghe Ciocoi // Lit. și arta. – 2001. – 3 mai. – P. 7; Literatorul. – 2001. – 3 mai. – P. 7.

Claudia Balaban // Calendar Național – 2001 / Bibl. Naț. a Republicii Moldova. – Ch., 2000. – P. 87-88.

Claudia Balaban: blizz-chestionar // Viața Ta. – 2009. – Nr. 7. – P. 9.

Cociug, Tatiana. Librăriile „PRO NOI” au ajuns la Fălești: [Proiectul Național „Spre cultură și civilizație prin lectură”, coord.: Claudia Balaban] / Tatiana Cociug // Flux. – 2007. – 29 iun. – P. 12.

Conferirea unor titluri onorifice: [conferirea titlului de Lucrător Emerit al Culturii din Moldova dnei Claudia Balaban, directorul Bibliotecii pentru Copii „Ion Creangă”] // Moldova soc. – 1990. – 30 ian. – P. 1.

Corghenci, Ludmila. Cei mai buni bibliotecari ai anului 2000 / Ludmila Corghenci // Gazeta bibliotecarului. – 2001. – Nr. 4. – P. 2.

Costopol, Corina. Cartea. Biblioteca. Cititorul / Corina Costopol // Biblioteca. – 2000. – Nr. 7-8. – P. 251-252.

Deleu, Ecaterina. O sărbătoare a cărții în Cahul – capitala culturală a sudului Moldovei: [Proiectul Național „Spre cultură și civilizație prin lectură”, coord.: Claudia Balaban] / Ecaterina Deleu // Flux. – 2007. – 10 iul. – P. 4.

Grosu, Viorica. Cu o donație de carte, „PRO NOI” a ajuns în capitala culturală a sudului: [Proiectul Național „Spre cultură și civilizație prin lectură”, coord.: Claudia Balaban] / Viorica Grosu // Timpul. – 2007. – 13 iul. – P. 17.

Leonte, Elena. Micul general și marele război al cărții românești / Elena Leonte // Flacăra Iașului. – 2008. – 21 mart. – P. 4.

Leonte, Elena. Portret în mișcare / Elena Leonte // O fereastră deschisă spre lume. – Ch., 2004. – P. 19-20.

Lupu, Valentina. Emoții, emoții: [Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret, Chișinău, 1-4 aprilie 2009] / Valentina Lupu // Biblioteca. – 2009. – Nr. 4. – P. 90.

Madan, Ion. Claudia Balaban // Madan, Ion. Biblioteconomia și bibliografia Moldovei: profesori și discipoli. – Ch., 2000. – P. 54-55.

Mereu alături de copil și carte... Claudia Balaban: [pliant] / Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”. – Ch., 2001. – 4 p.

Movilă, Boris. Balaban Claudia / Boris Movilă // Femei din Moldova: encicl. – Ch., 2000. – P. 33.

O fereastră deschisă spre lume: Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” – 60 / Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”. – Ch.: Prut Internațional, 2004. – 60 p.

Paladi, Dina. „Cărțile luminează, cunoașterea încântă”: ediția a XII-a a Salonului de Carte pentru Copii și Tineret, 16-19 aprilie 2008, Chișinău // Dina Paladi, Nicoleta Rahme // Revista Bibliotecii Naționale a României. – 2008. – Nr. 1. – P. 79.

Partole, Claudia. Fetița cu ochii ca cerul / Claudia Partole // La Creangă: almanah literar. – 2006. – Nr. 18. – P. 9.

Partole, Claudia. Ocrotind Altarul Cărții: [Claudia Balaban] / Claudia Partole // Moldova suverană. – 2001. – 14 apr. – P. 6.

Pereteatcu, Tamara. Am o carte pentru tine: [Minisalon de Carte la Criuleni în cadrul Proiectului „Spre cultură și civilizație prin lectură”, coord.: Claudia Balaban] / Tamara Pereteatcu // Florile dalbe. – 2007. – 7 iun. – P. 7.

Pereteatcu, Tamara. Fericirea – salbă de împliniri / Tamara Pereteatcu // Lit. și arta. – 2006. – 13 apr. – P. 7.

Pereteatcu, Tamara. Festivalul Cărții în Republica Copilăriei / Tamara Pereteatcu // Lit. și arta. – 2007. – 7 iun. – P. 6.

Pereteatcu, Tamara. Festivalul Cărții pentru Copii din Coreea / Tamara Pereteatcu // Florile dalbe. – 2007. – 24 mai. – P. 7.

Pereteatcu, Tamara. În mijlocul cărților și al copiilor: [Claudia Balaban] / Tamara Pereteatcu // Florile dalbe. – 2001. – 19 apr. – P. 2.

Pereteatcu, Tamara. La balul cărților / Tamara Pereteatcu // La Creangă: almanah literar. – 2006. – Nr. 19. – P. 4-5.

Pereteatcu, Tamara. Naminara – Republica Cărții pentru Copii / Tamara Pereteatcu // La Creangă: almanah literar. – 2007. – Nr. 21. – P. 17.

Pereteatcu, Tamara. O carte pentru tine!: [Minisalon de Carte pentru Copii] / Tamara Pereteatcu // La Creangă: almanah literar. – 2007. – Nr. 21. – P. 21.

Pereteatcu, Tamara. Rolul primordial al cărții / Tamara Pereteatcu // Florile dalbe. – 2008. – 3 apr. – P. 2-3.

Pereteatcu, Tamara. Să reaprindem candela speranței: [Proiectul Național „Spre cultură și civilizație prin lectură”, coord.: Claudia Balaban] / Tamara Pereteatcu // La Creangă: almanah literar. – 2007. – Nr. 21. – P. 20.

Pereteatcu, Tamara. Vestitoarea primăverii: [Claudia Balaban] / Tamara Pereteatcu // Moldova. – 2006. – Nr. 3. – P. 46-48.

Porcesco, Cristina. Completarea tezaurului de cunoștințe la nordul țării: [Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret la Bălți] / Cristina Porcesco // Moldova suverană. – 2007. – 19 sept. – P. 4.

Premiile ediției a III-a. Premiul „Meritul cultural”: [Claudia Balaban] // Premiile Saloanelor Internaționale de Carte Românească, ed. I-IX (1992-2000). – Iași, 2001. – P. 17.

Premiile ediției a VIII-a. Premiul pentru activitate bibliografică: [Claudia Balaban] // Premiile Saloanelor Internaționale de Carte Românească, ed. I-IX (1992-2000). – Iași, 2001. – P. 31.

Primac, Alexandra. Vysokoe zvanie – master / Alexandra Primac // Bibliotekar’. – 1986. – Nr.1. – P. 4-6. – Lb. rusă.

Rău, Alexe. Cuvânt despre Claudia Balaban / Alexe Rău // Magazin bibliologic. – 1994. – Nr. 3-4. – P. 35-36.

Republica Moldova. Președintele interimar al Republicii Moldova. Decret privind conferirea de distincții de stat (Nr. 279-V. Chișinău, 23 aprilie 2010): „Ordinul de Onoare” doamnei Claudia Balaban, director general al Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” // Monitorul oficial al Republicii Moldova. – 2010. – Nr. 64-65. – P. 9-10.

Salonul Internațional de Carte Românească, ediția a XIII-a, 7-9 octombrie 2004: [Premiul „Relații culturale”: Claudia Balaban] // Remember: Salonul Internațional de Carte Românească, edițiile I-XV (1992-2006). – Iași, 2007. – P. 95.

Salonul Internațional de Carte Românească, ediția a XV-a, 9-11 octombrie 2006: [Premiul „Byblos”: *Scriitorii Moldovei în lectura copiilor și adolescenților*, coord.: Claudia Balaban] // Remember: Salonul Internațional de Carte Românească, edițiile I-XV (1992-2006). – Iași, 2007. – P. 112.

Ștefănescu, M. Zână bună a cărților / M. Ștefănescu // Albatros. – 1992. – Nr. 2.

Tcaci, Lilia. Claudia Balaban / Lilia Tcaci // Calendar Național – 2011 / BNRM. – Ch., 2010. – P. 96-98.

Vangheli, Spiridon. Congresul de astăzi – un miracol / Spiridon Vangheli // Biblioteca. – 1995. – Nr. 11-12. – P. 335.

Vangheli, Spiridon. Florile recunoștinței: [Claudia Balaban] / Spiridon Vangheli // Lit. și arta. – 2001. – 19 apr. – P. 1.

Vasilescu, Emil. Cartea – lumină pentru copiii de azi și de mâine / Emil Vasilescu // Biblioteca. – 2004. – Nr. 4. – P. 99-101.

Vasilescu, Emil. Congresul Bibliotecarilor din Republica Moldova: probleme dramatice, persistente în existența bibliotecilor / Emil Vasilescu // Biblioteca. – 1995. – Nr. 11-12. – P. 328-330.

Vasilescu, Emil. Cultura scrisă – dimensiuni pentru mileniul al treilea / Emil Vasilescu // Biblioteca. – 2000. – Nr. 4. – P. 101-102.

Vasilescu, Emil. File de dicționar: Claudia Balaban / Emil Vasilescu // Biblioteca. – 2009. – Nr. 6. – P. 169.

Vasilescu, Emil. Lumea copiilor în orizontul lecturii / Emil Vasilescu // Biblioteca. – 1999. – Nr. 4. – P. 97-98.

Vasilescu, Emil. O lume a cărții pentru copilărie / Emil Vasilescu // Biblioteca. – 2005. – Nr. 4. – P. 102-103.

Vasilescu, Emil. O sărbătoare a cărții pentru copii: [Salonul de Carte pentru Copii] / Emil Vasilescu // Biblioteca. – 2001. – Nr. 4. – P. 97.

Vasilescu, Emil. Speranțe împlinite / Emil Vasilescu // Biblioteca. – 2003. – Nr. 4. – P. 99-101.

Interviuri

Carte pe pâine / Claudia Balaban; consemn.: Tamara Pereteatcu // Viața Ta. – 2006. – Nr. 10. – P. 4-7.

Cărțile – sprijin în viață / Claudia Balaban; consemn.: Valentina Romanciuc // „a” MIC”. – 2001. – Nr. 4. – P. 4.

„**Dacă** asociațiile bibliotecarilor din România vor organiza o federație a asociațiilor, atunci vom înainta cerere de primire în această federație” / Claudia Balaban; consemn.: Emil Vasilescu // Biblioteca. – 1995. – Nr. 11-12. – P. 331-332.

Gânduri la un nou început de an / Claudia Balaban; consemn.: Corina Costopol // Biblioteca. – 1995. – Nr. 2. – P. 46-47.

„**Gustul** pentru lectură se cultivă la bibliotecă” / Claudia Balaban; consemn.: Angela Chicu // „a” MIC”. – 1997. – Nr. 2. – P. 2-3.

„**În acest an**, la sărbătoarea cărții vor fi expuse peste 2000 de titluri” / Claudia Balaban; consemn.: Marcela Gafton // Flux. – 2003. – 28 mart. – P. 12.

„**În lumea** fermecată a cărților” / Claudia Balaban; consemn.: Nicolae Busuioc // Busuioc, Nicolae. Oglinzile cetății. Vol. 4: Dialoguri la Chișinău. – Ch., 1996. – P. 9-15; Busuioc, Nicolae. Basarabia de suflet: lecturi și dialoguri esențiale. – Ch., 2010. – P. 97-101.

„**La sărbătoarea** cărții vor fi lansate circa 50 de titluri”: [Salonul de Carte pentru Copii – 2001] / Claudia Balaban; consemn.: Marcela Gafton // Țara. – 2001. – 6 apr. – P. 4.

Lectura din necesitate trebuie să devină pasiune / Claudia Balaban; consemn.: Iuliana Șchircă // Noi. – 2007. – Nr. 7. – P. 6-7.

Mai triști și mai puțini, fără Aurel Scobioală: era un om cu totul deosebit / Claudia Balaban; consemn.: Ecaterina Deleu // Flux. – 2007. – 9 iul. – P. 4.

„**Numai** cu cetățeni inteligenți se poate construi un viitor luminos” / Claudia Balaban; consemn.: Ludmila Sobietsky // Florile dalbe. – 1994. – 28 oct. – P. 5.

O sărbătoare a sufletului – Cartea / Claudia Balaban; consemn.: Claudia Partole // Moldova suverană. – 2000. – 12 apr. – P. 4.

„**Pentru** a înnoi stocurile de carte pentru copii din republică, ar fi nevoie de 36 de ani” / Claudia Balaban; consemn.: Liliana Popușoi // Flux. – 2009. – 8 mai. – P. 8.

Să ne îngrijim de spirit, de suflet, din fragedă copilărie / Claudia Balaban; consemn.: Andrei Viziru // Viziru, Andrei. Cei șapte ani de acasă sau Cele șapte miracole ale copilăriei. – Ch., 2004. – P. 9-10.

Sărbătoarea cărții și a copilăriei / Claudia Balaban; consemn.: Nina Slutu // Moldova suverană. – 2006. – 6 apr. – P. 4.

Sensul cărții – bucuria copiilor noștri / Claudia Balaban; consemn.: Emil Vasilescu // Biblioteca. – 2006. – Nr. 4. – P. 101.

Școala și biblioteca – cele mai solide repere în drumul spre acumularea cunoștințelor / Claudia Balaban; consemn.: Marcela Gafton // Flux. – 2003. – 18 iul. – P. 12.

Un succes al cărții / Claudia Balaban; consemn.: Emil Vasilescu // Biblioteca. – 1999. – Nr. 4. – P. 98-99.

„**Uneori** cartea trece foarte greu Prutul” / Claudia Balaban; consemn.: Oltița Cântec // Evenimentul. – 2000. – 11 oct. – P.10.

„**Vă fac** tuturor o invitație în paradis...”: [Salonul Internațional de Carte pentru Copii, ediția a IX-a] / Claudia Balaban; consemn.: Silvia Bogdănaș // Timpul. – 2005. – 8 apr. – P. 18.

„**Visez** la o bibliotecă modernă cu o colecție de carte de calitate...” / Claudia Balaban; consemn.: Valentina Gălușcă // Gazeta bibliotecarului. – 2004. – Nr. 10-11. – P. 4-5.

Documente electronice

Claudia Balaban, Director general al Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” – O jumătate de secol consacrat Bibliotecii [resursă electronică] // <http://www.bnrm.md/web/index.php?lang=rospid=arhiva-februarie2010>.

Președintele interimar al Republicii Moldova, M. Ghimpu, Președinte al Parlamentului, a semnat un decret privind decorarea cu distincții de stat a unui grup de angajați din domeniul biblioteconomiei: [Claudia Balaban, „Ordinul de Onoare”] [resursă electronică] // <http://www.presedinte.md/press.php?p=18>.

„**Un copil** care nu citește Creangă și Vieru rămâne sărac!” [resursă electronică] / Claudia Balaban; consemn.: Gina Popa // <http://www.evenimentul.ro/articol/un-copil-care-nu.html>.

AMINTIRI ÎN IMAGINI

*Alături de mama și sora Eugenia
în timpul studenției la USM*

*Cu soțul Vasile,
cel mai bun prieten*

*După o lansare de carte, într-o clipă
de răgaz, cu Spiridon și Eleonora Vangheli*

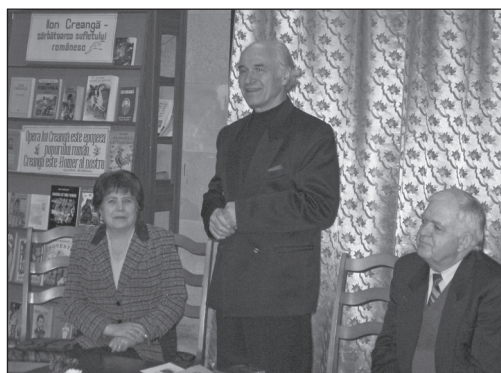
*Cu Grigore Vieru la familia pr. Teoctist Caia
și a preotesei Olgața Caia, în Târgu-Neamț*

*Cu academicianul Mihai Cimpoi la Larga,
Briceni*

*Printre picii de la Liceul „Gh. Asachi”, împreună
cu maestrul Grigore Vieru, editorul Oleg Bodrug
și învățătoarea Zinaida Galben-Panciuc*

*Salonul Muzical cu academicianul
Eugen Doga și Eugen Mamot*

*Primind o donație din partea
Ambasadei SUA la Chișinău*

*Cu E.S. Asif J. Chaudhry, ambasador al SUA,
și Irina Teaci, câștigătoarea Concursului
„SUA – o lume nouă”*

*În discuție cu Maiestatea sa împărăteasa
Japoniei Michiko la Congresul IBBY în Basel,
Elveția*

*Cu scriitorul și colegul ieșean Nicolae
Busuioc și jurnalista Tamara Pereteatcu
la mănăstirea Cetățuia*

*Cu E.S. Fang Li, ambasador al Chinei
în Republica Moldova, și cititorii Bibliotecii
la sărbătoarea Anului Nou Chinezesc*

La Festivalul NAMBOOK010 cu Kang Woo-Hyun, președintele Comitetului organizatoric, și Kestutis Urba, președinte al Secției Naționale IBBY din Lituania

Comitetul organizatoric al Festivalului NAMBOOK010 din Coreea de Sud, după ședința dedicată Proiectului „Peace Story”

La statuia scriitoarei Astrid Lindgren de la Centrul Junibacken din Stockholm cu Gabriela Buruiiană, Ecaterina Rudacov, Oleg Bodrug, Valentina Miinea și Eugenia Bejan

La medalionul în memoria lui Grigore Vieru în cadrul Salonului Internațional de Carte pentru Copii și Tineret cu Raisa Vieru, Mihai Cimpoi, Filomena Corbu și Anais Caia

Cu Ștefănel Roșcovan, laureat al mai multor festivaluri naționale și internaționale de muzică

În Biblioteca pentru Copii (Rum för Barn) din Stockholm

*La mănăstirea Sihăstria
din România cu premianții Concursului
„La izvoarele înțelepciunii”*

*La Conferința IFLA din Gothenburg, Suedia,
cu Eugenia Bejan, Hermina Anghelescu
(SUA) și Vera Osoianu*

*În juriul finalei Concursului literar
„La izvoarele înțelepciunii” la Vaslui,
alături de Claudia Partole și Elena Poamă*

*Cu premianții și membrii juriului
Concursului „Cititor-model”*

*Festivitatea de înmănare a Diplomelor
de Onoare IBBY scriitorului Aurel Scobioală,
pictorului Alexei Colâbneac și editorului
Oleg Bodrug*

*Cu pictorii din Republica Moldova,
participanți la Bienala de Ilustrații
de Carte pentru Copii BIB din Bratislava*

Printre cititori și clovnii-bibliotecari după inaugurarea Bibliotecii Picilor

După lansarea cărții „Lumea ca o poveste” de Arcadie Suceveanu

La Salonul Internațional de Carte Românească de la Iași cu Victor Crăciun, Ion Miloș și Boris Crăciun

La Ziua Cărții pentru Copii din cadrul Salonului ieșean cu Claudia Partole și Constantin Dragomir

Ședința Cenei „Dialogul generațiilor” cu chirurgul pediatru Eva Gudumac

Cena „Dialogul generațiilor” cu academicianul Gheorghe Ghidirim

Salonul de Carte pentru Copii la Cahul în cadrul Proiectului „Spre cultură și civilizație prin lectură”

Cu stră-strănepoatele lui Ion Creangă – Olguța, Ana-Maria, Claudița Caia și părintele Teoctist Caia din Târgu-Neamț

La ceremonia de primire a Ordinului de Onoare, înmănat de Mihai Ghimpu, Președinte interimar al Republicii Moldova

La Sadova, într-un atelier de instruire cu colegele de specialitate Ludmila Corghenci, Ecaterina Scherlet, Iulia Tătărescu, Tatiana Coșeri și Elena Harconiță

Florile aducătoare de frumusețe și liniște sufletească

Prietenii și paznicii cei mai siguri la casa de vacanță Balaban

CUPRINS

Tabel cronologic	3
Claudia Balaban despre Claudia Balaban.....	7

OMAGII. EVOCĂRI

<i>Boris Focșa</i> . Mesaj de felicitare.....	22
<i>Ahmad Redza Ahmad Khairuddin</i> . Mesaj de felicitare.....	23
Vivat, directore!	24
<i>Mihai Cimpoi</i> . O ființă a imperativelor culturale	26
<i>Arcadie Suceveanu</i> . Doamna din castelul-cu-ziduri-de-carte	27
<i>Spiridon Vangheli</i> . Nana Balabana.....	29
<i>Vasile Romanciuc</i> . Un salon de frumusețe sufletească.....	30
<i>Nicolae Dabija</i> . Biblioteca, precum un sanctuar.....	31
<i>Nicolae Busuioc</i> . Până la împlinirea ultimă a întregului.....	31
<i>Olguța Caia</i> . Claudia Balaban – pelerin pe drumuri nemțene.....	34
<i>Claudia Partole</i> . Un ambasador al Cărții pentru Copii.....	37
<i>Iulian Filip</i> . Cum se alege ducătorul de cruce?	41
<i>Constantin Rusnac</i> . Atâtea trăsături frumoase nasc crengienele povești!!!.....	43
<i>Adrian Dinu Rachieru</i> . O instituție – „Doamna Claudia”	45
<i>Ion Muscalu</i> . Oameni și locuri moldave.....	47
<i>Constantin Parascan</i> . „Nasc și la Moldova oameni...” (Omul potrivit la locul potrivit)	48
<i>Cassandra-Ioana Corbu</i> . O Doamnă a Cărții.....	49
<i>Ianoș Țurcanu</i> . Exercițiu de admirație	50
<i>Ion Anton</i> . Creangă.....	51
<i>Ludmila Costin</i> . O viață închinată cărții, bibliotecii, copiilor, neamului.....	51
<i>Lidia Kulikovski</i> . Claudia Balaban, chezaș de viață și de dăruire profesională	53
<i>Mircea Regneală</i> . Un bibliotecar de excepție: Claudia Balaban.....	58

<i>Vera Osoianu. Sora noastră Claudia</i>	61
<i>Ludmila Corghenci. Omul care dă valoare bibliotecarului și bibliotecii</i>	62
<i>Catinca Agache. Claudia Balaban: omul–instituție</i>	66
<i>Elena Leonte. Micul general și marele război al cărții românești</i>	70
<i>Elena Poamă. Gânduri la aniversare</i>	71
<i>Constantin Bostan. „Tinerete fără bătrânețe”</i>	72
<i>Elena Harconița. Omagiu distinsei directoare Claudia Balaban</i>	75
<i>Iustina Franțuz, Liuba Arion, Ludmila Vâhristiuc. Bibliotecarul nu este un destin. El este drumul spre lumină</i>	77
<i>Petru Racu. Femeie cu suflet mare și dăruire de sine</i>	78
<i>Lidia Sitaru. Un gând aniversar pentru bibliotecarul principal din Republica Moldova</i>	79
<i>Zinaida Dolință. Încântare, grație, recunoștință</i>	81
<i>Tatiana Costiuc, Natalia Cheradi, Eugenia Bejan. O filă din Cartea Amintirilor sau O aniversare remarcabilă în lumea cărții</i>	82
<i>Alexandru Rusu. O viață dăruită cărții</i>	89
<i>Oleg Bodrug. Cartea ne adună într-o simțire</i>	90
<i>Claudiu Istrate. Ambasadorul</i>	91
<i>Vasile Micu. De luminarea sufletului</i>	92
<i>Vladimir Zolotuhin. Cuvânt despre doamna Claudia Balaban</i>	93
<i>Ludmila Scalnâi. Claudia Balaban, un model de demnitate</i>	94
<i>Victoria Tomuz. Când albina își găsește florile preferate</i>	95
<i>Larisa Turea. Paznicul de far și cărțile ce fac oameni</i>	97
<i>Ecaterina Atanasov. Un gând senin pentru doamna Claudia Balaban</i>	101
<i>Autografe pentru Claudia Balaban</i>	103
BIBLIOGRAFIE	108
AMINTIRI ÎN IMAGINI	120

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Copilu-Copellin, Dumitru

Doamna din castelul-cu-ziduri-de-carte . –

Ch.: Prut Internațional, 2011

(F.E.-P. „Tipogr. Centrală”). – 128 p.

ISBN 978-9975-4105-0-2

811.135.1+821.135.1.09:37.091

C 59

Toate drepturile asupra acestei ediții aparțin Editurii *Prut Internațional*.

Reproducerea integrală sau parțială a textului sau a ilustrațiilor din această carte este posibilă numai cu acordul scris al editurii.

Redactor:

Coperta:

Paginare computerizată:

© Editura *Prut Internațional*, 2011

© **Dumitru Copilu-Copellin**, 2011

Editura *Prut Internațional*, str. Alba Iulia nr. 83, Chișinău, MD 2071

Tel.: 75 18 74; tel./fax: 74 93 18; e-mail: editura@prut.ro

Difuzare:

Societatea de Distribuție a Cărții *Pro-Noi*,

str. Alba Iulia nr. 23, bl. 1 A, Chișinău MD 2051

Tel.: 51 68 17, 51 57 49; www.pronoi.md; e-mail: info@pronoi.md

Editura *PRUT*

str. Câmpia Libertății nr. 42, bl. B2, sc. C, et.1, ap. 87, sector 3, București

Tel./fax: 324.74.45

www.prut.ro

Imprimat la F.E.-P. *Tipografia Centrală*. Comanda nr. ?????

CZU

C

ISBN